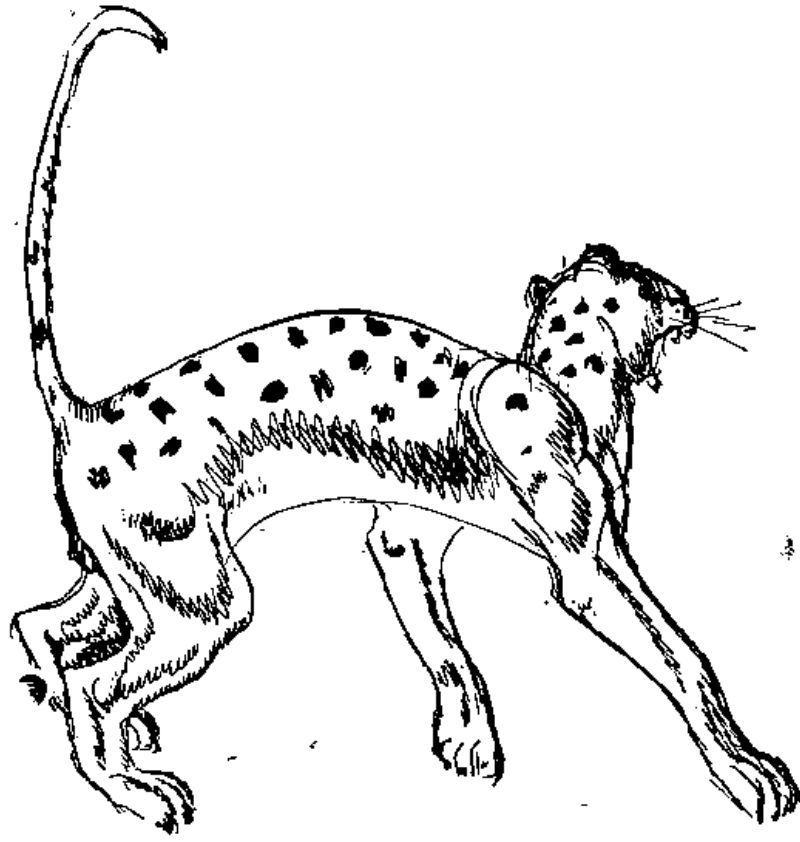

ДЖИМ КОРБЕТ ЛЕОПАРДЪТ ОТ РУДРАПРАЯГ

Превод от английски: Бистра Алексиева, 1974

chitanka.info

I

ПЪТЯТ КЪМ СВЕТИТЕ МЕСТА

Ако сте родом от знойните равнини на Индия и ако искате като всеки добър индус да се поклоните пред древните светини в Кедарнатх и Бадринатх, трябва да започнете пътешествието си от Хардвар и за да придобиете всички заслуги, с които се удостоявате при правилно извършване на поклонението, трябва да извървите бос всяка стъпка от Хардвар до Кедарнатх, а след това по планинската пътека до Бадринатх.

След като потопите и пречистите тялото си в свещените води на езерото Харкипаури, поклоните се пред многобройните светини и храмове в Хардвар и дадете своята лепта за техните каси, не забравяйте да хвърлите някоя и друга монета, и то съвсем близо до покритите с гнойни рани ампутирани крайници — които някога са били ръце, — на болните от проказа, седнали от двете страни на тясната част от пътя над свещеното езеро, защото, ако случайно пропуснете да сторите това, те ще изсипят куп проклетия върху главата ви. Няма значение, че тези нещастници притежават богатства, които не можете и да си представите, скрити в мръсните им дрипи или в планинските пещери, които те наричат свой дом. Най-добре е да избегнете проклетията на такива като тях, още повече, че това ще ви струва само няколко медни монети.

Сега вече, сте сторили всичко, което обичаят и религията изискват от един добър индус, и можете да тръгнете на своето дълго и трудно пътешествие.

Първото интересно място, до което ще стигнете, след като напуснете Хардвар, е Рикикеш. Тук за първи път ще срещнете представители на калакамлийските валахи^[1], наричани така поради черното одеяло, което е носил, основателят на тяхната секта и което носят и сега много от неговите ученици, наметнато като свещеническо расо или широко наметало, пристегнато в кръста с въженце от козя вълна. Не знаей дали някои от другите религиозни братства, които ще срещнете по пътя към светите места, имат претенция за някаква слава,

но със сигурност зная, че калакамлийските валахи имат такава претенция, и то с право, защото от даренията, които получават от многобройните светини и храмове, те са построили и поддържат болници, диспансери и заслони за поклонниците, а освен това дават храна на бедните и нуждаещите се.

След Рикикеш идва Лакман Джула, където поклонниците преминават от десния на левия бряг на река Ганг по висящ мост. Тук се пазете от червените маймуни, плъзнали по моста, тъй като те са досадни даже от прокажените в Хардвар, защото, ако забравите да им дадете бонбони или печен нахут, за да ги омилостивите, преминаването ви по дългия и тесен мост по всяка вероятност ще бъде и трудно, и болезнено.

Три дена път нагоре по левия бряг на Ганг и ето че сте стигнали Шринагар — красивата древна столица на Гархвал, исторически, религиозен и търговски център с доста голямо значение, закътан в широка открита долина, заобиколена с планини. Именно тук през 1805 година прадедите на гархвалските воители, които се бориха така храбро в две световни войни, оказаха за последен път, и то безуспешно, съпротива срещу нашествениците от племето гурка. И наистина жалко е за народа на Гархвал, че древната му столица Шринагар, заедно с дворците на владетелите, е била разрушена до основи при срутването на бента на езерото Гохна през 1894 година. Този бент, образувал се в резултат на едно свличане в долината на Бирехи Ганга, приток на Ганг, бил широк 3353 метра в основата си и 610 метра при върха и висок 275 метра, когато се срутил, 300 милиона кубически метра вода се излили в разстояние само на шест часа. Моментът на срутването обаче бил предвиден с такава точност, че макар водната маса да опустошила долината на Ганг до самия Хардвар, отнасяйки всички мостове, загинало само едно семейство, и то, защото се върнало в застрашената зона, след като било принудително евакуирано оттам.

След Шринагар ви предстои трудно изкачване до Чатикхал, но в замяна на това имате възможност да се наслаждавате на великолепната гледка към долината на Ганг и вечните снегове над Кедарнатх.

Един ден път до Чатикхал и ето пред очите ви е Голабрай с покритите със слама заслони за поклонниците, каменната къща, състояща се само от една стая, и дървеният улей за вода. Този огромен и внушителен улей за вода се подхранва от малък, кристалночист

поток, чиито води през лятото се отвеждат укротени надолу по планинския склон чрез множество канали, направени от грубо издялани борови фиданки. През другите сезони водите му подскачат надолу свободно и весело по скали, обрасли в мъх и богородичен косъм, през пищно избуял яркозелен пореч и небесносините, подобни на шишарки, цветове на папратите.

На около стотина метра зад заслоните за поклонниците и отдясно на пътя има едно мангово дърво. Запомнете добре това дърво и двуетажната къща над него, в която живее браминът, собственик на заслоните в Голабрай, защото те играят важна роля в това, което ще ви разкажа.

Още три километра по последните — за много, много дни наред — късчета равна земя и ще пристигнете в Рудрапраяг, където трябва да се разделим, приятелю пътнице, тръгнал на поклонение към светите места, защото твоят път минава през реката Алакнанда и върви нагоре по левия бряг на Мандакини чак до Кедарнатх, а моят отива към планините, към моя дом в Найни Тал.

Пътят, който ти предстои, отъпкан от краката на милиони поклонници като теб, е извънредно стръмен, неравен и каменист, и ти, който никога не си дишал въздуха на такава надморска височина, ти, който никога не си се качвал по-високо от покрива на къщата си, ти, чиито нозе не са стъпвали по нищо друго, освен мекия пясък, ще преминеш през много страдания. Много, много пъти ще се изкачваш, задъхвайки се, по склонове на стръмни планини, с нозе, разранени и разкъравени от назъбените скали, острите шисти и помръзналата земя, и ще се питаш дали наградата, която дириш, заслужава такива страдания. Но тъй като си добър индус, ще продължаваш да, вървиш напред, макар с мъка, и ще се утешаваш с мисълта, че съвършенство не се постига без страдание и че колкото по-голямо е страданието на този свят, толкова по-голяма е наградата в следващия.

[1] Членове на религиозна секта, наричани така поради подобното на одеяло черно наметало, което е носил основателят на сектата: „кала“ на хинди значи черен, а „камли“ — малко одеяло. — Б.пр. ↑

II ЧОВЕКОВАДЕЦЪТ

В хинди думата „праяг“ означава сливане на реки. При Рудрапраяг двете реки — Мандакини, която идва от Кедарнатх, и Алакнанда, която идва от Бадринатх, сливат водите си и образуват реката, известна на всички индуси като Ганга Май, а на останалата част от света — като Ганг.

Когато някой хищник — леопард или тигър, стане човекоядец, за да го идентифицират, го назовават с името на някое населено място. Това не означава непременно, че той е започнал да напада хора точно на това място или пък че е убил всичките си жертви там. Ето защо съвсем естествено е, че леопардът, започнал кариерата си като човекоядец в едно малко село на деветнадесет километра от Рудрапраяг, по пътя за светите места, беше известен през останалата част от своята кариера като *леопарда-човекоядец от Рудрапраяг*.

Леопардите не стават човекоядци по същите причини както тигрите. Макар да ми е неприятно, трябва да призная, че нашите леопарди — най-красивите и най-грациозните животни в джунглата, които нямат равни на себе си по храброст, когато са в безизходно, положение или са ранени — се хранят с мърша. Измъчвани от глад, те могат да изядат каквото и да е труп, намерен в джунглата, точно както правят и лъвовете в африканските полупустинни области.

Гархвал е населен с индуси, а знаете, че те изгарят труповете на мъртвите. Кремацията обикновено се извършва на брега на някой поток или река, та да може водата да отнесе праха в Ганг, а оттам — в морето. Тъй като повечето села са разположени високо в планините, а потоци и реки има предимно в долините, отдалечени на много километри, очевидно едно погребение представлява значително бреме върху работната сила на някоя малка община, защото освен за пренасянето на трупа са необходими хора и за събирането и пренасянето на дърва за кремацията. При нормални обстоятелства тези обреди се извършват както изисква обичаят, но когато избухне някаква

епидемия в планинските селища и жителите им умират по-бързо, отколкото могат да бъдат погребани, в самото село се извършва един много прост обред: поставя се жив въглен в устата на починалия, след което занасят трупа до ръба на някоя скала на края на хълма, откъдето го хвърлят в долината.

Ако някой леопард в местност, където естествената му храна е недостатъчна, намери тези трупове, той много скоро добива навика да се храни с човешко месо и когато епидемията затихне и животът започне отново да тече нормално, леопардът много естествено, след като не намира повече трупове, започва да убива хора. Гархвал пострада извънредно много от грипната епидемия, която върлуваше из страната през 1918 година и от която в Индия измряха над един милион души, и тъкмо в края на тази епидемия човекоядецът се появи за първи път.

Според официалните данни леопардът-човекоядец от Рудрапраяг е взел първата си човешка жертва в село Байнджи на 9 юни 1918 година, а последната — в село Бхайнсвара на 14 април 1926. Броят на жертвите, регистрирани от правителството между тези две дати, е 125.

Макар да не считам, че тази цифра е далеч по-малка от действителната, както твърдяха държавните служители на работа в Гархвал по това време и местното население, аз все пак съм сигурен, че тя не е вярна, защото някои от жертвите, които леопардът взе, докато бях там, не са регистрирани.

Като приписвам на човекоядеца по-малко убийства, отколкото той действително е извършил, аз не искам по никакъв начин да омаловажа страданията на населението на Гархвал през този дълъг период от осем години, нито пък имам намерение да отнемам от славата на звяра, за когото гархвалците твърдят, че бил най-известният човекоядец на всички времена.

Какъвто и да е броят на човешките жертви обаче, Гархвал спокойно може да твърди, че едва ли някога е имало друг хищник с такава известност, защото за него, доколкото зная, се е писало в пресата на Великобритания, Америка, Канада, Южна Африка, Кения, Малая, Хонконг, Австралия, Нова Зеландия и в повечето ежедневници и седмичници в Индия.

Освен тази известност в пресата шестдесетте хиляди поклонници, които всяка година посещаваха светите места в Кедарнатх и Бадринаатх, разпространяваха най-различни истории за човекоядеца из всички краища на Индия.

Установеният от властите ред на процедиране във всички случаи на убийства, за които се предполага, че са извършени от човекоядеца, изисква роднините или приятелите на убития да подадат жалба до селския патвари^[1] в най-късия възможен срок след произшествието. Щом получи жалбата, селският патвари отива на местопроизшествието и ако тялото на убития не е намерено до пристигането му, той организира отряд за претърсване на местността и с негова помощ прави всичко възможно да намери трупа. Ако тялото е намерено преди пристигането му или ако спасителният отряд го намери, селският патвари провежда следствие на местопроизшествието и когато се увери, че убийството наистина е извършено от хищник-човекоядец, а не е дело на човешка ръка, той дава разрешение на роднините да отнесат останките за кремация или погребение в зависимост от кастата и вероизповеданието на убития. Случаят се вписва в регистрите на този патвари в графата за човекоядеца, действащ в местността, и се изпраща подробен доклад до заместник-комисаря на провинцията, който също води дневник за регистриране на всички жертви, взети от човекоядеца. Ако обаче не се намери трупът или някаква част от него, както често се случва, защото човекоядците имат лошия навик да пренасят плячката си на големи разстояния, случаят се отлага за допълнително разглеждане и не се счита за убийство, извършено от човекоядеца. Също така, ако някой нападнат от хищник-човекоядец умре впоследствие от раните си, случаят не се третира като убийство, извършено от човекоядец.

От всичко това става ясно, че макар системата за регистриране на жертвите на човекоядци да е възможно най-добрата, съществува известна възможност някой от тези хищници с неестествени привички да е унищожил много повече хора от официално регистрираните, особено когато действа в продължение на няколко години.

[1] Административно лице, което изпълнява функциите на селски земемер и домакин — касиер, и което води отчета по посевите. — Б.пр. ↑

III УЖАС

Думата „ужас“ се употребява така често и в толкова много случаи за всекидневни и съвсем обикновени неща, че вече не е в състояние да изрази действителното си значение, когато става дума за истински ужас. Ето защо бих искал да ви дам известна представа за това какво означаваше ужас — и то истински ужас — за петдесетте хиляди души, които населяваха Гархвал, с територия от осемстотин квадратни километра, на която действуваше човекоядецът, и за шестдесетте хиляди поклонници, които всяка година минаваха по тези места, в периода от 1918 до 1926 година. Ще ви дам няколко примера, за да разберете какви основания имаха и местното население, и поклонниците да изпиват такъв ужас.

Никога не е имало полицейски час, който да е бил така строго прилаган и така абсолютно спазван, както полицейския час, въведен от леопарда-човекоядец от Рудрапраяг.

През часовете, когато слънцето изпращаше светлина на земята, животът в тази местност си течеше нормално. Мъжете извървяваха дълги разстояния до пазарите, за да купуват и продават стоки, или отиваха до отдалечени села, за да посетят свои роднини и приятели. Жените се изкачваха по склоновете на планината, за да косят трева за покриване на къщите или за храна на добитъка. Децата отиваха на училище или в джунглата, за да пасат кози или да събират съчки. А през лятото поклонници — поотделно или на големи групи — вървяха уморено към светите места в Кедарнатх и Бадринатх или пък се връщаха обратно.

Но щом слънцето започнеше да клони на запад и сенките се удължаваха, настъпваше внезапна и рязка промяна в поведението на цялото население. Мъжете, които преди това се бяха разхождали бавно из пазарите или до далечните села, сега изведнъж забързваха към къщи жените, понесли големи снопове слама, започваха да се препъват от бързина надолу по стръмните планински пътеки, обезпокоени майки

започваха тревожно да викат децата си, които на връщане от училище се шляеха по улиците или пък закъсняваха с прибирането на козите или със събирането на сухи съчки, а местните жители, щом настигнеха уморени поклонници по пътя, настойчиво ги подканваха да побързат и да си намерят сигурен подслон за през нощта.

Когато вечерта се спуснеше, зловеща тишина обгръщаше цялата местност — всичко застиваше неподвижно и безмълвно. Цялото местно население се изпокриваше зад здраво залостените врати, като в много къщи за по-голяма сигурност си бяха направили и допълнителни врати. Поклонниците, нямали достатъчно късмет да си намерят място за пренощуване в някоя къща, се гушеха един до друг в заслоните. Но независимо от това дали бяха в къщи, или в заслони, те всички притайваха дъх от страх да не привлекат вниманието на човекоядеца.

Ето такъв ужас изпитваха жителите на Гархвал и поклонниците, минаващи оттам, в продължение на цели осем години.

А сега ще ви дам няколко примера, за да разберете причините за този ужас.

Едно четиринадесетгодишно момче, сираче, било наето да се грижи за стадо от четиридесет кози. То принадлежало към най-низшата каста и всяка вечер, когато се връщало със стадото от паша, получавало храна, след което го затваряли в едно помещение заедно с козите. Помещението се намирало на приземния етаж на двуетажна къща — част от дълга редица такива постройки — точно под стаята, в която живеел собственикът на козите. За да не се струпват върху него козите, когато спи, момчето преградило по-отдалечения ляв ъгъл на помещението.

Стаята била без прозорци и имала само една врата, след като приберял вътре момчето и козите, господарят затварял вратата и я залоствал, като поставял резето, прикрепено с къса верига за вратата върху скобата, забита в напречната летва. След това пъхвал една дървена пръчица в скобата, за да закрепи здраво резето. А от вътрешната страна, за по-голяма сигурност, момчето подпирало вратата с един камък.

Господарят му твърдеше, че през нощта, когато момчето било убито, вратата била залостена както обикновено и нямам никакви

причини да поставям под съмнение истинността на подобно твърдение. В подкрепа на това говори и фактът, че по вратата имаше много дълбоки следи от ноктите на леопарда, и твърде вероятно е, че при опитите си да разцепи вратата с нокти, той е изместил дървената пръчица, с която резето е било закрепено, след което за него е било съвсем лесно да избута встрани камъка и да влезе в помещението.

Едва ли неканеният гост е разполагал с много място за маневриране в тясното помещение, в което били натъпкани четиридесет кози и на което единият край е бил преграден. Ето защо не може със сигурност да се каже дали леопардът е преминал разстоянието от вратата до ъгълчето на момчето върху гърбовете на козите, или под коремите им, защото в тази фаза на развитие на нещата всички кози трябва да са били вече станали на крака.

Най-правдоподобно е да приемем, че момчето не се е събудило — въпреки големия шум, който леопардът е вдигнал при опита си да разбие вратата и който сигурно са вдигнали и козите, когато леопардът е влязъл в помещението — и че то не е викало за помощ господаря си, отделен от момчето и надвисналата над него опасност само с един ред тънки дъски.

След като убил момчето в преградения ъгъл, леопардът го изнесъл през опразненото помещение, тъй като козите вече били избягали навън, тръгнал надолу по стръмния склон, прекосил няколко терасирани ниви и стигнал до дълбока клисура, осеяна с морени. В тази клисура няколко часа след изгрев слънце господарят намерил жалките останки от трупа на своя слуга.

Колкото и да е невероятно, нямало дори драскотина по нито една от четиридесетте кози.

Една вечер един човек отишъл при приятеля си в съседна къща, за да пушат заедно наргиле. Стаята имала формата на буквата Г и единствената ѝ врата не се виждала от мястото, където двамата мъже пушели, седнали на пода с гърбове, опрени на стената. Вратата била затворена, но не била залостена, защото дотогава леопардът не бил вземал жертви в това село.

В стаята било тъмно и секунди след като домакинът подал наргилето на приятеля си, то паднало на земята и посипало дъжд от

горящи въгленчета и тютюн. Като казал на приятеля си да бъде по-внимателен, защото в противен случай ще подпали одеялото, на което седели, той се навел напред, за да събере разпилените въгленчета, при което вратата попаднала в зрителното му поле. На фона на светлината на залязващия лунен сърп той видял как леопардът носи приятеля му към вратата.

Когато ми разказваше случката няколко дена по-късно, той рече:

— Говоря ви истината, сахиб, като ви казвам, че не чух приятеля ми — а той седеше на един лакът разстояние от мен — да си поеме дъх дори или пък да издаде някакъв друг звук, нито когато леопардът го е убил, нито когато го е грабнал да го изнесе навън. Нищо не можех да направя за него, затова изчаках леопарда да се отдалечи малко, след което пропъльзах до вратата и бързо я затворих и залостих.

Жената на старейшината на едно село била болна от треска и той извикал две нейни приятелки да се грижат за нея.

Имало две стаи в къщата. Външната стая била с две врати — едната водела към малък двор, покрит с плочи, а другата — към вътрешната стая. Външната стая имала също така и един тесен прозорец, който бил отворен и на чийто перваз стоял голям месингов съд с вода за пиене за болната жена.

Освен вратата към външната стая нямало никакъв друг отбор в четирите стени на вътрешната стая.

Вратата, която водела към двора, била затворена и здраво залостена, а вратата, между двете стаи била широко разтворена.

Трите жени лежали на пода във вътрешната стая, като болната била в средата, а приятелките ѝ — от двете ѝ страни. Мъжът лежал във външната стая на едно легло близо до прозореца, а на пода до леглото му била поставена лампа така, че да хвърля светлина и във вътрешната стая. Пламъкът ѝ бил съвсем намален за икономия на газта.

Около полунощ, когато обитателите и на двете стаи били вече заспали, леопардът се промъкнал през тесния прозорец — като по чудо успял да стори това, без да бутне месинговия съд, който почти изпълвал прозореца, след това заобиколил ниското легло, на което спял мъжът, влязъл във вътрешната стая и убил болната жена. Спящите в двете стаи хора се събудили едва когато тежкият месингов съд издрънчал на двора при опита на леопарда да вдигне и изнесе жертвата си през прозореца.

Когато увеличили пламъка на лампата, те видели, че болната жена лежи свита на кълбо под прозореца, а в гърлото ѝ зеели четири огромни рани, оставени от зъбите на леопарда.

Тази история ми разказа един от съседите, чиято жена била една от болногледачките през онази нощ. Той завърши разказа си със следните думи:

— Жената беше много тежко болна от треска и сигурно щеше да умре, та добре, че леопардът е избрал нея.

Двама братя гуджари^[1] премествали стадото си от тридесет бивола от едно пасище на друго, а с тях била и дванадесетгодишната

дъщеря на по-големия от братята.

Те били отскоро в тази местност и или не са знаели за леопарда-човекоядец, или пък, което е по-вероятно, са се надявали, че щом карат биволи, леопардът няма да нападне тях.

Близо до пътя, на едно възвишение от две хиляди и петстотин метра, имало тясна ивица равна земя, под която се простирала терасирана нива със сърповидна форма, с площ около един декар, необработвана от доста дълго време. Мъжете избрали това място за лагеруване и като насекли прътове от джунглата, която ги заобикаляла от всички страни, ги забили дълбоко в земята в дълга редица и завързали за тях биволите.

След като изяли вечерята, приготвена от момичето, тримата постлали одеялата си на тясната ивица между пътя и биволите и заспали.

Нощта била тъмна и някъде в ранните часове на утрото мъжете се събудили от звъна на звънчетата и от пръхтенето на уплашените биволи. Знаейки от дългогодишен опит, че това е сигурен признак за присъствието на хищник, мъжете запалили лампа и отишли при биволите, за да ги успокоят и да проверят дали някой от тях не е скъсал въжето, с което е бил завързан за кола.

Мъжете се забавили само няколко минути. Когато се върнали на мястото, където лежали, момичето, което оставили заспало, било изчезнало, а на одеялото, на което спало то, имало огромни кървави петна.

Когато съмнало, бащата и чичото тръгнали по-кървавата следа. Тя вървяла покрай завързаните биволи, сетне през тясната нива и след няколко метра надолу по стръмния склон ги довела до мястото, където леопардът бил изял своята жертва.

— Брат ми се е родил под нещастна звезда, сахиб, защото той няма син, а това беше единствената му дъщеря, която скоро щеше да се омъжи, и както той се надяваше, щеше да му роди наследник. А ето че леопардът дойде и я изяде.

Бих могъл да ви разкажа още много такива случаи, защото жертвите на леопарда бяха много и всяка от тях си имаше своята трагична история, но смятам, че това е достатъчно, за да се убедите, че

населението на Гархвал имаше достатъчно основания да изпитва ужас от човекоядеца от Рудрапраяг, особено като се има пред вид, че гархвалците са много суеверни и че към ужаса им от физическия контакт с леопарда се прибавя още по-големия им ужас от свръхестественото, за което ще ви дам следния пример.

Една сутрин тръгнах от малкото едностайно бънгало на участъковия инспекторски пост в Рудрапраяг точно когато се пукваше зората и слизайки от верандата, забелязах в праха по земята, отъпкана от хиляди човешки крака, следи от леопарда-човекоядец.

Следите бяха съвсем пресни и показваха, че хищникът е слязъл от верандата само няколко минути преди мен, а от посоката, в която бяха обърнати, се виждаше, че след безрезултатното си идване до бънгалото, той се е отправил към пътя за светите места, който минаваше на около петдесет метра от бънгалото.

Беше невъзможно да проследя дирите на леопарда между бънгалото и пътя, тъй като земята беше камениста, но когато стигнах до портата, видях, че те водят към Голабрай. Голямо стадо овце и кози бе минало по пътя предишната нощ и в праха, който те бяха вдигнали, следите на леопарда се виждаха така ясно, сякаш бяха оставени върху току-що паднал сняг.

Аз вече доста добре познавах следите на леопарда-човекоядец и едва ли бих се затруднил да ги различа от следите на стотина други леопарди.

Много нещо може да се научи от следите на хищните животни — например пола им, възрастта им и размерите. Много внимателно проучих следите на човекоядеца още когато ги видях за първи път и разбрах, че е леопард с много големи размери и отдавна преминал разцвета на силите си.

От следите на човекоядеца онази сутрин аз разбрах, че той вървеше само на няколко минути пред мен и че се движеше с бавна, равна стъпка.

Пътят, по който нямаше никакво движение в този ранен утринен час, се виеше през няколко долчинки и тъй като не беше изключено в този случай леопардът да наруши правилото си да не излиза никога след настъпването на деня, аз с най-голяма предпазливост пропълзях покрай всеки завой, докато най-сетне, след около километър и половина, стигнах до мястото, където леопардът бе напуснал пътя и

тръгнал по една голяма пътека всред джунглата от гъсти храсти и дървета.

На около сто метра от мястото, където той бе напуснал пътя, имаше малка нива, посред която стърчеше ограда от тръни, направена от собственика на нивата, за да привлеча пътуващите търговци да нощуват там, та животните им да я наторяват. В това заградено място беше стадото, минало по пътя предишната вечер. Когато се приближих, собственикът на стадото, един грубоват човек, чиято външност подсказваше, че вече близо половин век е пренасял и продавал стоки по този път, тъкмо отместваше тръните, които затваряха входа към ограденото място. В отговор на моите въпроси той ме осведоми, че не е видял леопарда, но че точно при изгрев слънце двете му овчарски кучета се разлаяли, а няколко минути по-късно от джунглата над пътя долетял лаят на какар^[2].

Попитах, стария търговец дали ще ми продаде една от своите кози и той се поинтересува за какво ми е необходима. Когато му казах, че ми трябва, за да я вържа за примамка на леопарда-човекоядец, търговецът излезе през отвора на оградата, постави отново тръните, взе цигарата, която му предложих, и седна на една скала край пътя.

Пушихме известно време, без да получа отговор на въпроса. Най-сетне човекът заговори:

— Ти, сахиб, си сигурно онзи, за когото ми разправяха, когато слизах надолу по пътя от моето село близо до Бадринатх, и ми става жално, като си помисля, че си напуснал дома си и си изминал толкова път напразно. Злият дух, който е причината за всички човешки жертви тъдява, не е никакво животно, което, както вие си мислите, може да бъде убито с куршуми или сачми, или по някакъв друг начин, използван от вас или от другите преди вас; и в подкрепа на това, което казах, докато изпуша втората си цигара, ще ви разкажа следната история. Разказа ми я баща ми, който никога в живота си не е лъгал.

Когато баща ми бил млад, а аз не съм се бил още родил, един зъл дух като този, който сега причинява нещастие из тези земи, се появил в нашето село и всички решили, че това е леопард. Мъже, жени и деца били убивани по домовете им и се положили всички усилия, както сега, за да бъде убит звярът. Поставяли капани, прочути стрелци дебнели по дърветата и изпращали куршуми и сачми по леопарда; и когато всички тези опити да го убият се оказали безуспешни, страшен

ужас обхванал хората и никой не смеел да напусне дома си между залез и изгрев слънце.

Тогава първенците от селото на моя баща и от околните села свикали всички мъже да присъствуват на заседанието на панчаята^[3] и когато мъжете се събрали, панчът^[4] се обърнал към тях и им казал, че са ги повикали, за да решат как да се отърват от човекоядеца леопард. Тогава един възрастен човек, току-що завърнал се от мястото за изгаряне на трупове, тъй като внукът му бил убит предишната нощ, станал и казал, че не леопард е влязъл в къщата и убил внука му, който спял до него, а някой от тяхната община, който, когато му се приисквало човешко месо и човешка кръв, приемал вида на леопард. Такъв човек не можело да бъде убит с вече използваните методи, както било съвсем ясно, а само с огън. Подозренията му падали, казал старецът, върху дебелия садху^[5], който живеел в колибата близо до разрушения храм.

Вдигнала се голяма врява след тези негови думи. Някои се развикали, че старият човек се е побъркал от скръб по внука си, други пък твърдели, че е прав, и напомнили, че този садху бил пристигнал в тяхното село точно по времето, когато започнали убийствата. Освен това някой забелязал, че в деня след всяко убийство садхуто имал навик да спи по цял ден, излегнат в леглото си на слънце.

Когато въдворили ред, въпросът бил обсъден надълго и нашироко и накрая панчаятът взел решение да не предприема веднага мерки, а да се наблюдават всички бъдещи действия на дебелия садху. Тогава събраните мъже се разделили на, три групи, като първата група трябвало да започне наблюденията си от нощта, когато се очаквало следващото убийство, тъй като убийствата били извършвани на почти равни промеждутъци от време.

През нощите, когато първата и втората група били на пост, садхуто изобщо не напуснал колибата си.

Баща ми бил в третата група и когато се спуснала нощта, той заел поста си. Скоро след това вратата на колибата се отворила бавно, дебелият садху се появил и в следващия миг изчезнал в нощта. Няколко часа по-късно откъм колибата на възлищаря далече нагоре по планинския склон долетял сърцераздирателен писък, след което настъпила тишина.

Нито един човек от групата на баща ми не мигнал през цялата нощ, а когато бледата светлина на утрото заляла небето на изток, всички видели как дебелият садху се връща в къщи, а от ръцете и устата му капела кръв.

Когато влязъл в колибата си и затворил вратата, поставените на пост селяни се приближили и залостили вратата отвън, като прекарали веригата, която висяла на вратата, през скобата на гредата над нея. След това всеки от тях донесъл от купата в двора си голям наръч сено и когато слънцето изгряло, на мястото на колибата не било останало нищо друго, освен тлеещи въглени. И оттогава убийствата спрели.

Все още нито един садху не е заподозрян из този край, но когато това стане, ще се използва методът от времето на баща ми, а дотогава населението на Гархвал ще страда.

Попитахте ме дали ще ви продам една коза. Няма да сторя това, сахиб, защото нямам излишни. Но ако след като чухте тази история, вие все още искате козата, за да я завържете като примамка за това, което смятате, че е леопард-човекоядец, аз ще ви дам назаем една от моите овце. Бъде ли тя убита, ще ми платите цената ѝ, но в случай че остане жива, не искам никакви пари. Целия ден днес и довечера ще си почивам тук, а утре, когато звездата Бхутия^[6] изгрее, трябва да съм вече на път.

Към залез слънце същата вечер аз се върнах към заграденото с тръни място и моят приятел търговецът в много добро настроение ми позволи да си избира от стадото му една тлъста овца, която, смятам, беше достатъчно едра, за да осигури храна на леопарда за две нощи. Завързах я в гъстите шубраци в джунглата близо до пътеката, по която хищникът беше минал дванадесет часа преди това.

На следната утрин станах рано. Излязох от бъргалото и отново видях следи от леопарда-човекоядец, там, където бе слязъл от верандата, а при портата открих, че е дошъл откъм Голабрай и след, като е идвал до бъргалото, се е отправил към пазара в Рудрапраяг.

Фактът, че леопардът търсеше човешка жертва, беше доказателство за това, че той не се интересуваше от овцата, която му бях оставил, ето защо не се изненадах, когато видях, че изобщо не е вкусил от нея. По всичко личеше, че тя е убита от него наскоро, след като я бях вързал.

— Иди си у дома, сахиб, и не си губи времето и парите — ме посъветва старият търговец на раздяла, като подсвирна на стадото си и тръгна надолу по пътя за Хардвар.

Подобна история, за щастие не с такъв трагичен край, се беше случила няколко години преди това близо до Рудрапраяг.

Обезумели от загубата на близки и приятели и убедени, че някакво човешко същество е причина за тяхната смърт, тълпа разярени мъже хванали един нещастен садху от село Котхги, в Дасджулапати, но преди да успеят да си излеят гнева и отмъщението върху него, Филип Мейсън, който тогава бил заместник-комисар на Гархвал и се бил разположил на лагер някъде наблизко, пристигнал на местопроизшествието. Като видял разярената тълпа, Мейсън — човек с голям опит — казал, че не се съмнява в това, че истинският виновник е хванат, но преди да го линчуват, законът изисквал да се установи вината му. За тази цел предложил да затворят садхуто и да го пазят най-строго и денем, и нощем. Тълпата се съгласила на това предложение и седем дни и седем нощи този садху бил строго охраняван от полицията и зорко пазен от доброволни стражи от местното население. На осмата сутрин, когато полицаите и доброволните стражи се сменявали, се разнесла вестта, че в някакво село на няколко километра оттам била нападната една къща и отвлечен човек.

Селяните не се възпротивили, когато още същия ден бил освободен нещастният садху, като само казали, че този път са хванали не когото трябва, но че следващия няма да има вече грешка.

В Гархвал всички жертви, взети от леопарди-човекоядци, се приписват на садхута, а в областта Найни Тал и Алмора — на бокхсарите^[7], които живеят в пояса, обрасъл във висока трева, с нездравословен климат в подножието на планините, и се препитават предимно с лов на диви животни.

Счита се, че садхутата убиват само от жажда за човешко месо и кръв, а бокхсарите — за да ограбят бижутата или пък други някои ценности, които жертвите им носят. Много повече жени, отколкото мъже са загинали от човекоядци в областта Найни Тал и Алмора, но този факт има по-достоверно обяснение от онова, което населението дава.

Твърде дълго съм живял всред тишина, за да имам богато въображение. Въпреки това обаче не бяха малко случаите през месеците, които прекарах в Рудрапраяг и дебнех леопарда всяка нощ — а веднъж двадесет и осем часа без прекъсване, и вардех мостове, кръстопътища и водещи към селата пътеки, убити животни или хора, — когато във въображението си представях леопарда като огромен звяр със светла козина, защото така ми се беше сторило, когато го видях за първи път: с тяло на леопард и глава на демон.

Демон, който, наблюдавайки ме през дългите нощи, се е тресял и превивал в зловещо тих сатанински смях над моите напразни опити да го надхитря и е облизвал челюсти, предвкушвайки момента, когато в миг на непредпазливост ще ме издебне и ще се възползува от дългоочакваната възможност да забие зъбите си в гърлото ми.

Може би ще попитате какво е правела властта през всичките тези години, докато човекоядецът от Рудрапраяг поставяше в опасност живота на населението на Гархвал. Не че защитавам властта, но след като прекарах десет седмици в този край, през което време извървах много стотици километри и посетих повечето от селата в застрашената зона, мога да твърдя, че властта наистина бе направила всичко, което беше по силите ѝ, за да отстрани опасността. Бяха предлагани награди: местното население разправяше, че достигнали до десет хиляди рупии в брой и подаръци от две села, и това беше достатъчен стимул, който да накара всеки от четирите хиляди регистрирани притежатели на огнестрелно оръжие в Гархвал да убие човекоядеца. Най-добрите ловци бяха наети срещу щедро възнаграждение, като им бяха обещани и допълнителни награди, ако техните усилия се увенчаят с успех. Повече от триста специални разрешителни за носене на огнестрелно оръжие, освен съществуващите четири хиляди, бяха раздадени само за, да бъде ликвидиран човекоядецът. На войниците от гархвалските полкове, намиращи се в Лансдаун, се разрешаваше да взимат със себе си пушките си, когато отиваха в домашен отпуск, или пък офицерите им раздаваха ловни пушки. Чрез печата нееднократно бе отправян апел към всички ловци в Индия да помогнат за унищожаването на леопарда. Десетки капани, направени на принципа на спускаща се врата, със

завързана коза за примамка, бяха поставяни на пътищата, които водеха към селата и по които минаваше човекоядецът. Патварите и другите държавни служители бяха снабдени с отрова, за да посипват трупите на убитите, и последно, но не и най-маловажно, тези служители често пъти с риск за живота си жертвуваха цялото си свободно време, за да преследват човекоядеца.

Резултатът от тези най-различни опити и обединени усилия беше едно леко нараняване от куршум, който наръби възглавничката на левия заден крак на леопарда и отнесе малко парченце от кожата на един от пръстите, и информацията, отбелязана в регистрите от заместник-комисаря на Гархвал, че отровата, която леопардът поглъщал при изяждане на заразените човешки трулове, не само не му причинявала болки, а, напротив, му действувала извънредно благоприятно и укрепващо.

В един доклад до властите са отбелязани три интересни случки, които ще ви разкажа накратко.

Първата е за двама млади офицери от английската армия, които пристигнали в Рудрапраяг през 1921 година в отговор на един апел, отправен към ловците в пресата, с твърдото намерение да застрелят човекоядеца. Не зная какви основания са имали да смятат, че леопардът преминава от единия бряг на реката Алакнанда на другия по висящия мост при Рудрапраяг, но във всеки случай те решили да съсредоточат вниманието си върху този мост и да застрелят леопарда, както преминава по него нощем. От двете страни на моста има кули, към които са закрепени носещите стоманени възжета, така че единият от ловците седял на стража на кулата на левия бряг, а другият — на кулата на десния бряг.

След като вече били стояли на пост на тези кули около два месеца, една нощ ловецът от левия бряг видял как леопардът излязъл на моста изпод свода на кулата, на която седял той. След като изчакал леопарда да премине известно разстояние по моста, той стрелял и в следния миг, когато леопардът се втурнал да бяга, ловецът от кулата на десния бряг изпразнил по него шестте патрона на пушката си. На следната сутрин намерили кървава следа по моста и по хълма, по който леопардът избягал, и тъй като смятали, че раната или раните са смъртоносни, много дни наред претърсвали местността. В доклада се

казва, че в продължение на шест месеца след нараняването леопардът не е убил нито едно човешко същество.

Този случай ми бе разказан от хора, които бяха чули седемте изстрела и който бяха помагали в търсенето на ранения звяр. Двамата ловци смятали, пък такава беше мнението и на хората, които ми разказваха историята, че леопардът е бил ударен в гърба от първия куршум, а вероятно и в главата от някой следващ куршум, затова така дълго и упорито търсили ранения звяр. От полученото подробно описание на следите от кръвта аз дойдох до заключение, че ловците не са били прави да смятат, че са наранили леопарда в тялото и в главата, тъй като описаната кървава диря можеше да бъде само от нараняване в крака. И бях много доволен, когато по-късно разбрах, че моите изводи са били правилни и че куршумът, изстрелян от човека на кулата на левия бряг, само е наръбил възглавничката на левия заден крак на леопарда и отнесъл парченце кожа от единия пръст, и че човекът на десния бряг не е улучил нито веднъж.

Вторият случай е следният: след като били уловени и убити около двадесет леопарда в капани, направени на принципа на спускаща се врата, най-сетне в един от тези капани се хванал леопард, за който всички решили, че е човекоядецът. И тъй като вярващите индуси не искали да го застрелят, от страх да не би духовете на разкъсаните от човекоядеца хора да ги преследват и измъчват, изпратили да повикат един индус, по вероизповедание християнин, да стори това. Този християнин живеел в село, отдалечено на около петдесет километра, и преди той да пристигне, леопардът изровил дупка под капана и избягал.

И третият случай: след като убил един човек, леопардът се скрил с плячката си в малка горичка, отделена от останалата част на джунглата. На следващата сутрин, когато започнали да търсят трупа на жертвата, видели как леопардът излиза от джунглата. След кратка гонитба го настигнали и забелязали да влиза в една пещера, чийто вход бил веднага затворен с трънливи храсти, затиснати с огромни камъни. Всеки ден огромна тълпа хора се събирала на това място. На петия ден, когато се били насъбрали около петстотин души, дошъл някакъв човек, чието име не се споменава, а само се казва, че бил „влиятелен човек“ и — цитирам доклада: „казал презрително, че няма никакъв леопард в пещерата“, при което отместил трънливите храсти,

леопардът внезапно изскочил от пещерата и си пробил път невредим през насъбралата се тълпа от петстотин души.

Тези случки станали наскоро, след като леопардът започнал да напада хора и ако той е бил убит на моста или застрелян в капана, или оставен в пещерата, животът на няколкостотин души могъл да бъде спасен и населението на Гархвал щяло да си спести дълги години страдания.

[1] Пастири от номадски произход. — Б.пр. ↑

[2] Какар — вид индийски елен, който издава характерни звуци, подобни на кучешки лай, поради което се нарича още лаещ елен. — Бел. Ripcho ↑

[3] Панчаят — селски съвет в Индия. — Б.пр. ↑

[4] Панч — председателят на този съвет. — Б.пр. ↑

[5] Садху — свят човек, аскет, отшелник. — Б.пр. ↑

[6] Зорницата. — Б.пр. ↑

[7] Народност в Индия. — Б.пр. ↑

IV

ПРИСТИГАНЕТО

За първи път чух по-големи подробности за човекоядеца от Рудрапраяг през една от паузите на „Йомените от гвардията“ от Джилбърт и Съливан, представяна в театър „Шалей“ в Найни Тал през 1925 година.

И преди това бях чувал, че в Рудрапраяг има леопард, който разкъсва хора, и бях чел съобщения в пресата за този звяр, но след като знаех, че има над четири хиляди регистрирани притежатели на огнестрелно оръжие в Гархвал и цяла армия от страстни ловджии в Лансдаун, което е само на около сто и двадесет километра от Рудрапраяг, си мислех, че всички те се надпреварват — кой да застреля леопарда и че при тези обстоятелства един чужденец би бил неканен гост там.

Ето защо бях изненадан, когато, пиейки с един приятел на бара в „Шалей“ същата вечер, чух как Майкъл Кийн, тогава първи секретар на правителството на обединените провинции, а по-късно губернатор на Асам, разказваше на една група мъже за човекоядеца и се опитваше да ги убеди да тръгнат да го преследват. Молбата му не бе посрещната с ентузиазъм, ако можеше да се съди по забележката на един от групата, която получи одобрението на всички останали. А забележката беше: „Да тръгна да преследвам човекоядеца, който е убил стотици хора? За нищо на света!“

На следващата сутрин посетих Майкъл Кийн и научих всички подробности, които ме интересуваха. Той не беше в състояние да ми каже точно къде действа човекоядецът и предложи да замина за Рудрапраяг и да се свържа с Ибътсън. А когато се върнах в къщи, намерих на масата си писмо от Ибътсън.

Ибътсън, сега сър Уилям Ибътсън, а напоследък и съветник на губернатора на обединените провинции, бил назначен неотдавна в Гархвал като заместник-комисар и една от първите му грижи била да

направи всичко възможно, за да отърве местното население от човекоядеца. И именно това била причината да ми пише.

Приготвих се набързо и тръгнах през Раликхет, Адбадри и Каранпраяг на десетия ден вечерта пристигнах в бънгалото на инспекторския пост близо до Награсу. Когато потеглих от Найни Тал, не знаех, че за да нощувам в бънгалото, е трябвало да се снабдя предварително с разрешение и тъй като пазачът имал нареждане да не пуска никого без такова разрешение, шестимата гархвалци, които носеха багажа ми, слугата ми и аз извървяхме още две мили надолу по пътя за Рудрапраяг, докато намерим подходящо място да разположим лагера си за през нощта.

Хората ми се занимаваха с донасянето на вода и сухи съчки, а слугата ми насъбра камъни, за да направи огнище; през това време аз взех брадва и отидох да насека трънливи храсти, та да направя ограда, която да ни закриля през нощта, тъй като още преди шестнадесет километра бяхме предупредени, че навлизаме в територията на човекоядеца.

Наскоро, след като запалихме огньовете, за да приготвим вечерята, много тревожен вик долетя до нас от едно село високо на планинския склон. Някакъв човек ни питаше какво правим навън по това време и ни предупреждаваше, че ако останем там, един или двама от нас ще бъдат разкъсани от човекоядеца. След като добрият самарянин отпрати предупреждението си, за което вероятно се бе подложил на риск, тъй като вече беше тъмно, Мадхо Сингх^[1], когото вече сте срещали и другаде, ми каза от името на всички:

— Да останем тук, сахиб, защото имаме достатъчно газ в лампата, за да ни свети цялата нощ, а вие имате и пушка.

Наистина в лампата е имало достатъчно газ за през цялата нощ, защото, когато се събудих сутринта, видях, че тя още гори, а заредената ми пушка лежи напреки на леглото ми. Но набързо направената ограда от трънливи храсти бе такова несигурно прикритие и бяхме така уморени от десетдневния поход, че ако леопардът ни беше посетил през нощта, щеше много лесно да си вземе жертва.

На следващия ден пристигнахме в Рудрапраяг и ни беше оказан топъл прием от хората, на които Ибътсън бе наредил да ни посрещнат.

[1] Виж главата „Тигрите от Чоугарх“ в „Човекоядците от Кумаон“, Земиздат, 1968 г. — Б.пр. ↑

V

ИЗСЛЕДВАНЕ НА МЕСТНОСТТА

Няма да правя опити да разказвам хронологически, ден по ден, за дейността ми през десетте седмици, прекарани в Рудрапраяг, защото ще ми е трудно да сторя това, след като са минали толкова години, а пък би било и много скучно. Ще се огранича само с някои от моите преживелици там — сам или в компанията на Ибътсън. Но преди да сторя това, бих искал да ви дам известна представа за местността, в която леопардът върлува осем години и в която аз го преследвах цели десет седмици.

Ако изкачите един хълм на изток от Рудрапраяг, ще видите по-голямата част от района от осемстотин квадратни километра, в който действуваше човекоядецът от Рудрапраяг. Той се разделя на две почти равни части от река Алакнанда, която след Каранпраяг завива на юг към Рудрапраяг и там се среща с Мандакини, която пък идва от северозапад. Теренът на този триъгълник, затворен между двете реки, е по-малко стръмен от земите на левия бряг на Алакнанда и там има много повече села, отколкото на левия бряг.

От високия хълм обработваемата земя прилича на някаква стройна система от рисувани линии, които опасват стръмния склон на планината. Това са терасирани ниви, широки от един до петдесет метра, а понякога и повече. Ще ви направи впечатление, че селските къщи се намират винаги на горния край на обработваемата площ. Това е така, за да могат селяните да наглеждат земята си и да я пазят от отделил се от стадото добитък или пък от диви зверове, защото с много малки изключения няма жив плет или ограда около нивите. Кафявите и зелени петна, с които е изпъстрен в по-голямата си част пейзажът, са съответно пасища и гори. Ще забележите също така, че някои от селата са изцяло за обиколени от пасища, докато други са разположени в сред гори. Погледната отгоре, цялата местност е неравна и скалиста и е прорязана от безброй дълбоки долове, клисури и стръмни високи скали. В този район има само два пътя: единият започва от Рудрапраяг

и отива до Кедарнатх, а другият е главният път към светите места в Бадринатх. И двата пътя по времето, за което пиша, бяха тесни и каменисти и никога никакво колело не се бе движило по тях.

Ако погледнете картата на края на тази книга^[1], ще видите много кръгчета по нея. Те отбелязват по села броя на човешките жертви, които е взел леопардът от Рудрапраяг. Броят на човешките жертви във всяко от отбелязаните села в периода от 1918 до 1926 година е даден в следващите две страници.

Логично е да предположим, че повече човешки същества са били убити в селата, заобиколени с гори, отколкото в селата, заобиколени с обработваема земя. Без съмнение така щеше да бъде, ако човекоядецът бе тигър, но за един леопард-човекоядец, който напада само нощем не е от значение дали има прикритие, или не и единствената причина, поради която в някои села има повече жертви, отколкото в други, е липсата понякога на предпазни мерки, а друг път именно на спазването им.

Вече споменах, че човекоядецът беше мъжки леопард с огромни размери, отдавна преминал разцвета на силите си, но макар и стар, той бе извънредно силен. Силата и умението да пренасят жертвите си до място, където могат да ядат необезпокоявани, определя в голяма степен и избора им на мястото за нападение. За човекоядца от Рудрапраяг всички места бяха удобни за нападение, защото той можеше да пренася и най-тежките си жертви — в един известен на мен случай дори на разстояние шест километра и половина. В случая, за който споменавам, леопардът беше убил един мъж на зряла възраст в къщата му и го бе носил, повече от три километра нагоре по един стръмен склон, обрасъл в гъсти гори, а след това надолу още три километра по другия склон на хълма, през гъста джунгла. Причината за това е неясна, защото убийството бе станало в първите часове на нощта и до обед на следващия ден никой не бе тръгнал по дирите на звяра.

Списък на жертвите, убити от леопарда-човекоядец от Рудрапраяг (по села) за периода от 1918 до 1926 година.

Шест жертви: Чопра.

Пет жертви: Котхки, Ратаура.

Четири жертви: Биджракот.

Три жертви: Накот, Гандхари, Кокханди, Дадоли, Куетхи, Джхирмоли, Голабрай, Ламери.

Две жертви: Баджаду, Рампур, Майкоти, Чхатоли, Коти, Мадола, Раута, Канде (Джоги), Баврун, Сари, Ранау, Пунар, Тилани, Баунтха, Награсу, Гвар, Марвара.

Една жертва: Асон, Пилу, Бхаунсал, Мангу, Байнджи, Бхатвари, Кхамоли, Сванри, Пхаси, Канда Дхаркот, Данги, Гунаун, Бхатгаон, Бавал, Барсил, Бхайннгаон. Наричан, Сандар, Таменд, Кхатиана, Сеопури, Сан, Сиунд, Камера, Дармари, Дхамка Бела, Бела-Кунд, Саур, Бхайнсари, Баджну, Куили, Дхаркот, Бхайнгаон, Чхинка, Дхунг, Киури, Баман Кандаи, Покхта, Тхапалгаон, Бансу, Наг, Байсани, Рудрапраяг, Гвар, Кална, Бхунка, Камера, Саил, Пабо, Бхайнсвара.

Общо брой по години:

Година	Брой жертви
1918	1
1919	2
1920	6
1921	23
1922	24
1923	26
1924	20
1925	8
1926	14
Общо:	125

От всички зверове в нашите джунгли най-лесно се убиват леопардите, само че ако не са човекоядци, защото нямат обоняние.

Начините за убиване на леопарди са много повече, отколкото за каквото и да било друг звяр. Те се различават в зависимост от това дали се ръководим от ловни страсти, или стремеж към печалба. Най-интересният, изпълнен с вълнение начин на лов за удоволствие, е да проследиш леопарда в джунглата и когато го откриеш, да го издебнеш и застреляш. Най-лесният и най-жестокият начин за убиване на леопарди за печалба е да поставиш малка бомбичка с голяма експлозивна сила в трупа на убито от леопарда животно. Много селяни се научиха да правят тези бомбички и когато хищникът допре с някой от зъбите си бомбичката, тя експлодира и разкъсва челюстите му. Понякога смъртта е незабавна, но в повечето случаи нещастното животно с мъка пропълзява някъде, за да умре от много бавна и много мъчителна смърт, тъй като хората, които използват тези бомбички, нямат смелостта да тръгнат по кървавата следа, оставена от леопарда, и да го доубият.

Освен че е много интересно и изпълнено с вълнения проследяването, откриването и дебненето на леопарди, то е и сравнително лесно. Защото леопардите имат нежни възглавнички на лапите си и предпочитат — винаги, когато имат възможност — да вървят по пътеки, проправени от хора или дивеч. Не е трудно да ги откриеш, защото фактически всички птици и животни в джунглата помагат на ловеца. А лесно се издебват, защото, макар и да са надарени от природата с много остро зрение и слух, пречи им това, че нямат обоняние. Ето защо ловецът може да си избере от коя страна да се приближи, както на него му е най-удобно, без да се съобразява с посоката на вятъра.

А след като човек е проследил, открил и издебнал леопарда, той може да извлече много по-голямо удоволствие, ако натисне копчето на камерата вместо спусъка на пушката. В първия случай човек може с часове да наблюдава леопарда, а няма по-грациозно и по-интересно животно за наблюдение в цялата джунгла. Човек може да натиска копчето на фотоапарата колкото си иска и да увековечи нещо, което винаги ще бъде интересно. А във втория случай само един бърз поглед, едно натискане на спусъка и ако си се прицелил точно, се сдобиваш с

трофей, който скоро загубва красотата си и престава да бъде интересен.

[1] Авторът има пред вид оригиналното, английското издание. —
Б.пр. ↑

VI

ПЪРВАТА ЖЕРТВА

Малко преди моето пристигане в Рудрапраяг Ибътсън организира претърсване на местността, което, ако беше успяло, щеше да спаси живота на петнадесет души. Претърсването на местността, а и обстоятелствата, които довели до него, са интересни за отбелязване.

Двадесет поклонници, които едва-едва се влачели нагоре по пътя към Бадринатх, привечер пристигнали уморени в един малък крайпътен магазин. След като търговецът им продал исканите стоки, той ги подканил да побързат, защото, казал той, имали тъкмо време, за да стигнат по светло заслона на шест километра и половина нагоре по пътя, където ще получат храна и сигурно място за пренощуване. Поклонниците не били склонни да приемат съвета му. Те казали, че са извървели дълъг път през деня и са твърде уморени да изминат още шест километра и половина и че единственото нещо, което искали, било разрешение да преспят на дървената веранда пред магазинчето и съдове и огън, за да си приготвят вечеря. Търговецът отхвърлил най-енергично това предложение. Казал им, че човекоядецът често идва до къщата му и че да се спи на открито, е явно предизвикателство към смъртта.

Когато спорът бил в разгара си, пристигнал един садху на път от Матхура за Бадринатх, който се присъединил към мнението на поклонниците. Той казал, че ако търговецът подслони жените, той заедно с мъжете ще спи на верандичката и че ако някой леопард, бил той човекоядец, или не, се опита да ги безпокои, щял да го сграбчи за челюстите и да ги разчекне.

Нямало как, търговецът трябвало да се съгласи с това предложение. И така десетте жени се подслонили в магазинчето, което се състояло от една стая, и залостили вратата, а мъжете легнали един до друг на верандата, като садхуто бил в средата.

Когато мъжете се събудили на другия ден, садхуто бил изчезнал: одеялото, на което лежал, било смачкано, а чаршафът, с който се завил, бил почти смъкнат от верандата и опръскан с кръв. Като чул възбудения разговор на мъжете, собственикът на магазина отворил вратата и с един поглед разбрал какво се е случило. Когато слънцето изгряло, търговецът заедно с другите мъже тръгнали по кървавата следа надолу по хълма и като минали през три терасирани ниви, стигнали до един нисък зид, където намерили трупа на садхуто. Долната част на тялото му, което лежало напреки на стената, била изядена.

По това време Ибътсън бил в Рудрапраяг и правел опити да попадне на следите на човекоядеца. Докато той бил там, нямало човешки жертви, ето защо решил да организира претърсване на местността, по-специално да претърси на риск едно прикрито място на другия бряг на Алакнанда, за което местното население подозирало, че се използва от човекоядеца като скривалище за почивка през деня. Така че, докато двадесетте поклонници вървели нагоре по пътя към малкото магазинче, патварите и другите членове на щаба на Ибътсън обикаляли околните села и подканяли мъжете да вземат участие в претърсването на местността, което щяло да стане на другия ден.

След като закусил рано на следващата сутрин, Ибътсън, придружен от жена си и един приятел, чието име съм забравил, и следван от някои от членовете на щаба си и двеста души викачи, преминал на другия бряг на Алакнанда по висящия мост, изкачил се по отсрещния склон на хълма на около километър и половина и заел позицията за претърсването.

Когато претърсването на местността започнало, един бързоходец донесъл вестта за убийството на садхуто.

Претърсването било безуспешно, ето защо решили да го прекратят. Незабавно се събрали на съвещание, в резултат на което Ибътсън, неговите хора и двестата души викачи тръгнали нагоре по десния бряг, за да преминат реката шест километра и половина понагоре по един люлеещ се мост, да се върнат обратно по левия бряг и да стигнат до мястото на убийството, а членовете на щаба се разпръснали из околните села, за да извикат колкото може повече хора да се съберат при магазинчето.

Късно следобед се събрали две хиляди викачи и още няколко души с огнестрелно оръжие и високия скалист хълм над магазинчето бил претърсен от подножието до върха. Ако познавахте Ибътсън, нямаше да има смисъл да ви казвам, че претърсването беше чудесно организирано и чудесно проведено, единствената причина, поради която то не се увенча с успех, бе, че леопардът не се намираше в тази част от местността.

Когато един леопард или тигър остави по свое собствено желание жертвата си на открито, незащитено място, това показва, че повече не се интересува от нея. След като се нахрани, той непременно се придвижва на известно разстояние, може би само три-четири километра, а ако е човекоядец — на шестнадесет километра, дори повече. Така че е напълно възможно по време на претърсването човекоядецът да си е дремел спокойно някъде на шестнадесет километра разстояние.

VII

КЪДЕ Е ЛЕОПАРДЪТ

Рядко се срещат леопарди-човекоядци, ето защо твърде малко се знае за тях.

Моят личен опит с тези животни бе твърде малък и се състоеше само в една кратка среща с един леопард преди много години; макар да подозирах, че промяната от хранене с животинско месо към хранене с човешко и животинско оказва влияние на навиците на леопарда по същия начин, както и на тигъра, все пак не знаех в каква степен става това при леопарда. Затова реших да се опитам да убия човекоядеца по общоприетите начини, които се използват за убиване на леопарди.

Най-разпространеният начин е да причакаш леопарда нощем близо до плячката му или до жива стръв — коза или овца. За да приложиш първия начин, е необходимо да намериш труп на животно или човек, убити от него, а за втория — да откриеш в кой район той действа.

Целта на моето пътуване до Рудрапраяг бе да предотвратят нови човешки жертви и не възнамерявах да чакам звяра да убие човек, та да го причакам до плячката му, ето защо единственото, което можех да направя бе да установя района на действие на човекоядеца и да го застрелям на жива стръв.

А тук възникна една ужасна мъчнотия, която с течение на времето се надявах да преодоля, макар и частично. От картите, с които ме снабдиха, разбрах, че човекоядецът действа в район от около осемстотин квадратни километра. Независимо от терена това е доста голяма площ, за да можеш в нея да намериш и застреляш каквото и да е животно, а в тази планинска, силно пресечена местност на Гархвал задачата да откриеш звяр, който действа само нощем, на пръв поглед изглеждаше почти невъзможна, докато не се досетих, че река Алакнанда разделя местността на две приблизително равни части.

Повечето хора смятаха, че Алакнанда не представлява никаква пречка за човекоядеца и че когато му е трудно да си намери човешка

жертва на единия бряг, той преминава на другия, преплувайки реката.

Но аз не мислех така. Според мен никой леопард, при каквито и да е обстоятелства, не би поверил доброволно живота си на буйните леденостудени води на Алакнанда и бях убеден, че човекоядецът преминава от единия бряг на реката на другия само по някой от висящите мостове.

Имаше два висящи моста в местността, единият при Рудрапраяг, а другият — на около двадесет километра нагоре по реката, при Чатвапипал. Между тях се намираше и един подвижен мост, по който Ибътсън, неговите хора и още около двеста души бяха преминали реката, когато претърсвали местността. Този подвижен мост, по който никакво животно не би могло да премине, може би, с изключение на някой плъх, беше най-страшният, който съм виждал. Две ръчно изплетени въжета от трева, почернели от времето и плесенявали от мъглите, които пълзяха над Алакнанда, се простираха над пенливите бели води на реката, широка шестдесет метра, която на около стотина метра по-надолу бушуваше с гръм и трясък между две отвесни скали, а там, както казваха, един какар, гонен от диви кучета, бил прескочил Алакнанда. Между въжетата бяха наредени различни по големина пръчки с диаметър четири-пет сантиметра, поставени на разстояние, около половин метър една от друга и прикрепени хлабаво за въжетата с върви от трева. Преминаването по този мост паяжина ставаше още по-трудно поради факта, че едно от въжетата беше увиснало, в резултат на което пръчките, по които стъпваше човек, бяха наклонени под ъгъл четиридесет и пет градуса. Когато за пръв път видях този страшен мост, имах глупостта да попитам данъчния, който срещу такса от един пайс^[1] ми даваше възможност да рискувам живота си, дали някога този мост е бил проверяван или поправян. Като ме погледна с учудване, той отговори, че мостът никога не е бил нито проверяван, нито поправян и че само веднъж го подменили, когато се скъсал под тежестта на някакъв човек, който се опитал да мине по него. При тези думи студени тръпки полазиха по гърба ми и това неприятно чувство не ме напусна дълго след като вече бях преминал благополучно на другата страна на реката.

Тъй като беше невъзможно човекоядецът да премине реката по тази паяжина, оставаха двата висящи моста и бях сигурен, че ако успея да ги затворя, така че леопардът да не минава, ще мога да огранича

района му на действие само на единия бряг на реката и да намаля наполовина територията, на която трябваше да го търся.

Ето защо първата ми работа бе да разбера на кой бряг на реката е леопардът. Последната си жертва — садхуто — той бе убил на левия бряг, на няколко километра от висящия мост при Чатвапипал, и бях сигурен, че хищникът е преминал реката именно по този мост, след като е изоставил плячката си, защото независимо какви мерки вземаха местните жители и поклонниците, тръгнали към светите места, преди леопардът да убие човек, те винаги удвояваха предпазните мерки след убийството, поради което за леопарда беше почти невъзможно да убие последователно няколко души в един и същи район. Като погледнете картата, може би ще попитате защо тогава има шест жертви в едно-единствено село. В отговор мога да кажа, че човек не е в състояние да издържи на такова напрежение дълго време. Къщите са малки, без каквито и да било удобства и канализация, и никак не е чудно, ако, след като са чули, че човекоядецът вилнее из някое село на цели петнадесет, двадесет и пет или тридесет километра, някой мъж, жена или дете отворят вратата по неотложна естествена нужда, макар само за минутка, и дадат на леопарда възможността, за която може би е чакал много нощи наред.

[1] Англоиндийска медна монета, равна на 1/4 ана. — Б.пр. ↑

VIII

ВТОРАТА ЖЕРТВА

Не разполагах с никакви снимки или каквито и да било други средства, за да идентифицирам човекоядеца по останените от него следи, така че, докато не ми се удадеше възможност сам да си набавя тази информация, реших да се отнасям с подозрение към всички леопарди в местността и да застрелям всеки, който ми се изпречи на пътя.

Купих две кози още в деня на пристигането ми в Рудрапраяг. Едната от тях завързах на следващата вечер на километър-два надолу по пътя към светите места, а другата преведох през Алакнанда и я завързах на една пътека, която минаваше през джунгла с ниска гъста растителност, където намерих следи от голям мъжки леопард. Когато на следващата сутрин отидох да проверя какво е станало, видях, че козата на отвъдния бряг е убита и малка част от нея изядена. Козата без съмнение бе убита от леопард, но някакво друго, по-малко животно, навярно златка, бе яло от нея.

След като денят не ми донесе никакви новини за човекоядеца, реших през нощта да го причакам близо до убитата коза и в три часа след пладне заех позиция между клоните на едно малко дърво на около петдесет метра от трупа. През трите часа, които прекарах на дървото, не забелязах никакви признаци в поведението на другите животни или птици, които да подсказват, че леопардът е някъде наоколо, и тъй като вече се здрачаваше, аз се смъкнах от дървото, срязах въжето, с което беше вързана козата и което леопардът не се беше опитал да скъса предишната нощ, и тръгнах за бъргалото.

Както вече признах, по онова време твърде малък беше опитът ми с леопарди-човекоядци, но в замяна на това пък бях срещал няколко пъти тигри-човекоядци, така че от момента, в който слязох от дървото, до пристигането ми в бъргалото се движех, вземайки всички необходими мерки, за да се предпазя от внезапно нападение, и добре, че сторих това.

Когато излязох рано на следващата сутрин, близо до вратата на бѐнгалото намерих следи от голям мъжки леопард. Те ме заведоха до една гъсто залесена клисура, която пресичаше пътеката близо до мястото, където лежеше козата. Никой не бе докоснал трупа през нощта.

Леопардът, който ме бе проследил, беше очевидно човекоядецът, ето защо през останалата част от деня извървах огромно разстояние — докато можех, да се държа на краката си — и предупреждавах жителите на селата, които посетих, и всички, които срещах по пътищата, че човекоядецът е на отсамния бряг на реката и че трябва да вземат необходимите мерки.

Този ден не се случи нищо, но на следващия, тъкмо когато довършвах закуската си след една дълга утрин, прекарана в търсене из джунглата отвъд Голабрай, някакъв много разтревожен човек се втурна в бѐнгалото и ми каза, че жена била убита от човекоядеца през изтеклата нощ в селото на хълма над бѐнгалото — на същия този хълм и почти точно на мястото, откъдето можеше да се обгърне с птичи поглед цялата местност от осемстотин квадратни километра, в която действуваше човекоядецът.

За няколко минути събрах всичко, което ми беше необходимо — резервна бойна и ловна пушка, патрони, въже и доста дълго парче въдичарски конец, и тръгнах нагоре по стръмния склон, придружен от селянина и двама от моите хора. Беше зноен ден и макар че разстоянието не беше голямо — не повече от пет километра, — изкачването на хиляда и триста метра височина под лъчите на палещото слънце беше много изморително и аз пристигнах в селото, окъпан в пот.

Скоро научих какво се беше случило от мъжа на убитата жена. След като се навечеряли на светлината на огъня, жената събрала съдовете от трапезата и ги изнесла при вратата, за да ги измие. Като стигнала вратата, тя седнала на прага и в този миг се чул трясък от разпилени по земята съдове. На бледата светлина на огъня мъжът не могъл да види какво става и след като не получил никакъв отговор на настойчивите си викове, се спуснал към вратата, затворил я и я залостил.

— Каква полза — казваше той — да рискувам живота си само за да си възвърна един труп?

Логиката му беше здрава, макар безсърдечна, и на мен ми се стори, че причината за скръбта, която показваше външно, е не толкова смъртта на съпругата, колкото загубата на сина и наследника, когото бе очаквал да се роди след няколко дена.

Вратата, при която леопардът сграбчил жената, се отваряше към един тесен път, който на протежение на петдесет метра минаваше между два реда къщи. Когато хората чули шума от падналите на земята съдове, последвани от настойчивите викове на мъжа, всички врати към уличката мигновено се затворили. Следите по земята показваха, че леопардът е влачил нещастната жена по цялото протежение на уличката, след което я е убил и замъкнал на около стотина метра надолу по хълма в една малка клисура, която граничеше с някакви терасирани ниви. Там той се е нахранил и там намерихме клетите останки от жената.

Тялото лежеше в клисурата до ръба на една тясна терасирана нива, на другия край, на която на около четиридесет метра имаше уродливо закърняло орехово дръвче, в чиито оголени безлистни клони, на метър и нещо от земята, някой бе направил купа, висока два метра. В тази купа реших да се скрия и да чакам.

Недалеч от трупа започваше тясна пътека, която слизаше в клисурата. На тази пътека имаше следи от леопарда, убил жената, и те бяха идентични със следите на леопарда, който, две нощи преди това, ме бе проследил от трупа на козичката до бѐнгалото в Рудрапраяг. Това бяха следи на необикновено голям мъжки леопард, отдавна преминал разцвета на силите си, с някакъв малък недостатък на лявата задна лапа, където един куршум, изстрелян четири години преди това, бе деформирал и нарѐбил възглавничката.

Взех от селото два здрави бамбукови прѐта, дълги два метра и половина, и ги забих в земята близо до перпендикулярния насип, който отделяше нивата, където беше трупът, от нивата под нея. Прикрепих здраво резервната си бойна и ловна пушка за тези бамбукови прѐти, завързах здрави копринени вѐдичарски конци за спусъците, направих клуп върху предпазителите, след което вързах здраво конците за два прѐта, забити в склона на хълма на другия край на пътеката и малко над нея. Ако леопардът дойдеше по пътеката, която бе използвал предишната нощ, имаше голяма вероятност да опѐне конците и да се застреля. От друга страна, ако той ги избегнеше или пѐк дойдеше от

другаде и аз стрелях по него, докато похапва от плячката си, можеше с голяма сигурност да се очаква, че ще падне в капана, поставен на най-естествения му път за отстъпление. В тъмнината на нощта нямаше да мога да виждам нито леопарда, поради защитния му цвят, нито трупа, по който нямаше никакви дрехи, ето защо, за да мога да се ориентирам в каква посока да стрелям, взех от клисурата плоча от бяла скала и я поставих на ръба на нивата, на разстояние една педя от тялото, откъм близката до мен страна.

Уверил се, че всичко е направено както трябва, аз се настаних удобно в купата, като извадих от сламата, за да натрупам малко зад гърба си и отпред до кръста. Тъй като бях с лице към трупа и с гръб към дървото, вероятността леопардът да ме забележи, когато и да дойде, беше много малка, а аз бях съвсем сигурен, че той ще дойде през нощта, макар да се говореше, че никога не се връщал при плячката си. Дрехите ми бяха още мокри от трудното изкачване, но сравнително сухото ми сако щеше да ме предпази от студения вятър. И така аз се настаних на мекото и удобно място в сеното и се приготвих да стоя на стража цяла нощ. Изпратих хората си обратно и им казах да не напускат къщата на старейшината, докато не ги повикам или до изгрева на слънцето на следващата сутрин. От насипа се бях качил направо на купата и не виждах какво може да попречи на човекоядеца да стори същото.

Слънцето вече залязваше и аз се любувах на гледката към долината на река Ганг, зад която се издигаха заснежените върхове на Хималаите, синкаво розови в светлината на залязващото слънце. И почти не забелязах как на небето угасна денят и дойде нощта.

Думата „тъмнина“, когато я използваме за определение на нощите, е относителен термин и няма твърд критерий: това, което за едни е „тъмно като в рог“, за други може да е само „тъмно“, а за трети — „не много тъмно“. За мен, а аз съм прекарал толкова голяма част от живота си на открито, нощта никога не е тъмна, освен ако небето не е покрито с гъсти облаци. Не искам да кажа, че нощем виждам толкова добре, колкото и денем, но наистина виждам достатъчно добре, за да се ориентирам, в каквата и да е джунгла, следователно, в каквата и да е местност. Поставих белия камък близо до трупа само като спомагателна предпазна мярка, защото се надявах, че светлината на звездите и допълнителните отражения от покритата със сняг

планинска верига ще осветят достатъчно добре местността, за да мога да стрелям.

Но не ми провървя; нощта едва-що се бе спуснала, когато светкавица раздра небето, последвана от далечен гръм, и само след няколко минути тъмни облаци покриха небесния свод. Точно в момента, когато закапаха първите едри капки проливен дъжд, чух как един камък се търкулна в клисурата, а миг по-късно — как някой събира точно под мен разпиляната по земята слама. Леопардът беше дошъл; и докато аз седях на проливния дъжд и леденостуденият вятър свиреше през мокрите ми дрехи, той си лежеше на сухо и удобно в сламата в подножието на дървото. Това бе една от най-свирепите бури в живота ми и точно когато беше в разгара си, видях как някой върви с фенер в ръка в посока към селото и се удивих на смелостта на този човек. Едва няколко часа по-късно разбрах, че човекът, който не се побоя нито от леопарда, нито от бурята, е трябвало да измине повече от четиридесет километра от Паури, за да ми донесе електрически фенер за нощна стрелба, който властите ми бяха обещали. Ако този фенер бе пристигнал само три часа по-рано, може би... Но излишно е да съжалявам, защото кой би могъл да каже дали четиридесетте души, които загинаха впоследствие, щяха да живеят по-дълго, ако леопардът не беше впил зъбите си в гърлото им? А дори и ако фенерът бе пристигнал навреме — нима мога със сигурност да твърдя, че щях да убия леопарда онази нощ?

Скоро дъждът спря, след като ме измокри до кости, и облаци бяха започнали да се разкъсват, когато изведнъж белият камък изчезна в тъмнината и след малко чух, че леопардът яде. Предишната нощ бе лежал в клисурата и бе ял от онази страна; в очакване, че той ще направи същото и тази нощ, бях поставил камъка до трупа откъм по-близката до мен страна. Очевидно дъждът бе изровил и запълнил с вода малки локвички в клисурата и за да ги избегне, леопардът е застанал на отсамната страна, поради което затуляше ориентира ми. Това съвсем не бях предвидил. Тъй като обаче познавах добре навиците на леопарда, бях сигурен, че не след дълго камъкът отново ще се покаже. И наистина десет минути по-късно камъкът отново се появи и почти непосредствено след това дочух, някакъв шум под мен и видях как леопардът — някакво светло жълтеникаво петно — изчезна под купата слама. Светлият цвят на козината му вероятно се дължеше

на напредналата му възраст, но и досега не мога да намеря обяснение за шума от стъпките му — наподобяваше тихото шумолене на женска копирена дреха и причината в никакъв случай не беше стърнището на нивата, защото нямаше такова, нито пък разпиляната по земята слама.

След като измина необходимият интервал от време, вдигнах бойната пушка и я насочих към камъка, с намерение да стрелям, щом като той отново се скрие от погледа ми. Но все пак човек не може дълго да държи опряна на рамото си такава тежка пушка и когато се уморих, я отпуснах надолу, за да си починат изтръпналите ми мускули. Секунди след това камъкът отново изчезна от погледа ми. През следващите два часа това се случи още три пъти и когато чух, че леопардът за четвърти път се приближава до купата сено, в момент на отчаяние се наведох и стрелях по неясно очертаната фигура под мен.

Тясната тераса, която нарекох с обикновеното име „нива“, бе само половин метър широка на това място и когато разгледах земята на следващата сутрин, намерих дупката от куршума в средата на тази площ от половин метър с малко разпиляна наоколо козина, отскубната от врата на леопарда.

Повече не видях леопарда тази нощ и при изгрев слънце събрах хората си и тръгнахме надолу по стръмния склон към Рудрапраяг, а в това време мъжът на убитата жена и приятелите му отнесоха клетите останки за кремация.

IX ПРИГОТОВЛЕНИЯ

Горчиви мисли ме измъчваха, когато, премръзнал и вкочанясал, отдалечавайки се от мястото на моя нощен неуспех, слизах надолу по хълма към Рудрапраяг. От каквато и гледна точка да преценявах нещата, без съмнение капризната коварна съдба бе изиграла на мен и на всички хора в Гархвал много лоша шега, каквато не заслужавахме.

Планинското население вярва, че притежавам свръхестествена сила по отношение на човекоядеца, колкото и малко да заслужавам това. Новината, че съм тръгнал към Гархвал, за да избавя населението от човекоядеца, бе пристигнала преди мен и още когато се намирах на няколко дена път от Рудрапраяг, хората, които срещах по пътя, и тези, които от нивите или къщите си ме виждаха да минавам, ме поздравяваха с такава вяра в успеха на моята мисия, че бях трогнат, но същевременно и смутен, а вътрешното ми напрежение растеше, колкото повече приближавах крайната цел на моето пътуване. Ако някой беше присъствал на пристигането ми в Рудрапраяг, трудно би повярвал, че този, около когото хората се тълпяха, не е някакъв герой, завърнал се от бойното поле, а един човек, добре съзнаваш ограничените си възможности и изпълнен с дълбоки съмнения в способността си да изпълни поетата задача.

Осемстотин квадратни километра пресечена местност, огромна част от която е покрита с джунгла от гъсти ниски храсти, бе наистина твърде голямо пространство, за да намериш и застреляш един точно определен леопард от възможните петдесет, които живееха там, и колкото повече бродех из тази величествено красива местност, толкова по-малко ми се нравеше тя от гледна точка на задачата, с която се бях нагърбил. Населението съвсем естествено не споделяше моите опасения: за него аз бях човекът, който е избавил много други от зверове-човекоядци и който сега е дошъл сред тях, за да ги избави от опасността, заплашвала ги вече цели осем години. Щастието ми се бе усмихнало невероятно бързо и само няколко часа след моето

пристигане преследваният от мен звяр уби една от козите ми, а после ме проследи поради това, че замръкнах в гората, до тази страна на реката, където считах, че ще бъде по-лесно да се справя с него. Този първоначален успех бе последван от убийството на нещастната жена. Бях се опитал да предотвратя по-нататъшни човешки жертви, но претърпях неуспех. А този неуспех ми бе предоставил такава възможност да убия леопарда, каквато може би нямаше да ми се удаде месеци наред.

Крачейки с мъка нагоре по склона зад моя водач предишния ден, аз се бях опитал да преценя какви са шансовете ми да убия леопарда и стигнах до заключение, че вероятността е две към едно, независимо от това, че, както хората разправяха, през последните няколко години леопардът никога не се връщал към убитата от него плячка, че нощта бе тъмна и че няхах приспособление за нощна стрелба. Когато посетих Майкъл Кийн и му казах, че отивам в Гархвал, той ме попита дали имам всичко, което ми е нужно. И като чу, че единственото, от което се нуждая, е фенер за нощна стрелба и че възнамерявам да телеграфирам в Калкута, за да ми го изпратят, Майкъл Кийн заяви, че най-малкото, което властите можели да направят за мен, било да ме снабдят с такъв фенер. И обеща, че когато отида в Рудрапраяг, там вече ще ме очаква най-добрият фенер, който може да се намери на пазара.

Макар разочарованието ми да беше голямо, когато разбрах, че фенерът още не е изпратен, аз се окуражих от способността си да виждам на тъмно и разчитайки на тази способност, прецених, че шансовете ми са две към едно. Толкова много залагах на тази нощна авантюра, че дори се бях въоръжил с резервна бойна и ловна пушка и когато от моето прикритие на купата слама огледах терена — а именно: късото разстояние, от което щях да стрелям и чудесната маскировка на капана от пушки, в който леопардът неизбежно щеше да попадне, ако не улуча или ако само го нараня, — надеждите ми нараснаха извънредно много и реших, че шансовете ми са десет към едно. Но след това бе дошла бурята. При видимост, снижена фактически до нула, и без електрическо фенерче бях претърпял неуспех и само след няколко часа този неуспех щеше да стане известен из цялата околност.

Движението, топлата вода и храната имат невероятно успокоително въздействие върху всякакви горчиви мисли и след

изпълненото с напрежение при всяка стъпка слизане по стръмния склон, след горещата баня и закуската аз престанах да роптая против съдбата и можех да преценя по-трезво нощния си неуспех. Да съжалявам за куршума, изстрелян в земята, беше също толкова безполезно, колкото и да се вайкам за паница мляко, разляно върху пясъка. Ако леопардът не беше минал на другия бряг на Алакнанда, шансовете ми да го убия щяха да бъдат по-големи, тъй като вече имах електрически фенер за нощна стрелба, който куриерът ми бе донесъл, без да се изплаши нито от леопарда, нито от бурята.

Първото нещо, което сега трябваше да направя, бе да разбера дали леопардът е преминал Алакнанда и тъй като твърдо вярвах, че той можеше да стори това само ако използва висящите мостове, след закуска тръгнах да събера необходимите за това сведения. Отхвърлих възможността той да е преминал реката по моста при Чатвапипал, защото, колкото и силен да е бил за него шокът от изстрела на тежката пушка само на един-два метра от главата му, все пак беше невъзможно да е изминал разстоянието от двадесет и два километра от трупа до моста при Чатвапипал за тези няколко часа, които оставах от изстрела до изгрев слънце. Ето защо реших да огранича диренията си само при моста до Рудрапраяг.

До моста се достигаше по три пътя: един от север, един от юг, а между тях беше добре отъпканата пътека, която идваше от пазара на Рудрапраяг. След като огледах и трите пътя много внимателно, преминах по моста и огледах на километър-два пътя, по който вървяха поклонниците към Кедарнатх, а после и пътеката, на която три нощи преди това бе убита козата. Можях да установя със задоволство, че леопардът не е преминал реката, и реших да поставя в действие моя план за затварянето на двата моста през нощта, защото по този начин щях да принудя леопарда да остане на брега, където бях и аз. Планът беше съвсем прост и щеше да успее, тъй като получих подкрепата на пазачите на мостовете, които живееха на левия бряг близо до моста.

Затварянето на единствените средства за съобщение между двата бряга на реката на разстояние от около петдесет километра може на пръв поглед да се прецени като доста крайна мярка, но това не е така, защото нито едно човешко същество не би посмяло да използва мостовете от залез до изгрев слънце поради полицейския час, наложен от леопарда.

Затваряхме мостовете с трънливи храсти, които закрепяхме здраво в широкия малко повече от метър сводест вход между кулите — те носеха стоманените въжета, а на тези въжета висеше дървената конструкция на съоръжението. И наистина през цялото време, когато мостовете бяха затворени с тръни или пък когато пазех аз, нито един човек не пожела да премине по тях нощем.

Прекарах, общо взето, около двадесет нощи на кулата на левия бряг на моста при Рудрапраяг, които никога няма да забравя. Кулата, построена на една издадена скала, беше висока около шест метра, а площадката на върха ѝ, съвсем гладка от действието на природните стихии, беше около метър и двадесет широка и два и четиридесет дълга. Имаше два начина да се качиш на тази площадка: първият бе да се покатериш по въжетата, които минаваха през отвори, издълбани близо до върха на кулите, и бяха здраво закрепени с железни скоби и вкопани в склона на хълма, на около петдесет метра от кулата, а вторият — да се качиш по една разклатена бамбукова стълба. Аз избрах стълбата, защото стоманените въжета бяха покрити с някаква черна смазка, която миришеше отвратително, полепваше по ръцете и оставяше по дрехите петна, които изобщо не можеха да се изчистят.

Стълбата — а тя представляваше два различни по големина бамбукови пръта, свързани с тънки напречни летвички, прикрепени с канап — достигаше само на метър и нещо от площадката. Заставах на най-горното стъпало на стълбата и като търсех опора единствено в триенето между китките на ръцете и гладката зидария, успях да се добера до площадката с акробатически трик, който при всеки нов опит ми харесваше все по-малко и по-малко.

Всички реки в тази част на Хималаите текат от север на юг и в долините, през които минават, духа вятър, който си променя посоката при изгрев и залез слънце. През деня този вятър, който местното население нарича „даду“, духаше от юг, а нощем — от север.

Вятърът обикновено притихваше в часовете, когато заемах поста си на площадката, но скоро след това започваше отново да духа, първоначално като лек зефир, който с угасването на деня постепенно се усилваше и към полунощ се превръщаше в бушуваща стихия. Нямах нищо, за което можех да се хвана на тази площадка, и дори когато лежах, по корем, плътно притиснат до зидарията, за да увелича триенето и намаля натиска на вятъра, имаше опасност да бъда пометен

от площадката и захвърлен върху скалите на двадесет метра под мен, а оттам да отскоча като топка в леденостудените води на Алакнанда — въпреки, че температурата на водата едва ли щеше да бъде от някакво значение след едно такова падане от двадесет метра върху остри, назъбени скали. Много странно е обаче, че винаги, когато ме обземаше страх да не падна, аз си мислех с ужас все за водата, но никога за скалите. Освен неудобството, което ми причиняваше вятърът, измъчваха ме жестоко и множеството дребни мравки, които влизаха през дрехите и изгризваха цели парченца от кожата ми. През двадесетте нощи, които прекарах на стража, не затваряхме входа с трънливи храсти и за цялото това време само едно живо същество — един чакал — премина по моста.

Х МАГИЯТА

Всяка вечер до моста ме придружаваха двама души, които носеха стълбата, с помощта на която се качвах на площадката и която отмествах, след като ми подадяха пушката.

Когато пристигнахме на моста на втория ден, видяхме, че откъм Кедарнатх към нас се приближава един мъж, облечен в някаква бяла одежда, която падаше на дипли. На главата и гърдите му нещо проблясваше, а в ръката си носеше сребърен кръст, дълъг метър и осемдесет. Когато стигна до моста, мъжът коленичи и като постави кръста пред себе си, наведе глава. Постоял известно време в тази поза, той вдигна кръста високо, стана, направи няколко крачки напред и отново коленичи с наведена глава. И така премина през целия мост, като спираше на пет-шест крачки и правеше същите движения.

Когато мина покрай мен, човекът вдигна ръка за поздрав, но тъй като очевидно беше вгълбен в молитвите си, аз не заговорих. Видях, че това, което блестеше на главата и гърдите му, са сребърни кръстове.

Моите хора проявиха към странното видение същия интерес, какъвто и аз, и като го наблюдавахме как се изкачва по стръмната пътека към пазара в Рудрапраяг, те ме попитаха какъв е тоя човек и от коя страна е дошъл. Това, че е християнин, беше очевидно, а тъй като не го бях чул да говори, по дългата му коса, черната като смола пищна брада и чертите на лицето му, доколкото можех да ги видя, реших, че е от Северна Индия.

На следващата сутрин веднага щом с помощта на стълбата слязох от кулата и тръгнах към бѐнгалото, където прекарвах онази част от деня, когато не ходех из близки и далечни села, за да търся новини за човекоядеца, аз видях високата фигура в бялата одежда да стои на една голяма плоска скала, с поглед, обърнат към реката. Като се приближих, той напусна скалата и ме поздрави, а когато го попитах какво го носи из този край, отговори, че е дошъл от далечни земи, за да освободи населението на Гархвал от злия дух, който го измъчва. На

въпроса ми как възнамерява да извърши този подвиг, той отговори, че ще направи едно подобие на тигър и след като с молитви накара злия дух да влезе в него, ще го хвърли в Ганг и водите на реката ще го завлекат в морето, откъдето вече никога не ще може да се върне и където няма да може да върши зло на хората.

Колкото и да се съмнявах в способността на този човек да постигне целта, която си беше поставил, не можех да не се възхищавам от неговата вяра и усърдие. Той пристигаше всяка сутрин, преди да напусна кулата, а когато се връщах вечер, го заварвах все така усърдно да прави своя тигър от бамбукови пръчки, въженца, хартия и евтино боядисано платно. Когато изображението беше почти готово, една нощ се изви страшна буря с проливен дъжд, от който фигурата буквално се разпадна и разлепи, но на следващата сутрин, без да губи ни най-малко кураж, той започна отново, като работеше и си пееше.

Най-сетне дойде великият ден, когато „тигърът“ — който беше голям колкото кон и не приличаше на нито едно известно досега животно — беше готов, съобразно изискванията на твореца му.

Едва ли има някой сред нашето планинско население, който да не изпитва истинско удоволствие от участието си в такова шествие. Когато „тигърът“, завързан за един прът, бе понесен надолу по стръмната пътека към малкия пясъчен плаж, след него вървяха над сто души, много от които биеха гонгове и надуваха дълги тръби.

На брега на реката тигърът бе отвързан от пръта. Човекът в белите одежди, със сребърните кръстове на главата и гърдите и около два метра дългия кръст в ръце коленичи на пясъка и с гореща молитва „накара“ злия дух да влезе в неговото творение; тогава „тигърът“, под звуците на залп от удари на гонг и шумно тръбене, бе хвърлен във водите на Ганг и забърза по своя път към морето, щедро засипан с дарове от бонбони и цветя.

На следващата сутрин познатата фигура не беше вече на скалата и когато попитах някои от мъжете, дошли да се изкъпят рано, откъде се е появил човекът с белите одежди и накъде е отишъл, те ми отговориха: „Кой може да ви каже откъде е дошъл един свят човек и кой смее да попита накъде е изчезнал?“

Тези мъже, които на челата си носеха знака на своята каста — бенка от екстракт на сандалово дърво — и които бяха нарекли

странника „свят човек“, както и всички онези, които бяха взели участие в церемонията, бяха индуси.

Мисля, че в Индия, където няма нито паспорти, нито каквито и да било други документи за самоличност и където религията има толкова важно значение за всички, разбира се, с изключение на малцината, които са надживели предразсъдъците, всеки човек, който носи тъмно оранжево наметало или паничката на просяк, или сребърни кръстове, на главата и гърдите, може да извърви цялото разстояние от прохода Кхибер до нос Коморин, без да го попитат дори веднъж накъде отива и с каква цел.

XI НА КОСЪМ

По времето, когато все още стоях на пост на моста, от Паури пристигна Ибътсън с жена си Джийн и тъй като бѳнгалото беше твърде малко, аз се изнесох, за да направя място за тях, и опѳнах палатката си, която тежеше около осемнадесет килограма, на хълма от другата страна на пътя за светите места.

Едва ли една палатка може да защити човек от звяра, който е оставил следи от ноктите си по всяка врата и прозорец из селата в диаметър от доста много километри, ето защо помогнах на моите хора да направят ограда от трѳни около мястото, където смятахме да разположим лагера. Над това място бяха надвиснали клоните на огромно кактусово дърво и тъй като те ни пречеха да опѳнем палатката, наредих да го отсекаат. Хората ми бяха вече започнали да го секат, когато промених мнението си, защото се досетих, че няма да имам никаква сянка през горещите часове на деня, така че вместо да отсекаат дървото, аз им наредих да окастрят надвисналите клони. Това дърво надвисваше над палатката ми под ѳгъл от четиридесет и пет градуса, а фактически растеше от другата страна на оградата.

Бяхме осем души в малкия лагер и когато се навечеряхме, поставих един храст от трѳни в отвора на оградата, през който бяхме влезли, и докато правех това, забелязах, че е много лесно за човекоядеца да се покатери по дървото и оттам да скочи в ограденото място. Беше обаче твърде късно да направя каквото и да било и ако леопардът ни оставеше на мира през нощта, на следващата сутрин можехме да отсечем дървото и да отстраним опасността.

Нямах палатки за хората ми, поради което възнамерявах да ги настаня в пристройките в двора на инспекторското бѳнгало, но те отказаха, твърдейки, че на открито нямало да се изложат на по-голяма опасност от мен в отворената палатка. Готвачът ми, който, както установих, хъркаше много, беше легнал близо до палатката — на около

един метър, а зад него натъпкани като сардели в малкото заградено място спяха шестимата гархвалци, които бях довел от Найни Тал.

Слабото място в укреплението ни беше дървото и заспивайки, си мислех за него.

Беше светла лунна нощ и около полунощ внезапно се събудих и чух, че леопардът пълзи по дървото. Като грабнах пушката си, която лежеше готова за стрелба на леглото ми, аз спуснах краката си на земята и бях току-що обул чехлите си, за да не се набода на разпилените наоколо тръни, когато чух как дървото зловещо пропука, след като се разнесе викът на готвача: „Ба-а-а! Ба-а-а!“ С един скок се намерих въвн от палатката и моментално се обърнах, но беше вече твърде късно да насочвам пушката си и да стрелям по леопарда, тъй като в този момент той скочи на насипа и оттам на една терасирана нива. Като отместих храста от отвора в оградата, аз хукнах нагоре към нивата, която беше около четиридесет метра широка и по която нямаше никакви растения, и както стоях и разглеждах внимателно склона, осеян с храсти от тръни и няколко големи скали, тревожният вой на чакал някъде нагоре по хълма ми даде да разбере, че леопардът е вече твърде далеч от мен.

По-късно готвачът ми каза, че той лежал по гръб — факт, който бях разбрал доста преди това — и като чул пращенето на дървото, отворил очи и видял леопарда в самото лице, точно когато звярът се готвел да скочи долу.

На следващия ден отрязяхме дървото и подсилихме оградата, но макар да прекарахме в този лагер няколко седмици, никой вече не смути съня ни.

XII КАПАНЪТ

Сведенията, които получавах от съседните села, където леопардът се беше опитал да влезе с взлом в няколко къщи, и следите, които бях видял по пътищата, показваха, че човекоядецът е все още в района, и няколко дена след пристигането на Ибътсън ми съобщиха, че една крава била убита в село на три километра от Рудрапраяг и на около осемстотин метра от другото село, където една нощ стоях на пост в купата на ореховото дърво.

Когато пристигнах в селото, разбрах, че леопард е счупил вратата на една едностайна къщичка и убил и завлякъл до вратата една от няколкото крави, които били вътре, и понеже не могъл да я измъкне през вратата, оставил я на прага, след като си похапнал доста от нея.

Къщата беше в центъра на селото и проучил терена наоколо, видях, че ако пробием дупка в стената на съседната къща, която бе само на няколко метра, ще можем оттам да наблюдаваме трупа на кравата.

Собственикът на къщата, който също така беше собственик и на убитата крава, с готовност се съгласи на нашия план и когато се стъмни, ние затворихме здраво вратата на стаята и след като изядохме сандвичите и изпихме чая, който си бяхме донесли, застанахме на пост при дупката в стената. Пазихме на смени цялата нощ, но леопардът не се появи.

Като излязохме на следващата сутрин, местните хора ни разведоха из селото, което беше доста голямо, и ни показаха следи по врати и прозорци, оставени от човекоядеца в продължение на години при опитите му да грабне някого от обитателите на къщите. На една от вратите имаше много по-дълбоки следи от останалите — това беше вратата, която леопардът беше насиллил, за да влезе в помещението, където са били момчето и четиридесетте кози.

След няколко дена ми съобщиха, че още една крава била убита в едно малко село на хълма на няколкостотин метра от бьнгалото. И в

този случай кравата е била убита вътре в една къща, после завлечена до вратата и отчасти изядена. Срещу вратата, на около десет метра, имаше една току-що направена купа, висока около пет метра, поставена върху дървена площадка на около четиридесет сантиметра над земята.

Новината за убийството научихме рано сутринта, така че имахме на разположение цял ден и съм сигурен, че чакалото, което построихме до вечерта, беше не само най-сполучливата, но и най-красивата конструкция, която някога е била правена с подобна цел.

Най-напред съборихме купата и направихме скеле от здрави пръти около дървената площадка. Върху това скеле построихме втора, по-малка площадка, на метър и двадесет над първата. След това около цялото скеле опънахме телена мрежа, с големина на дупките около пет сантиметра, като оставихме открито само разстоянието между долната платформа и земята. След това пъгнахме снопчета слама в дупките на мрежата и разпиляхме още малко слама около купата и под площадката, точно както си беше, преди да започнем да строим чакалото. Един от собствениците на купата, който бе отсъствал от селото един-два дена и се върна точно когато бяхме привършили работата си, не можеше да повярва, че някой изобщо е докосвал купата, докато сам не я опипа и докато не му показаха втората купа, която направихме в съседната нива от останалата слама.

При залез слънце ние се промъкнахме през дупката, която бяхме оставили в мрежата, и влязохме в чакалото, като здраво затворихме отвора след нас. Ибътсън е малко по-нисък от мен, така че той се настани на горната площадка и след като заехме удобна позиция и двамата направихме по една малка дупка в сламата, за да можем да стреляме. Тъй като нямаше да можем да разговаряме след появата на леопарда, уговорихме се този, който пръв го види, да стреля. Беше ясна лунна нощ, така че на нито един от нас не му беше необходимо да използва електрическото фенерче.

След вечеря селото притихна и към десет часа чух как леопардът заслиза по хълма зад нас. Като стигна до купата, той се поспря за няколко минути, след което започна да пълзи под площадката, на която седях. Когато стигна точно под мен, а само една дебела дъска отделяше мястото, на което се намирах от главата му, той отново се спря и стоя цяла минута, след което продължи да пълзи напред. И точно когато го

очаквах да се покаже изпод площадката и да ми даде възможност за много удобен изстрел от един метър разстояние, нещо силно изскърца на площадката над мен. Леопардът скочи надясно, където не можех да го видя, и избяга нагоре по хълма. Изскърцването на дъските в този критичен момент се дължеше на това, че Ибътсът променил положението на тялото си, защото почувствал болезнено схващане и в двата крака. След уплахата, която бе изживял, леопардът изостави жертвата си и не се върна нито следващата, нито по-следващата нощ.

След две нощи още една крава бе убита на няколкостотин метра над пазара в Рудрапраяг.

Собственикът на тази крава живееше сам в доста отдалечена къща, която се състоеше само от една стая, разделена посредством преграда, скована от груби, различни по големина дъски, на кухня и стая за живеене. Някъде през нощта човекът се събудил от шум в кухнята, чиято врата бил забравил да затвори, и след малко на бледата светлина на луната, която влизала през отворената врата, той видял през широките пролуки в преграждащата стена как леопардът се опитва да откърти една от дъските.

Дълго лежал човекът, облян в пот, докато леопардът опитвал дъска след дъска. Накрая, като не могъл да намери нито едно слабо място в дървената преграда, леопардът излязъл от кухнята и убил кравата му, завързана под един покрит с трева навес до стената на къщата. Той я убил и скъсал въжето, с което била завързана, замъкнал я на известно разстояние от навеса и я оставил на открито, след като си похапнал доста добре.

На самия връх на хълма, на около двадесет метра от мястото, където лежеше убитата крава, имаше едно доста голямо дърво, върху горните клони на което беше направена купа. Именно на това естествено чакало, от което склонът се спускаше отвесно надолу към долината, на дълбочина около двеста метра, ние с Ибътсън решихме да застанем на пост.

За да ни помогнат да убием човекоядеца, властите ни бяха изпратили няколко дена преди това един капан. Дълъг метър и половина и тежък около тридесет и шест килограма, това беше най-страшният капан, който бях виждал изобщо. Челюстите му, снабдени с осем сантиметра дълги зъби, се разтваряха на разстояние седемдесет и два сантиметра и се задвижваха с две силни пружини, за натягане на които беше необходима силата на двама мъже.

След като оставил трупа, леопардът тръгнал по една пътека през нива, широка около четиридесет метра, след това прескочил около един метър високата тераса към друга нива, граничеща с гъсто залесен склон. Точно на това един метър високо стъпало от горната към подолната нива ние поставихме капана и за да сме сигурни, че леопардът ще стъпи върху него, от двете му страни сложихме няколко клончета тръни. На единия край на капана беше прикрепена къса, тринадесетмилиметрова верига, която завършваше с халка с диаметър осем сантиметра. През тази халка забихме здраво колче, с което прикрепихме веригата на капана към земята.

Когато приключихме с тези приготовления, Джийн Ибътсън се върна в бѐнгалото с хората ни, а Ибътсън и аз се качихме на купата. След като завързахме една пръчка пред нас и наслагахме по нея малко сено за прикритие, ние заехме удобна позиция и зачакахме леопарда, който бяхме сигурни, че този път нямаше да ни избяга.

С настъпването на вечерта тъмни облаци обгърнаха небето и тъй като луната нямаше да изгрее преди девет, дотогава за точността на изстрелите трябваше по необходимост да разчитаме само на електрическото фенерче. Това беше една тежка и неудобна батерийка и тъй като Ибътсън настояваше да стрелям аз, прикрепих я с известна трудност към моята пушка.

Час след като се стъмни, отекна яростен рев, от което разбрахме, че леопардът се е хванал в капана. Като запалих батерията, видях, че леопардът се е изправил на задните си крака, а от предните висеше капана. Прицелих се прибързано и 11,7-милиметровият ми куршум попадна в една брънка на веригата и я разкъса.

Освободен от колчето леопардът с няколко скока премина нивата, като мъкнеше капана пред себе си, а след него изхвърча куршумът и от лявата цев на пушката ми, а също и два смъртоносни куршума от пушката на Ибътсън, но нито един от тях не го улучи. При опит отново да заредя пушката си аз разместих някаква част на електрическото фенерче, след което то престана да работи.

Чули рева на леопарда и четирите изстрела, хората от пазара в Рудрапраяг и от съседните села наизскачаха от къщите си и с лампи и борови факли се стекоха от всички страни към отдалечената къща. Виковете ни да стоят настрана бяха безсмислени, тъй като те вдигаха такъв шум, че не можеха да ни чуят. Ето защо, докато се смъквах от дървото с пушка в ръка, а това беше доста рискован ход в тъмнината, Ибътсън запали и наpomпа бензиновата лампа, която бяхме взели с нас на чакалото. Като ми подаде лампата, завързана за едно въженце, Ибътсън слезе при мен на земята и заедно тръгнахме в посоката, в която леопардът се изгуби. В средата на нивата имаше някаква издутина — оголена скала, която излизаше на повърхността. Приближавайки се към нея, Ибътсън държеше тежката лампа високо над главата си, а аз вървах до него с пушката, опряна на рамото ми и готова за стрелба. Зад скалата имаше малка вдлъбнатина, където, застанал право срещу нас, леопардът ръмжеше, готвейки се да скочи. Няколко минути след като куршумът ми уцели главата на леопарда, бяхме заобиколени от тълпа възбудени хора, които буквално танцуваха около трупа на техния враг, така дълго всявал ужас в душите им.

Животното, което лежеше мъртво пред мен, беше извънредно едър мъжки леопард, който предишната нощ се бе опитвал да откърти

дъските на дървената преграда, за да нападне един човек, и който бе застрелян в местност, в която десетки човешки същества са били убити. Всички тези аргументи бяха достатъчно сериозна причина да повярваш, че той е човекоядецът. Но аз не можех да повярвам, че това е същото животно, което бях видял през нощта, когато пазех при тялото на жената. Вярно е, че нощта беше тъмна и бях видял съвсем неясно очертанията на някакъв леопард, но въпреки това бях убеден, че звярът, когото сега хората с такъв ентузиазъм завързваха за здравия прът, не е човекоядецът.

С Ибътсън начело, следван от мъжете, които носеха леопарда, и от тълпа от около няколкостотин души, ние тръгнахме към бънгалото, минавайки през пазара.

Като вървах, препъвайки се надолу по хълма, на края на шествието, в което бях единственият човек, който не вярваше, че леопардът-човекоядец от Рудрапраяг е мъртъв, аз си спомних една история, случила се недалеч от зимната ни къща, когато бях момче, и която по-късно намерих преразказана в една книга със заглавие „Смели дела“ или може би „Най-смелите дела“. Историята е за двама мъже: Смейтън, от индийското гражданско ведомство, и Брейдууд, от отдела „Горско стопанство“. Една тъмна бурна нощ, когато все още нямало влакове, двамата пътували с пощенска кола от Морадабад до Каладхунги и при един завой на пътя връхлетели върху един слон sameц. Слонът убил кочияша и двата коня и преобърнал колата. Бредууд имал пушка. Извадил я от калъфа, сглобил я и я заредил, а в това време Смейтън се качил на колата и свалил здравата газена лампа от мястото ѝ. След това, държейки над главата си лампата, която едва-едва мъждукала, пристъпил към слона, за да освети главата му и даде възможност на Брейдууд да отправи смъртоносен изстрел. Трябва да признаем, че има голяма разлика между слона sameц и леопард, но даже така да е, малцина са онези, които биха имали смелостта да се приближат до обезумелия от болка леопард — както после разбрахме, капанът бе почти откъснал лапата му и тя се държеше само на едно тънко парченце кожа — и да държат лампата над главата му, като разчитат единствено на изстрела, отправен от приятеля им.

За пръв път от толкова години всички къщи на пазара бяха отворени през нощта, а жени и деца стояха по вратите. Шествието напредваше бавно, защото на всеки няколко метра носачите слагаха

леопарда на земята, та да могат децата да се трупат около него и да го видят по-добре. На другия край на улицата ескортът ни изостави и нашите хора занесоха леопарда тържествено в бънгалото.

След като се поизмихме в лагера, Ибътсън и аз се върнахме в бънгалото и по време на вечерята и дълго след това разисквахме какви са аргументите, „за“ и „против“ твърдението, че убитият леопард е човекоядецът. Накрая, без да можем да постигнем съгласие, защото всеки държеше на своята теза, решихме на другия ден да одерем кожата на хищника и да я изсушим, а на по-следващия ден да вдигнем лагера и да тръгнем към Паури, тъй като Ибътсън трябваше да се върне там, за да си гледа работата, пък аз бях твърде уморен след такъв дълъг престой в Рудрапраяг.

От ранна утрин до късна вечер една след друга пристигаха тълпи хора от близки и далечни села, за да видят леопарда, и тъй като повечето от тези хора твърдяха, че в убитото животно са познали човекоядеца, у Ибътсън растеше убеждението, че прави са те, а не аз. По мое настояване обаче Ибътсън отстъпи по следните два пункта: първо, към населението той се обърна с предупреждение да взема и за в бъдеще предохранителни мерки срещу човекоядеца, и второ, накарах го да изчака и да не праща телеграма до властите, че сме убили човекоядеца.

Легнахме си рано вечерта, защото на другата сутрин щяхме да тръгваме на разсъмване. Станах още по тъмно и тъкмо закусах — една съвсем лека закуска, — когато чух глъчка по пътя. Тъй като беше твърде необичаен този шум, аз извиках по посока на гласовете, за да попитам какво правят на пътя тези хора по това време. Като ме видяха, четирима мъже се изкачиха по пътеката към лагера и ми съобщиха, че са изпратени от селския патвари да ми съобщят, че една жена е била убита от човекоядеца от другата страна на реката, на около километър и половина от моста Чатвапипал.

XIII

ПРЕСЛЕДВАНИТЕ ПРЕСЛЕДВАЧИ

Пристигнах тъкмо когато Ибътсън отключваше вратата, за да влезе слугата, който му носеше първия чай, и след като той отмени заминаването си за Паури, ние седнахме на леглото на Джийн с една карта с голям мащаб и пиейки чай, разисквахме какво трябва да се направи.

Ибътсън имаше неотложна работа в управлението си в Паури, ето защо можеше да отдели най-много още два дена и две нощи. Предишния ден бях телеграфирал в къщи, че се връщам през Паури и Котдвара. Реших да отменя тази телеграма и вместо да се върна с влак, щях да се върна пеша по пътя, по който бях дошъл. След като уредих и тези подробности и намерих на картата селото, където беше убита жената, аз се върнах в лагера, за да кажа на хората за промяната в плановете и да им наредя да опаковат всичко и да ни следват, придружени от четиримата мъже, които бяха донесли новината за убийството на жената.

Джийн щеше да остане в Рудрапраяг, така че след закуска Ибътсън и аз тръгнахме на два от неговите коне — на една арабска и една английска кобила, може би най-сигурните животни, които някога съм имал щастието да яздя.

Взехме с нас пушките си, примус, петролна лампа и малко провизии, а конярят на Ибътсън, който ни придружаваше, яхнал взет назаем кон, носеше храна за конете.

Оставихме конете при моста Чатвапипал. През нощта, когато убихме леопарда, мостът не е бил затворен, в резултат на което човекоядецът бе преминал на другата страна на реката и взел жертва в първото село, в което влязъл.

При моста ни чакаше един водач, който ни поведе нагоре по стръмен планински хребет, после по тревист склон, след което се спуснахме в дълбока и обрасла в гъсти гори клисура, през която

течеше малко поточе. Тук намерихме селския патвари с около двадесет души мъже да пазят трупа на убитата.

Този път жертвата беше една здрава и хубава млада жена на около осемнадесет-двадесет години. Лежеше по лице, с ръце отстрани. По тялото ѝ нямаше дори следа от облекло и леопардът я бе облизал цялата от ходилата до врата, в който зееха четири големи дупки от зъбите му. Само няколко килограма бяха изядени от горната част на тялото и също толкова от долната.

Мъжете, които пазеха трупа, биеха барабани, които бяхме чули още като се изкачвахме по хребета. Тъй като беше само два часа след пладне и нямаше вероятност леопардът да е някъде наблизко, поехме нагоре към селото, за да си сварим малко чай, като взехме с нас селския патвари и пазача.

След чая отидохме да видим къщата, в която жената е била убита. Беше каменна едностайна постройка, разположена в средата на терасирана нива, с размери осем-девет декара и в нея живеели жената, мъжът ѝ и шестмесечното им дете.

Два дена преди убийството мъжът отишъл в Паури, за да даде показания по едно дело за поземлен спор, и оставил баща си да пази семейството. Вечерта, когато станало убийството, снахата и нейният свекър се навечеряли и тъй като било вече време да си лягат, майката, която кърмела детето, го подала на свекъра, отворила вратата и излязла навън да задоволи естествените си нужди — вече споменах, че няма никакви санитарни удобства в къщите на нашите планинци.

Когато майката подала детето на дядото, то започнало да плаче, така че дори да е имало някакъв шум навън, а съм сигурен, че не е имало, дядото не би могъл да чуе нищо. Ноцта била тъмна. Като почакал няколко минути, старецът повикал снаха си и не получавайки никакъв отговор, извикал пак. После скочил и бързо затворил и залостил вратата.

Рано вечерта бе паднал дъжд и беше много лесно да се разбере какво точно се е случило. Наскоро след като спрял дъждът, леопардът, който идвал откъм селото, е клекнал, готов за скок, зад една скала в нивата, около тридесет метра наляво от вратата. Тук е лежал известно време, вероятно слушайки разговора между свекъра и снахата. Когато тя излязла навън, е клекнала от дясната страна на вратата, като се е обърнала отчасти с гръб към леопарда, който е пропъзлял от другата

страна на скалата, изминал е двадесетте метра до къщата и пълзейки плътно до стената, е нападнал жената отзад и я завлякъл до скалата. Когато жената била вече мъртва или може би когато свекърът е надал тревожен вик, леопардът я е вдигнал и държейки я високо — нямаше никакви следи от влачене на ръцете или краката по прясно разораната земя, — я е пренесъл през една нива, после през праг на тераса около метър висок, после през друга нива, от ръба на която започва стръмно спускане на дълбочина около три метра и половина към добре отъпкана пътека. Леопардът с младата жена (тя тежеше около седемдесет килограма) в уста, скочил от ръба на нивата на пътеката и можете да добиете известна представа за неговата сила от факта, че скачайки на пътеката, не е позволил нито една част от тялото на жертвата да докосне земята.

След това пресякъл пътеката и около осемстотин метра е вървял право надолу по хълма до мястото, където е разкъсал дрехите на жената. След като е хапнал малко от нея, я е оставил на една малка горска полянка с изумруденозелена трева, под сянката на едно дърво, чиято корона бе обвита в лиани.

Към четири часа след пладне отидохме да пазим при трупа на убитата, като със себе си взехме петролната лампа и фенерчето за нощна стрелба.

Беше логично да се предполага, че леопардът е чул глъчката, която селяните са вдигнали при търсенето на жената и по-късно при охраняването на трупа, и че ако той се върнеше при жертвата си, щеше да бъде много предпазлив. Ето защо решихме да не седим близо до трупа, а избрахме едно дърво на около шестдесет метра на хълма, откъдето се наблюдаваше полянката.

Това беше закърнял дъб и растеше почти под прав ъгъл с хълма, и след като скрихме петролната лампа в една дупка в земята и я покрихме с борови игли, Ибътсън се настани на чатала между два клона, откъдето можеше да наблюдава добре трупа, а пък аз, седнал на ствола на дървото с гръб към него, имах поглед върху хълма. Бяхме решили Ибътсън да стреля, а аз да се грижа за охраната. Тъй като фенерчето не работеше — вероятно батерийката се беше изтощила, — планът ни беше да останем на дървото, докато е достатъчно светло, за да може Ибътсън да стреля, след което, с помощта на петролната

лампа, да се върнем обратно в селото, където се надявахме, че хората ни от Рудрапраяг са вече пристигнали.

Нямахме време да проучим добре терена, но селяните ни бяха осведомили, че на изток от трупа има доста гъста джунгла, където, както те твърдяха, леопардът се бил скрил, когато го подгонили. Ако леопардът дойдеше от тази посока, Ибътсън щеше да го види доста преди той да стигне до полянката и щеше лесно да го улучи, тъй като неговата пушка имаше прикрепен телескопичен мерник, който не само спомагаше за точен прицел, но също така даваше половин час аванс, както установихме при изпитанията. Когато минутка повече или по-малко дневна светлина може да бъде решаваща за успеха или неуспеха на една акция, това подобрение на светлинния фактор е много важно.

Слънцето залязваше зад високите хълмове на запад. Скоро дървото ни остана в сянка и само няколко минути след това един какар изскочи от посоката, където, както ни бяха казали, имало гъста джунгла, и хукна, лаейки, надолу по хълма. На разклонението на хълма животното се спря и като полая известно време на едно място, тръгна по другия склон и скоро звукът замря в далечината.

Несъмнено какарът е бил подплашен от леопард и макар вероятно да имаше и други леопарди в тази местност, надеждите ми се увеличиха, а когато се обърнах към Ибътсън, видях, че и той беше възбуден и стискаше пушката с две ръце.

Денят си отиваше, но все още беше достатъчно светло, за да може да се стреля дори без телескопичния мерник. Изведнъж някаква шишарка, която падна иззад едни ниски храсти на тридесет метра зад нас, се търколи по хълма и се удари в дървото близо до краката ми. Леопардът беше пристигнал и тъй като, изглежда, подозираше опасност, бе тръгнал в посока, която му позволяваше под прикритие да огледа внимателно цялата местност около трупа. За нещастие при тази своя обходна маневра нашето дърво бе попаднало в една линия с трупа и макар да имаше вероятност да не забележи мен, тъй като фигурата ми не излизаше извън очертанията на дървото, той, сигурно щеше да види Ибътсън, седнал на чатала между два клона.

Когато притъмня съвсем и вече не можех да стрелям, а Ибътсън не можеше да използва телескопичния си мерник, чухме как леопардът заслиза крадешком към дървото. Настъпил беше моментът да действуваме, затова накарах Ибътсън да заеме моето място, докато

вземах лампата. Тази лампа беше германско производство, и се наричаше петромакс. Даваше обилна светлина, но с дългото си тяло и още по-дългата дръжка не беше удобна за ползване в джунглата.

Малко по-висок съм от Ибътсън и му предложих аз да нося лампата, но Ибътсън каза, че и той щял да се справи, при това разчитал на моята пушка повече, отколкото на своята. И така ние тръгнахме, като Ибътсън вървеше напред, а аз го следвах, стиснал пушката в ръце.

На около петдесет метра от дървото, като се изкачваше по една скала, Ибътсън се подхлъзна, лампата се удари силно в скалата, а чорапчето се пръсна на прах и падна на дъното ѝ. Малкото синьо пламъче, което излизаше от дюзата на петролния резервоар, ни даваше достатъчно светлина, за да виждаме къде да стъпим, но въпросът беше колко дълго ще имаме и тази малка светлинка. Ибътсън смяташе, че може да поноси лампата още три минути, преди тя да избухне. Само три минути, за които трябваше да извървим осемстотин метра по стръмен склон, по терен, където трябваше да променяме посока на всяка крачка, за да избегнем големите скали и трънливите храсти и на всичко отгоре по петите ни вероятно вървеше (а после разбрахме, че наистина е вървял) леопардът-човекоядец, което беше най-ужасното от всичко.

Има случки в живота на човека, които независимо от това колко са отдалечени в миналото, никога не избледняват от паметта му. Изкачването по стръмния склон в онази нощ е една такава случка в моя живот. Когато най-сетне стигнахме до пътеката, разбрахме, че това не е краят на нещастията ни: пътеката представляваше низ от локви, в които се въргаляха биволи, а освен това не знаехме къде са хората ни. Ту се подхлъзвахме в локвите, ту се препъвахме о невидими скали, докато най-сетне дойдохме до някакви каменни стъпала, които се отделяха от пътеката и отиваха нагоре и вдясно. Като се изкачихме по тези стълби, открихме малко дворче, на другия край на което имаше врата. Още по стълбите чухме бълбукането на наргиле, ето защо ритнах по вратата и извиках на хората вътре да отворят. Тъй като никой не отговори, извадих кутийка кибрит, разклатих я и им изкрещях, че ако не отворят до една минута, ще подпаля сламения покрив. В отговор на това отвътре долетя разтревожен глас, който ме молеше да не подпалвам къщичката и казваше, че вратата ей сега ще бъде отворена. И наистина миг по-късно се отвори вътрешната врата,

след това и външната, и с две крачки Ибътсън и аз се намерихме вътре в къщата, затръшнахме вътрешната врата и се облегнахме с гръб на нея.

В стаята имаше около дванадесет-четиринадесет мъже, жени и деца, от всички възрасти. Когато мъжете се свързеха от безцеремонното ни влизане, те ни помолиха да им простим това, че не са отворили веднага вратата, като добавиха, че те и техните семейства живеели в ужас от човекоядеца от толкова дълго време насам, щото били загубили всякаква смелост. И тъй като не знаели какъв образ може да приеме човекоядецът, нощем подозирали всякакъв шум. Ние напълно разбирахме страха им, защото от момента, в който Ибътсън се беше подхлъзнал и счупил чорапчето и когато няколко минути по-късно бе загасил нажежената до червено лампа, за да не избухне, аз бях убеден, че един от нас, а може би и двамата, няма да доживеем да се върнем обратно в селото.

Казаха ни, че хората ни били пристигнали при залез слънце и че били настанени в някакви постройки на хълма малко по-нататък. В стаята имаше двама силни и здрави мъже и те предложиха да ни покажат пътя, но тъй като знаехме, че навярно би било равносилно на убийство да ги оставим после да се върнат по домовете си сами, отклонихме тяхното предложение, което те направиха с пълно съзнание за риска, който поемат, и ги попитахме дали биха могли да ни дадат някаква лампа. След като претършуваха един от ъглите на стаята, те извадиха стар и разнебитен фенер с пукнато стъкло и когато след доста силно разтърсване се установи, че в него има останали няколко капчици газ, лампата бе запалена и изпратени с добри пожелания от всички обитатели на къщичката, ние тръгнахме, а след нас двете врати бяха незабавно затворени и залостени.

Имаше още много локви и издадени скали по пътя ни, но с помощта на мъждеещата лампа напредвахме доста бързо и когато намерихме втората редица стъпала, по които ни бяха упътили да минем, ние се изкачихме по тях и се озовахме в един дълъг двор, в който пред нас, наляво и надясно, се простираше цял низ постройки, чиито врати бяха затворени и не се виждаше никаква светлинка.

Когато извикахме, се отвори една врата и по една къса стълба от каменни стъпала се изкачихме на веранда на горния етаж, където намерихме двете съседни стаи, предоставени на нас и на нашите хора.

Докато подавахме лампата и пушките на хората ни, някакво куче изникна сякаш от дън земя. То беше просто едно дружелюбно селско бездомно куче, някаква смесена порода, което след като подуши краката ни и размаха опашка, тръгна към стъпалата, по които току-що бяхме дошли. В следващата секунда с ужасен писък, последван от истеричен лай, то отстъпи назад към нас с настръхнала козина.

Фенерът, който ни беше даден, бе изгаснал в момента, когато стигнахме двора, но нашите хора ни снабдиха с абсолютно същия фенер. Макар че Ибътсън го постави под всички възможни ъгли, докато аз бързо зареждах пушката си, той не можеше да освети земята на два метра и половина под нас.

От поведението на кучето можехме да съдим за движението на леопарда. Когато леопардът прекоси двора и слезе надолу по стъпалата, водещи към пътеката, кучето изведнъж спря да лае и легна на земята с поглед втренчен в тази посока, като от време на време изръмжаваше.

Стаята, която бе освободена за нас, нямаше прозорци и тъй като единствения начин да се чувстваме сигурни в нея, бе да затворим солидната врата и по този начин да прекъснем достъпа на въздух и светлина вътре, ние решихме да прекараме нощта на верандата. Кучето явно принадлежеше на предишния обитател на тази стая и бе свикнало да спи там, защото лежеше доволно в краката ни и ни създаваше чувство за сигурност, когато на смени пазехме през нощта.

XIV

ОТСТЪПЛЕНИЕ

На следващата сутрин, при изгрев слънце, дебнейки на всяка стъпка, ние се приближихме предпазливо до трупа и разочарованието ни беше голямо, когато разбрахме, че леопардът не се бе връщал при него, както смятахме, че ще направи, след като предишната нощ не успя да убие един от нас.

През деня, докато Ибътсън работеше по някаква служебна преписка, която му бяха препратили, аз тръгнах с пушка в ръка да видя дали ще ми се удаде случай да издебна леопарда и да го застрелям. Беше невъзможно да издиря следите на звяра по каменистата, покрита с борови игли почва, ето защо се насочих към разклонението на хълма, зад който, както ни бяха казали селяните, имало гъста джунгла. Тук теренът се оказа много труден, тъй като освен гъстата ниска растителност, през която беше невъзможно да се върви, имаше и много стръмни скали, по които човешки крак не можеше да се задържи. В този район имаше невероятно много дивеч и по горските пътеки, които пресякох, намерих следи от какар, горал^[1], глигани и от една антилопа. Но от леопарда, с изключение на няколко стари драскотини, оставени от ноктите му, нямаше никаква следа.

Капанът, изпратен предишния ден от Рудрапраяг, пристигна, докато обядвахме, и на стъмване го занесохме на полянката, където го монтирахме и сложихме цианид в трупа. Нито аз, нито Ибътсън имахме някакъв опит в използването на отрови, но в разговор с един мой приятел — лекар, преди да тръгна от Найни Тал, бях споменал, че властите настояват да използвам всички възможни средства, за да убия човекоядеца, и че едва ли ще има смисъл да използвам отрова, тъй като, както показваха сведенията, тя дори се отразявала много добре върху здравето на леопарда. Казах му какви отрови са били използвани до този момент и той ми препоръча да опитам с цианид, който бил най-ефикасната отрова за този вид хищници. Бях споделил това с Ибътсън и няколко дни преди последната трагична случка се бе

получила пратка цианид заедно с капсулите, в които се поставя. Пъхнахме няколко капсули с цианид в тези части на трупа, от които леопардът беше ял.

Имахме всички основания да се надяваме, че тази вечер леопардът ще се върне при трупа, и тъй като той ни беше видял на дървото предишната вечер, решихме да не оставаме да дебнем при трупа, а да заложим всичко на капана и на отровата.

В един голям бор близо до пътеката направихме чакало, което застлахме със сено, и в него заехме позиция, след като изядохме вечерята, приготвена на примуса от Ибътсън. Там можехме да лежим удобно излегнати и да си приказваме и пушим, защото единствената ни задача беше да се вслушваме дали няма да долети някакъв шум откъм трупа. Стояхме на пост и спяхме на смени, надявайки се да чуем яростния рев на леопарда, ако случайно попаднеше в капана — казвам *случайно*, защото тук нямаше често използвана от леопарда пътека, която би го насочила към капана. Но през цялата нощ само веднъж се чу лай на какар, който долетя от посока, противоположна на тази, от която очаквахме да се появи леопардът.

При първите лъчи на утрото слязохме от дървото и след като си направихме чай, отидохме при трупа, който си стоеше така, както го бяхме оставили.

Ибътсън закуси рано, след което отиде в Рудрапраяг. Аз си опаковах багажа и се сбогувах със селяните, преди да тръгна за петнадесетдневното си пътуване обратно до Найни Тал, когато няколко души мъже дойдоха да ми съобщят, че една крава била убита от леопард в едно село на шест километра и половина. Те подозираха, че кравата е била убита от човекоядеца, тъй като предишната нощ, когато леопардът бе проследил Ибътсън и мен от дървото до верандата — и по-точно през малките часове на нощта, — той бил направил много решителен опит да разбие вратата на къщата на старейшината на селото. Късно на следващата вечер била убита кравата в джунглата на триста метра от неговата къща. Настойчивите молби на тези хора ме накараха да отложам заминаването си за Найни Тал и тръгнах с тях към селото им, като взех със себе си капана и една доза отрова.

Къщата на старейшината се намираще на една могила, заобиколена от обработваема земя, и до нея водеше пътека, известна

част от която минаваше по мека и мочурлива почва. Точно там намерих следи от човекоядеца.

Старейшината ме бе видял, че прекосявам долината, на път към къщата му, и бе приготвил за мен горещ чай, запарен в прясно мляко и подсладен с нерафинирана индийска кафява захар от палмов сок. Докато пиех гъстата, прекалено сладка течност в двора, седнал на един тръстиков диван, тапициран с кожи от горал, той привлече вниманието ми към състоянието на вратата, която две вечери преди това леопардът се бил опитал да разбие. И опитът му без съмнение е щял да успее, ако старейшината не бе имал за щастие дървен материал — нарязани с трион дъски, приготвени за поправка на покрива, които поставил по диагонал и укрепил вратата отвътре.

Старейшината беше възрастен човек, с деформация на крайниците вследствие на ревматизъм, ето защо изпрати сина си да ми покаже убитата крава, а той самият се зае да приготви в къщата място за нощуване за мен и хората ми.

Намерих жертвата — млада крава в чудесно състояние — на едно малко, равно парче земя точно над пътеката, използвана от добитъка; кравата лежеше в положение, което даваше идеална възможност за поставяне на капан. Гърбът ѝ беше опрян на вплетени един в друг храсти от диви рози, а копитата ѝ опираха на прага на тераса, висока около тридесет сантиметра. Леопардът явно бе ял, седнал на терасата, като предните му лапи са стояли между предните и задните крака на кравата.

След като изкопах пръстта между краката на кравата и я изнесох на известно разстояние, аз поставих капана на мястото, където са били лапите на леопарда, и го покрих с големи зелени листа. След това посипах отгоре един слой земя и поставих обратно пожълтелите листа, начупени сухи съчки и парченцата от натрошени кости точно в същото положение между краката на кравата, в което ги бях намерил. Едва ли един на сто души би познал, че там пръстта е изкопана и е поставен смъртоносен капан.

След като всичко бе готово така, както го исках, аз тръгнах обратно и се качих на едно дърво, отдалечено на еднакво разстояние от трупа и къщата на старейшината, откъдето можех бързо да изтичам към капана, ако станеше нужда.

Към залез слънце двойка фазани „калидж“^[2] с петте си малки пиленца, които наблюдавах от известно време, се подплаши внезапно и забърза надолу по хълма. Няколко секунди по-късно един какар изскочи и се втурна към мен и след като полая известно време под дървото, изчезна безшумно нагоре по хълма. Обаче нищо не се случи след това и когато в сянката на дървото стана твърде тъмно, за да мога да стрелям, аз се спуснах безшумно по ствола му и тръгнах към селото на пръсти, за което ми помагаха гумените подметки.

На около стотина метра от къщата на старейшината пътеката минаваше през открита горска полянка, дълга около тридесет и широка около двадесет метра. На горната по-стръмна част на полянката имаше голяма скала. Когато стигнах до тази открита местност, почувствувах, че някой върви по петите ми. Реших да използвам създалата се ситуация и се отбих от пътеката, като направих две големи крачки по меката подгизнала земя, и залегнах зад скалата, надничайки само с едно око в посока към трупа.

Десет минути лежах така на мократа земя. Когато и последната светлина на деня вече угасваше, аз се върнах отново на пътеката и изминах останалата част от разстоянието до къщата на старейшината, вземайки всички предпазни мерки.

Старейшината ме събуди от дълбок сън по някое време през нощта, за да ми каже, че бил чул как леопардът драска по вратата, и когато я отворих на следващата сутрин, видях следи от човекоядеца в праха пред къщата. Тези следи ме заведоха обратно на полянката я там разбрах, че леопардът предишната вечер е постъпил точно така, както и аз. Той се бе отбил от пътеката там, където и аз, бе отишъл на меката земя до скалата и след като се бе върнал обратно на пътеката, ме бе проследил до къщата, около която бе обиколил няколко пъти.

След това леопардът се бе отдалечил от къщата и тръгнал обратно по пътеката. Вървах по следите му, които водеха към трупа, а надеждите ми растяха, защото до този момент все още не бях разбрал напълно колко хитър е станал леопардът-човекоядец след осем години непрекъснати тесни контакти с човешки същества.

Отбих се от пътеката, за да се приближа до мястото откъм височината, и когато бях съвсем наблизо, забелязах, че трупът е изчезнал и че мястото, където бе заровен капанът, е недокоснато с изключение на два отпечатъка от лапите на леопарда.

Леопардът бе седял на терасата, висока тридесет сантиметра, както първата нощ и бе поставил предните си лапи между краката на кравата, но този път на по-голямо разстояние една от друга, така че да опират на заровените в земята лостове на капана, при освобождаването на които огромните челюсти се затварят. Избягнал по този начин опасността от капана, той се бе нахранил, след което бе заобиколил равното късче земя и минавайки от другата страна, хванал кравата за главата, влачил я през дивите розови храсти и я търкулнал по склона на хълма, където на около петдесет метра по-надолу трупът се бе опрял в една дъбова фиданка. Явно доволен от това, което бе направил през нощта, леопардът след това бе тръгнал по пътеката, използвана от добитъка. Повървях около километър и половина по нея, но скоро загубих следите му в каменистата почва.

Нямаше никаква надежда, че хищникът ще се върне при трупа. Но преди да си тръгна, сложих доста голяма доза цианид в трупа на кравата, просто за да успокоя съвестта си за това, че не го бях сторил предишната нощ. Да си призная, самата мисъл да използвам отрова ми бе противна тогава, а и сега изпитвам същото чувство.

Отидох при трупа на следващата сутрин и открих, че някакъв леопард е изял цялата част от кравата, в която бях поставил отрова. Бях до такава степен сигурен, че отровеното месо е изядено от леопард, който съвсем случайно е попаднал на убитата крава, а не от човекоядеца, че при завръщането ми казах на старейшината, че няма да остана да търся умрелия леопард, но че ще платя сто рупии на онзи, който го намери и занесе кожата му на селския патвари. Един месец по-късно един човек предяви претенции за наградата и кожата на леопард, умрял доста отдавна, бе погребана от селския патвари.

Опаковането на багажа не отне много време на моите хора и скоро след пладне ние тръгнахме на дълъг път, обратно към Найни Тал. Като слизахме по една тясна пътека към моста Чатвапипал, една голяма гърмяща змия мързеливо премина през пътеката и докато я наблюдавах как бавно се плъзна и изчезна от погледа ми, Мадхо Сингх, който стоеше зад мен, каза:

— Ето, отиде си злият дух, виновен за твоя неуспех.

Може би ще ви се стори безсърдечно от моя страна, че оставях Гархвал на жестокото милосърдие на човекоядеца, защото и аз имах такива угризения и моята постъпка беше остро критикувана в пресата,

тъй като по това време за леопарда се споменаваха всеки ден в индийските вестници. Като смекчаващи вината обстоятелства бих казал, че усилие, което изисква голямо напрежение, не може да продължава до безкрайност. През тези няколко седмици, които прекарах в Гархвал, денят за мен се състоеше от двадесет и четири часа, защото твърде често, след като съм стоял нащрек цяла нощ, аз извървявах огромни разстояния до далечни села, откъдето бяха дошли сведения за неуспешни нападения на човекоядеца. Имаше много лунни нощи, когато, седнал в неудобно положение, физическите ми възможности да понасям всичко това достигаха своя краен предел и когато, застанал на място, където леопардът можеше много лесно да ме нападне, чувствавах, че повече не мога да държа очите си отворени. Много часове прекарах по пътеки, използвани единствено от мен и леопарда, като се мъчех да използвам всички трикове, които знаех, за да надхитря противника си. А леопардът, който или имаше късмет далеч повече, отколкото му се полагаше, или пък беше дяволски хитър, все успяваше да избегне куршума, който можех да забия в тялото му с едно натискане на спусъка, защото винаги, когато на следващата сутрин извървявах отново маршрута на среднощните ми преходи, аз разбирах от останените по пътя следи, че съм бил прав, като съм подозирал, че леопардът ме е следил. Да знаеш, че те преследва леопард-човекоядец нощем — колкото и ярко да грее луната, — твърдо решил да си хване човешка жертва, създава комплекс за малоценност, който разсипва нервната система и не изчезва въпреки непрекъснатото повторение.

Уморен и духом, и телом, аз не можех да помогна на населението на Гархвал, дори да бях останал там още, а нещо повече — това можеше да коства и живота ми. Убеден, че постъпвам правилно, макар да знаех, че временното отказване от изпълнението на задачата, с която се бях нагърбил сам, ще предизвика остри критики в пресата, аз крачех уморено по дългия път към къщи, след като бях уверил населението на Гархвал, че ще се върна, за да му помогна, щом като имам възможност да сторя това.

[1] Горал — вид индийска антилопа. — Бел. Ripcho ↑

[2] „Калидж“ е азиатски фазан, който живее в Хималаите. — Б.пр. ↑

XV ЗА РИБА

Уморен и обезсърчен, аз напуснах арената на моето поражение късно през есента на 1925 година и се върнах, за да продължа своите усилия, освежен и изпълнен с надежди, рано през пролетта на 1926 година.

При това мое второ посещение в Гархвал за преследване на човекоядеца отидох с влак до Котдвара, а оттам до Паури пеша, като по този начин пътувах осем дена по-малко. В Паури към мен се присъедини Ибътсън и заедно тръгнахме за Рудрапраяг.

По време на моето тримесечно отсъствие от Гархвал човекоядецът бе убил още десет души, като през този период изтръпналото от ужас местно население не бе направило никакъв опит да убие леопарда.

Последната от тези десет жертви бе едно малко момче, убито на левия бряг на Алакнанда два дена преди пристигането ми в Рудрапраяг. Бяха ни съобщили телеграфически в Паури за това убийство и макар да пътувахме с най-голямата възможна бързина, с огорчение разбрахме от селския патвари, който ни очакваше в инспекторското бънгало, че предишната нощ леопардът бил довършил жертвата си и не оставил от малкото момченце нито парче, край което да можем да причакаме звяра.

Момчето било убито в полунощ в едно село на шест километра и половина от Рудрапраяг. И тъй като не можеше да се очаква леопардът да е преминал реката веднага след като се е нахранил, необезпокояван от никого, незабавно след пристигането си взехме мерки да затворим и двата висящи моста.

През зимата Ибътсън бе въвел една много ефикасна информационна система в целия район, където действуваше човекоядецът. Ако бъдеха убити куче, коза, крава или човешко същество, или при опит за разбиване на врата, новината за случилото се достигаше до нас посредством тази система и по този начин

можехме да следим движението на човекоядеца. До нас, разбира се, достигаха и стотици неверни слухове за въображаеми нападения на човекоядеца, в резултат на което изминавахме напразно огромни разстояния, но това беше съвсем естествено, защото в района, където от дълги години върлува човекоядец, всеки е готов да подозира и собствената си сянка и всеки шум през нощта се приписва на човекоядеца.

Един от тези слухове беше за един човек на име Галту, жител на село Кунда, разположено на десния бряг на Алакнанда, на единадесет километра и половина от Рудрапраяг. Галту излязъл от селото една вечер с намерение да прекара нощта в кошарата си, която била на километър и половина от селото. Когато синът му отишъл в кошарата на следващата сутрин, той намерил одеялото на баща си наполовина вътре и наполовина навън от вратата на кошарата, а наблизо, на една ивица рохкава почва, открил, както предполагал, следи от влачене на труп, а до тях и следи от лапите на човекоядеца. Връщайки се в селото, синът вдигнал тревога и шестдесет души тръгнаха да търсят трупа, а в това време четирима били изпратени в Рудрапраяг, за да ни съобщят. Ние с Ибътсън тъкмо претърсвахме склона на левия бряг на реката и тъй като бях убеден, че леопардът е на нашия бряг на реката и че слухът, че Галту е убит, е неверен, Ибътсън изпрати един патвари да придружи четиримата мъже обратно до Кунда с инструкцията той лично да претърси местността и да ни докладва. На другия ден вечерта получихме доклада на изпратения от Ибътсън патвари, придружен със скица на следите, оставени в меката почва близо до вратата на колибата. В доклада се казваше, че двеста души претърсвали околността през целия ден, но не могли да намерят останките на Галту и че търсенето продължава. На скицата имаше шест кръга, като вътрешният беше голям колкото чинийка, а външните пет, големи колкото чаена чашка, бяха подредени на еднакво разстояние около вътрешния. Всички кръгове бяха начертани с компас. Пет дена покъсно, тъкмо когато Ибътсън и аз тръгнахме, за да заемем поста си на кулата на моста, някакво шествие се приближи до бѐнгалото, начело на което вървеше един разгневен човек, който шумно протестираше срещу това, че е арестуван и доведен в Рудрапраяг, защото не бил извършил никакво нарушение. Разгневеният човек беше Галту. След като го успокоихме, той ни разказа историята си. Оказа се, че тъкмо

когато тръгвал от къщи същата вечер, в която се смяташе, че е убит от човекоядеца, пристигнал неговият син и му казал, че е платил сто рупии за чифт волове, които, Галту твърдеше, не стрували повече от седемдесет рупии. Лекомисленото прахосване на толкова пари така го разгневило, че след като прекарал нощта в кошарата, той станал рано на следващата сутрин и отишъл в селото, където живеела една от омъжените му дъщери, на около шестнадесет километра. Когато се завърнал в селото си тази сутрин, селският патвари го арестувал и той искаше да знае какво престъпление е извършил, че го третират по този начин. Трябваше да мине известно време преди Галту да може да погледне случката откъм смешната ѝ страна, но след това той се смя от сърце, както и цялата насъбрала се наоколо тълпа, на това как такава важна личност като селския патвари и двеста души негови приятели са търсили останките му цели пет дни, докато той е успокоявал гнева си в едно село, отдалечено на шестнадесет километра.

Ибътсън не беше склонен да лежи цяла нощ на брулената от вятъра кула на висящия мост при Рудрапраяг и тъй като разполагахме с дървен материал и дърводелци, той нареди да направят дървена платформа в свода на кулата, където стояхме на пост и петте нощи, които Ибътсън можа да прекара в Рудрапраяг.

След заминаването на Ибътсън леопардът уби едно куче, четири кози и две крави. Кучето и козите бяха изядени още същата нощ, но стоях на пост по две нощи при трупите и на двете крави. Когато седях на пост втората нощ до трупа на първата крава, леопардът дойде, но тъкмо когато вдигнах пушката си и се приготвих да включа електрическото фенерче, с което се бях снабдил, някаква жена в съседната къща потропа на вратата, преди да я отвори, и за нещастие подплаши леопарда.

През този период нямаше никакви човешки жертви, но една жена и бебето ѝ бяха тежко ранени. Леопардът разбил вратата на стаята, в която тя спяла с бебето си, и като я ухапал за ръката, се опитал да я измъкне навън от стаята. За щастие жената била много смела и нито припаднала, нито загубила присъствие на духа. Когато леопардът бил вече излязъл заднишком от стаята, мъкнейки я след себе си, тя хласнала вратата след него и се отървала само с тежко разкъсване на ръката и няколко дълбоки рани в гърдите, а бебето — само с една рана

в главата. Прекарах следващите две нощи в тази стая, но леопардът не се върна.

Един ден, към края на март, се връщах от посещение в едно село, разположено на пътя към светите места в Кедарнатх, когато, приближавайки се до мястото, където пътят минава близо до река Мандакини, при един водопад, дълбок три-четири метра, видях група мъже, седнали на една скала на издадената част на водопада от другата страна на реката, въоръжени с триъгълна мрежа, прикрепена към бамбуков прът. Бученето на водата правеше всякакъв разговор невъзможен, затова се отбих от пътя и седнах на скалите на водопада откъм моята страна, за да си почина и да изпуша една цигара, тъй като бях изминал доста голямо разстояние този ден, а пък исках и да видя какво правят тези хора.

Изведнъж един от мъжете скочи на крака и когато посочи възбудено към кипящите бели пенливи води в дъното на водопада, двамата мъже, които държаха дългия прът, приближиха мрежата до водопада. Голям пасаж от риби махсири^[1] на големина от два до двадесет килограма правеше опити да прескочи водопада. Една от тези риби, тежка около пет килограма, много добре избягна водопада, но когато падаше, беше изкусно хваната в мрежата. След като я извадиха от мрежата и сложиха в кошницата, мъжете отново поставиха мрежата близо до падащите струи вода. Наблюдавах риболова около час, за което време те хванаха четири еднакво големи риби — всяка от тях приблизително по пет килограма.

Още при предишното ми посещение в Рудрапраяг пазачът на инспекторското бънгало ми бе казал, че през пролетта, преди да придойдат водите от разтопените снегове, имало много риба и в Алакнанда, и в Мандакини, така че при второто си посещение се бях върнал с четириметрова въдица за съомга, направена от разцепен бамбук, с макара от двеста и петдесет метра силиконов конец, няколко здрави шнура и богат асортимент саморъчно направени месингови примамки за рибата, с размери от два и половина до пет сантиметра.

На следващата сутрин, тъй като нямаше никакви новини за човекоядеца, аз тръгнах за водопада, нарахих въдицата и всички други рибарски принадлежности.

Сега обаче никакви риби не прескачаха водопада, както предишния ден, и мъжете от другата страна на реката седяха в кръг

около малък огън и пушеха наргиле, което преминаваше от ръка на ръка, като ме наблюдаваха с интерес.

Под водопада имаше вир, широк тридесет-четиридесет метра, заграден от двете страни с отвесни скали, и дълъг около двеста метра. Към стотина метра от дължината му се виждаше от мястото, на което стоях — там, където реката се вливаше във вира. Водата в този красив и величествен вир бе кристално чиста.

Стената от отвесни скали, която стърчеше от водата в началото на вира, беше висока около четири метра на разстояние от двадесет метра, след което постепенно се издигаше все нагоре и нагоре, за да достигне тридесет метра височина. Беше невъзможно да слеза до водната повърхност от тази страна на вира, откъдето бях аз, нито пък беше възможно, а и нямаше смисъл, да вървя по брега подир рибата, която евентуално би се хванала на въдицата ми, тъй като върху тази висока скална стена имаше много дървета и храсти, а при излизането си от вира реката се спускаше стръмно и се превръщаше в буен пенлив поток, забързан за срещата си с река Алакнанда. Изваждането на риба от този вир щеше да бъде трудна и рискована работа, но реших да не се тревожа за това предварително и да мисля как да преодолеем тази трудност, когато рибата клъвнеше, защото дори още не бях сглобил въдицата си.

Откъм моята страна водата бе дълбока и изпълнена с милиони малки мехурчета, а някъде в средата на вира се виждаше дъно, покрито със ситни камъчета, на дълбочина от метър и двадесет до метър и осемдесет. Над това каменисто дъно, от което всяко камъче се виждаше в прозрачната вода, плуваха срещу течението няколко различни по големина риби — от килограм и половина до към пет килограма.

Наблюдавах ги, седнал на скалите на четири метра над водата, а в ръката си държах една петсантиметрова примамка, към която бях прикрепил една-единствена здрава тройна кукичка. В този момент пасаж от малки пъстърви изскочи от дълбоката вода и се понесе в луд бяг по покритото с дребни камъчета дъно, преследван ожесточено от три едри махсира. Използвайки вдигнатия, прът за ловене на съомга така, както нашият приятел Харди никога не е предвиждал, че може да се използва, аз метнах примамката, но поради това, че бях прекалено възбуден, не прецених добре разстоянието, в резултат на което

примамката удари в скалата на отсрещния бряг на вира, на около шестдесет сантиметра над водата. Падането ѝ във водата обаче съвпадна с пристигането на малките рибки при скалата и тя едва бе докоснала водата, когато първият махсир я ухапа.

Хвърлянето на въдица с дълъг конец от голяма височина изисква голямо напрежение, но здравият прът издържа на напрежението и подсилената тройна кукичка се заби здраво в устата на едрата риба. В първите две-три секунди рибата като че ли не разбираше какво точно ѝ се е случило и застанала в отвесно положение във водата, с обърнато към мен бяло коремче, поклащаше глава ту насам, ту натам. В следващите секунди обаче, вероятно уплашена от ласкавата примамка, която се клатеше над нея и я удряше по главата, тя се гмурна с плясък във водата и се понесе главоломно надолу по течението, от което малките пъстърви, легнали на покритото с дребни камъчета дъно, се разбягаха на всички страни.

Още с първото си гмуркане рибата издърпа около петдесет метра конец от макарата и след като се спря за секунда, измина още петдесет метра. Имаше все още много метри конец на макарата, но рибата вече бе отишла зад завоя и застрашително приближаваше края на вира. Започнах ту да отпускам, ту да опъвам концета, в резултат на което накрая успях да обърна главата ѝ срещу течението, а след това я издърпах внимателно покрай завоя в зоната на тези сто метра, които можех да наблюдавам.

Точно под мен издадени над водната повърхност скали образуваха дупка, пълна със застояла вода, в която успях да издърпам рибата след половинчасова оспорвана борба.

Сега вече бях изправен пред трудността, за която споменах по-горе, но тъй като не виждах по какъв начин мога да я преодоля, бях вече решил, макар с неохота, да прережа концета и да пусна рибата. Тъкмо в този момент обаче някаква сянка се появи върху скалата до мен. Надвесен над скалата, новодошлият надникна в застоялата вода, каза, че рибата е много едра, и без да си поеме дъх, веднага попита какво смятам да правя с нея. Когато му отговорих, че е невъзможно да я издърпам нагоре по тези стени от скали и че по тази причина единственото разрешение е да я пусна, той рече:

— Почакай, сахиб! Ей сега ще доведа брат си.

Братът — едно високо и тъничко момче с игриви очи — бе чистил обора до този момент, ето защо го изпратих да отиде по-нагоре и да се измие в потока, за да не се подхлъзне от гладката скала, а през това време се посъветвах с по-големия брат.

От мястото, на което стояхме, започваше пукнатина, широка двайсетина сантиметра, която прорязваше отвесно цялата лицева част на скалата и свършваше на тридесет сантиметра над водата в една издатина, широка около петнадесет сантиметра. Най-накрая решихме момчето, което в този момент се върна с измити ръце и крака, по които все още лъщяха капчици, да се спусне до издатината в скалата, по-големият брат да слезе по пукнатината дотам, откъдето може да хване лявата ръка на малкия си брат, а аз да легна на скалата и да държа по-големия брат за другата ръка. Преди да пристъпим към изпълнението на плана, попитах двамата братя дали знаят как да хванат рибата и дали могат да плуват, в отговор на което те се изсмяха и казаха, че ловят риба и плуват в реката от деца.

Планът ни имаше един недостатък, а именно, че аз не можех да държа въдицата и в същото време да представлявам брънка в тази верига от ръце и човешки тела. Но, разбира се, трябваше да се поеме някакъв риск, затова сложих пръта на въдицата на земята, хванах края в едната си ръка и когато братята заеха местата си, аз се проснах на скалата и като протегнах другата си ръка надолу, хванах ръката на по-големия брат. Тогава много внимателно издърпах рибата от скалата, като държах края ту с лявата си ръка, ту със зъбите. Сега вече нямаше съмнение, че момчето знае как да се справи с рибата, защото още преди тя да бе стигнала до скалата, то вече бе пъхнало палеца си в хрилете ѝ от едната страна и пръстите си — от другата, като по такъв начин я бе сграбчило здраво за гърлото. До този момент рибата бе доста кротка, но щом като я хванаха за гърлото, тя заудря яростно с опашка и в течение на няколко секунди ми се струваше, че и тримата ще полетим с главата надолу в реката.

И двамата братя бяха боси и когато вече нямаше нужда да държа края и можех да помагам и с двете ръце, те се обърнаха с лице към скалата и започнаха да се изкачват на пръсти, а аз теглех здраво нагоре.

Щом най-сетне рибата беше изтеглена, попитах братята дали ядат риба и когато те отговориха най-енергично, че ядат, разбира се, стига да хванат, аз им казах, че ще им дам рибата, която току-що бяхме

изтеглили — много хубав махсир, който тежеше около четиринадесет-петнадесет килограма, ако ми помогнат да изтегля още една риба за моите хора. И те без колебание се съгласиха.

Тройната кукичка се бе забила дълбоко в обвитата с жилава кожа долна устна на рибата и докато режех тъканта, за да я извадя, братята наблюдаваха с интерес. Когато освободих кукичката, те попитаха дали могат да ѝ хвърлят един поглед. Три кукички в една — никога не били виждали такова нещо в тяхното село. Парченцето огънат месинг, разбира се, играе ролята на тежест. Каква стръв се използва за тези кукички? Защо ли рибите искат да ядат месинг? И наистина ли е месинг или някаква втвърдена стръв? След като братята разгледаха подробно, коментираха и се възхищаваха на примамката и въдицата с трите винтови удължения, аз ги накарах да седнат и да гледат как ще хвана втората риба.

Най-големите риби във вира бяха в подножието на водопада, но там в кипящата бяла пяна на водата, освен махсири имаше и няколко много едри гунча^[2]. Тази риба захвапва много лесно примамката или друга смъртоносна стръв, но тя също така в деветдесет на сто от случаите е причина за загубване на рибарски принадлежности из нашите планински реки, защото има лошия навик да се гмурва на дъното на вира, след като е ухапала кукичката, и да пъха главата си под някоя скала, откъдето във всички случаи е много трудно да я измъкнеш, а много често и невъзможно.

Нямаше друго по-удобно място за хвърляне на въдица от мястото, от което направих първия си опит, ето защо заех удобна позиция с пръта в ръка и примамката, готова за хвърляне.

Рибите по покритото с дребни камъчета дъно се бяха разпръснали от тактическите ми маневри да изтощя рибата и от движенията ни по предната част на скалата, но скоро започнаха да се връщат. Не беше минало много време и възкликанието на двамата братя, които възбудено сочеха с пръсти, привлякоха вниманието ми към една едра риба, която плуваше надолу по течението, там, където свършваше каменистото дъно и започваше дълбоката част на вира. Рибата за нещастие се обърна и изчезна в дълбоките води още преди да съм хвърлил въдицата, но малко по-късно пак се появих и когато вече навлезе в плитчините, хвърлих въдицата; тя попадна неточно, тъй като конецът беше мокър. Хвърлих още веднъж, като този път изработих

великолепно операцията и по място, и по време — примамката докосна водната повърхност точно там, където исках. Почаках секунда, за да потъне примамката, след което започнах да навивам конця, оставяйки достатъчно голям луфт за въртенето на примамката. И както теглех конця с малки придърпвания, рибата изведнъж се стрелна напред и в следващия миг, с кукичката, здраво врязана в устата ѝ, тя изскочи над водата, след което с плясък падна обратно и се понесе лудо надолу по течението. Това предизвика бурно оживление всред зяпачите, защото и групата на другия бряг наблюдаваше всички мои действия със същия интерес, както двамата братя.

Тъй като макаратата продължаваше да се върти и концят да се размотава, братята, които сега стояха от двете ми страни, ме предупреждаваха да внимавам да не изпусна рибата в края на вира, откъдето реката изтича под стръмен наклон. По-лесно беше да се каже, отколкото да се направи, защото е невъзможно да спреш първия луд порив за бягство на такава риба, без да счупиш или откъснеш металическата част, за която беше прикрепена кукичката. Но когато останаха по-малко от петдесет метра конц на макаратата — дали късметът ни проработи, или просто рибата се уплаши от бягството надолу, — тя изведнъж се спря и макар да продължаваше да оказва отчаяна съпротива, аз успях да я издърпам от другата страна на завоя и да я вкарам в локвата застояла вода в подножието на скалата.

Изтеглянето на втората риба не беше така трудно, както изтеглянето на първата, защото всеки от нас знаеше точно къде да застане и какво да прави.

И двете риби бяха еднакво дълги, но втората беше малко по-тежка от първата и когато по-големият брат тръгна тържествено към селото си, метнал на рамо първата риба, завързана с въженце, изплетено от трева, малкото момче помоли да му разреши да ме придружи до инспекторското бѐнгало и да носи и рибата, и въдицата. А тъй като аз също някога съм бил такава хлапе, а по-големият ми брат тогава ходеше за риба, не беше необходимо момчето да прибавя към молбата си: „Ако ми разрешите да нося и рибата, и въдицата, сахиб, и ако вървите на известно разстояние след мен, всички, които ме срещнат по пътя и на пазара, ще мислят, че аз съм хванал такава огромна риба, каквато никога не са виждали.“

[1] Махсир — едра индийска сладководна риба, която прилича на мряната. — Б.пр. ↑

[2] Гунч — вид едра риба, която се среща предимно в планинските реки в Индия. — Б.пр. ↑

XVI

СМЪРТТА НА ЕДНО КОЗЛЕ

Ибътсън се върна от Паури на тридесет и първи март и когато закусвахме на следващата сутрин, пристигна съобщение, че през нощта, близо до едно село на северозапад от Рудрапраяг и на около километър и половина от мястото, където убихме леопарда в капана, хората чули на няколко пъти продължителен рев на леопард.

На осемстотин метра северно от селото по склона на високата планина се простираше доста обширна камениста и пресечена местност с огромни скали, пещери и дълбоки дупки, в които — местните жители разказваха — техните деди копаели медна руда. Цялата тази местност беше покрита с ниска джунгла — на места много гъста, на места проходима, която свършваше на около осемстотин метра от терасираните ниви над селото.

Отдавна подозирах, че човекоядецът използва тази местност за скривалище при посещенията си в района на Рудрапраяг, и много често се бях изкачвал на възвишения, от които се откриваше широка гледка, с надеждата, че ще зърна леопарда да се пече на утринното слънце, излегнал се на някоя скала, защото в места с по-студен климат леопардите имат такъв навик, а той създава условия за използването на един от най-широко разпространените начини за убиване на леопарди, тъй като единственото нещо, необходимо в случая, е малко търпение и точна стрелба.

С Ибътсън обядвахме рано, след което потеглихме веднага, въоръжени със 7,15-милиметровите си пушки. Придружаваше ни един от хората на Ибътсън, който носеше късо въже. В селото купихме един млад козел, тъй като леопардът беше убил всичките кози, купени от мен до този момент.

От селото започваше камениста козя пътека, която отиваше право нагоре по склона до края на пресечената местност и там завиваше наляво, после вървеше около сто метра на пряко по отсамната страна на възвишението, след което продължаваше отгатак разклонението на

хълма. От горната страна на тези сто метра от пътеката имаше разпръснати храсти, а от долната започваше обрасъл с трева стръмен склон. След като завързахме козела за едно колче, здраво забито в земята при завоя на пътеката, на около десет метра под джунглата от ниски дървета и храсти, ние слязохме надолу по хълма около сто и петдесет метра и стигнахме до едно място с няколко големи скали, зад които се скрихме. Това беше най-гласовитото козле, което някога бях срещал, и докато се чуваше пискливото му пронизително вресцене, нямаше нужда да го наблюдаваме, защото беше вързано здраво и леопардът не можеше да го отвлече.

Огненочервеното кълбо на слънцето беше слязло съвсем ниско над покритите със сняг планини над Кедарнатх, когато заехме позиция зад скалите, и половин час по-късно и десет минути след като сенките бяха обгърнали и нас, козлето престана да се обажда. Като пропъльзях по скалата и надникнах през пролуките в тревата, видях, че то беше наострило уши и гледаше към храстите. По едно време тръсна глава и отстъпи назад, колкото му позволяваше въжетото.

Леопардът без съмнение беше дошъл, привлечен от вресченето на козлето, и фактът, че не бе скочил върху него, преди още то да го усети, показваше, че той подозираше нещо. На тази светлина Ибътсън можеше да се прицели по-точно, защото пушката му имаше телескопичен мерник, ето защо му направих място и когато той залегна и вдигна пушката си, аз му прошепнах да разгледа повнимателно храстите, към които гледаше козлето, защото бях сигурен, че ако то може да види леопарда — а по всичко личеше, че го вижда, — тогава и Ибътсън би трябвало да го види с мощния си телескоп. След като постоя няколко минути с око на телескопа, Ибътсън поклати глава, свали пушката и ми направи място да погледна и аз.

Козлето стоеше в същото положение, в което го бях видял преди, и като се ориентирах по погледа му, насочих телескопа към храста, към който то гледаше.

През такъв телескоп можеше да се забележи дори потрепването на клепач, дори най-малкото движение на ухото или мустаците, но макар да се вирах в продължение на няколко минути, аз също не можах да видя нищо.

Когато отделих око от телескопа, забелязах, че започваше бързо да се стъмва и че сега козелът се мержелее като някакво неясно

очертание от червени и бели петна на фона на тъмния хълм. Имахме доста път, а и да оставаме повече, беше както безполезно, така и опасно, ето защо станах на крака и казах на Ибътсън, че е време да тръгваме.

Изкачихме се при козлето, което, откакто бе спряло да вреци, не бе издало ни звук, и го отвързахме от колчето. Слугата на Ибътсън го поведе и тръгнахме към селото. Младият козел очевидно никога преди това не бе имал въже около врата си и упорито отказваше да бъде воден, затова казах на слугата да махне въженцето, тъй като от опит знаех, че когато освободиш една коза, след като е била вързана в джунглата, дали от страх, или от нужда от компания, тя върви по петите ти като куче. Този козел обаче беше явно на друго мнение по въпроса и щом като слугата махна въженцето от врата му, той се обърна и хукна нагоре по пътеката.

Не ми се щеше да изоставям козела, който вършеше работата си толкова добре — веднъж вече бе примамил леопарда, а можеше и пак да го направи. Освен това само преди няколко часа бяхме платили доста голяма сума за него, ето защо и ние се втурнахме след него по пътеката, за да го настигнем. На завоя обаче той сви наляво и изчезна от погледа ни. Като вървахме все по пътеката, както бе направил и козелът, ние стигнахме до разклонението на хълма, откъдето се виждаше доста голяма част от склона, покрит с ниска трева, и тъй като козелът не се виждаше никъде, помислихме, че е хукнал към селото по някаква пряка пътека, и решихме да се връщаме. Аз вървах напред и когато вече бяхме изминали половината от стотината метра от пътеката, граничещи от горната страна с разпръснати храсти, а от долната — със стръмен тревист склон, видях нещо бяло на пътеката пред мен. Беше вече почти тъмно и едва като приближих предпазливо до белия предмет, разбрах, че това е козлето, проснато направо на тясната пътека — единственото положение, в което можеше да се намира, без да се търколи по стръмния склон. Капки кръв се стичаха от гърлото му, а когато допрях ръката си до бедното животно, мускулите все още потръпваха.

Сякаш човекоядецът — защото никой друг леопард не би убил козлето и не би го оставил на пътеката — с това искаше да ни каже: „Ето, вземете си вашия козел, щом толкова ви трябва. И тъй като е вече

тъмно, а имате още доста път, ще видим кой от вас ще доживее да се върне в селото.“

Мисля, че нямаше да можем и тримата да стигнем живи до селото, ако у себе си няхах пълна кутия кибрит (Ибътсън тогава не пушеше). Запалвахме клечка, озъртахме се предпазливо наоколо и правехме бързо по няколко крачки, след което отново запалвахме клечка и така вървахме, препъвайки се надолу по каменистия склон, докато най-сетне стигнахме близо до селото, откъдето можеше да ни чуят. В отговор на настойчивите ни викове наизскача хора да ни посрещнат с фенери и борови факли в ръце.

Оставихме козлето там, където го беше оставил леопардът и когато се върнах на сутринта, намерих следи от човекоядеца, който ни беше проследил до селото, а жертвата беше непокътната и лежеше точно както я бяхме оставили.

XVII

ОТРАВЯНЕ С ЦИАНИД

Като се връщах към бѐнгалото след посещението при убитото през нощта козле, в селото ми съобщиха, че трябвало да отида незабавно в Рудрапраяг, тъй като току-що били получили новината, че през изтеклата нощ човекоядецът взел нова човешка жертва. Хората, от които научих това, не знаеха подробности относно мястото на убийството, но следите на човекоядеца показваха, че след като ни е проследил до селото, е тръгнал обратно по козята пътека и при завоя е свил вдясно. Това ме накара да предположа — и както се оказа покъсно, съм бил прав — че след безуспешния си опит да убие едного от нас, леопардът е хванал човешка жертва някъде по-високо горе в планината.

В бѐнгалото заварих Ибътсън да разговаря с някакъв човек на име Нанд Рам. Селото на Нанд Рам било на около шест километра и половина от мястото, където причакахме леопарда предишната нощ. На осемстотин метра от това село и на отсрещния склон на дълбока клисура един човек от най-низшата каста, на име Гавия, бил разчистил малко място всред гората и си построил къща, в която живеел с майка си, жена си и трите си деца. При изгрев слънце Нанд Рам чул женски плач и ридания откъм къщата на Гавия и когато извикал да попита какво се е случило, те му отговорили, че „главата на семейството“ бил отвлечен от човекоядеца половин час преди това. Като чул тези думи, Нанд Рам тръгнал с бързи стъпки към бѐнгалото на инспекторския пост, за да съобщи новината.

Ибътсън бе вече заповядал да оседлаят арабската и английската кобила и след като се нахранихме добре, тръгнахме заедно с Нанд Рам, да ни показва пътя. Нямаше пътища по този склон на планината, а само кози пътеки и тъй като едрата английска кобила с мъка се справяше с острите завои по тези тесни пътеки, изпратихме конете обратно и продължихме трудното и стръмно изкачване пеша.

Когато пристигнахме на усамотената горска полянка, двете отчаяни жени, които, изглежда, все още хранеха надежди, че „главата на семейството“ може да е още жив, ни показаха точно на кое място близо до вратата на къщата е седял Гавия, когато леопардът го нападнал. Човекоядецът очевидно бе сграбчил нещастния човечец за гърлото така, че да не може да издаде никакъв звук и го е убил едва след като го е замъкнал на около стотина метра. След това е пренесъл трупа на още четиристотин метра до една долчинка, заобиколена с гъсти храсталаци. Писъците на жените и виковете на Нанд Рам очевидно не са дали възможност на леопарда да се нахрани спокойно, тъй като бе изял само врата и челюстите и бе отхапал малко от едното рамо и от бедрото.

Наоколо нямаше дървета, от които да можем да наблюдаваме трупа, ето защо поставихме цианид на трите места, от които леопардът бе ял, и тъй като скоро щеше да се стъмни, заехме позиция на едно възвишение на няколкостотин метра, откъдето се виждаше долчинката, в която лежеше трупът. Леопардът несъмнено се криеше някъде в гъстите храсталаци, но макар да лежахме неподвижно в нашето прикритие и да наблюдавахме цели два часа той не се появи. Когато падна здрач, запалихме фенера, който бяхме взели със себе си, и се върнахме в бънгалото.

Следващата сутрин станахме много рано и едва започваше да се развиделява, когато стигнахме до възвишението, откъдето се виждаше трупът. Но нищо не забелязахме и нищо не чухме и един час след изгрева на слънцето отидохме при трупа. Леопардът не бе дори докоснал нито едно от трите места, където бяхме поставили отровата, а бе ял от другото рамо и от другия крак, след което бе пренесъл тялото на известно разстояние и го бе скрил под някакви храсти.

И тук нямаше дървета, от които да можем да наблюдаваме трупа, затова след дълги спорове накрая решихме Ибътсън да слезе до едно село на около километър и половина надолу по хълма, където имаше голямо мангово дърво, на което можеше да си направи чакало и да прекара нощта, а аз да стоя на пост на около четиристотин метра от трупа, над пътеката, която водеше към селото и на която предишния ден бяхме намерили следи от човекоядеца.

Дървото, което си избрах, за да причакам леопарда, беше рододендрон, чието стъбло бе отсечено очевидно много отдавна на

височина около четири метра и половина над земята. От отсечения ствол бяха израснали дебели клони и седнал на стария дънер, заобиколен от всички страни със зеленина, аз имах удобно място и чудесно прикритие.

Срещу мен се издигаше стръмен хълм, покрит с гори и гъсти храсти от папрати и нискостеблен бамбук. Една доста отъпкана пътека опасваше склона на хълма в посока от изток към запад, а на около три метра под нея растеше рододендронът, на който седях.

От дървото можех да наблюдавам непрекъснатата десетметрова отсечка от пътеката, която наляво от мен пресичаше един дол и на отсрещния склон продължаваше на същата височина, а надясно и триста метра по-надолу минаваше малко под храстите, в които лежеше трупът. Нямаше никаква вода в дола, там където пътеката го пресичаше, но тридесет метра по-надолу и непосредствено под дървото — на около три-четири метра от корените му — имаше няколко вирчета, от които водеше началото си малкото изворче, което по-надолу се превръщаше в поток и снабдяваше селяните с вода за пиене и напояване.

Тези десет метра от пътеката, които можех цялостно да наблюдавам, сключваха прав ъгъл с една друга пътека, която се спускаше по хълма от къщата на убития Гавия, на около триста метра над мен. На тридесет метра нагоре по тази пътека имаше завой, от който започваше падина, която завършваше при долната пътека. Точките, в които тази падина започваше на горната пътека и свършваше на долната, обаче бяха извън моето зрително поле.

Беше светла лунна нощ и не се нуждаех от електрическо фенерче, така че, ако леопардът дойдеше по хоризонталната пътека или се спуснеше по пътеката откъм къщата, както — от следите се виждаше — бе направил предишната нощ, имах удобна позиция за стрелба от около шест до дванадесет метра.

Повървах с Ибътсън известно разстояние надолу по хълма и малко преди залез слънце заех мястото си на дървото. След няколко минути три фазана калидж — един мъжкар и две женски — слязоха по склона и след като си пийнаха вода от изворчето, се върнаха обратно по същия път. И на отиване, и на връщане те минаха покрай дървото, на което седях, без да ме забележат, а това беше сигурно доказателство, че прикритието ми е чудесно.

Тишина цареше в ранните вечерни часове, но към осем часа откъм храстите, където беше трупът, се разнесе лаят на какар. Леопардът беше дошъл и бях сигурен, че за да се приближи до трупа, той не бе използвал нито една от пътеките, които наблюдавах. След като полая няколко минути, какарът притихна и отново настъпи тишина. В десет часа той отново се обади. Следователно леопардът бе стоял около два часа при трупа — достатъчно дълго, за да се нахрани добре и да се отрови няколко пъти. Имах премного основания, за да храня такива надежди, защото за втората нощ бяхме поставили много големи дози цианид, заровени дълбоко в месестата част на трупа.

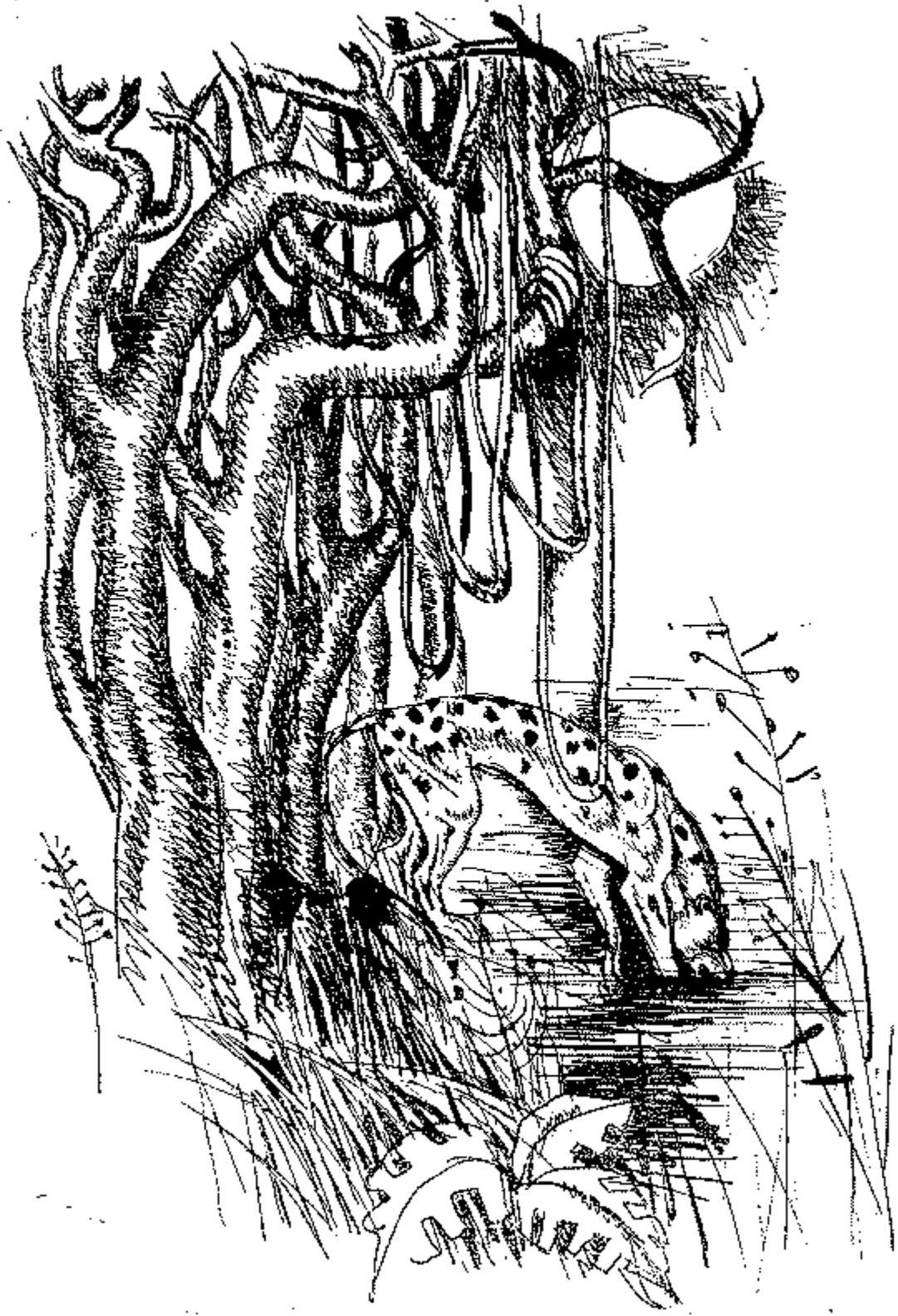
Седях, без да мигна, и наблюдавах с широко отворени очи склона на хълма, който се разстиляше пред мен, а луната светеше така ярко, че виждах ясно всяко стръкче трева. Най-сетне, към два часа през нощта, аз чух как леопардът заслиза по пътеката, която идваше откъм къщата. Бях разпилял малко сухи листа по нея, както и по долната пътека, за да бъда предупреден за приближаването на леопарда, и това, че той ходеше така непредпазливо върху тях и не правеше никакви опити да пристъпва тихо, показваше, че нещо става с него. Разбира се, аз също се надявах, че през следващите няколко секунди ще имам възможност да забия и един куршум в тялото му.

На завоя леопардът спря за малко, после се отби от пътеката, спусна се в долчинката по посока на долната пътека и когато стъпи на нея, отново се спря.

Бях седял неподвижно вече няколко часа, с ръце върху пушката на коленете ми, и тъй като бях сигурен, че леопардът ще мине по пътеката, реших да го изчакам да излезе пред мен и когато вече няма да има никаква опасност той да види движенията ми, да вдигна пушката и да го улуча, където си искам. Наблюдавах пътеката няколко секунди, като всеки миг очаквах да видя главата му през пролуките в клоните на дървото и когато напрежението вече ставаше непоносимо, изведнъж чух как той неочаквано, със скок, напусна пътеката и тръгна по диагонал през хълма точно към моето дърво. За секунда си помислих, че по някакъв тайнствен начин той е усетил присъствието ми на дървото и тъй като миризмата на трупа не му се е понравила, е решил да си набави друга човешка жертва. Скоро обаче разбрах, че се бе отбил от пътеката не за да ме нападне, а за да слезе по най-краткия

път до изворчето, защото мина покрай дънера на дървото, без да спира, и в следващите секунди го чух как жадно и шумно лочеше вода.

От поведението на леопарда по склона на хълма и от начина, по който пиеше вода, ми стана ясно, че се е отровил, но тъй като нямаш никаква представа какъв е ефектът от цианида, не знаех колко време е необходимо, за да подействува отровата. Десет минути след като леопардът спря да пие вода — тъкмо когато бях почнал да храня надежди, че е умрял при изворчето, — го чух да се изкачва по склона от другата страна на клисурата и когато стигна до пътеката, която опасваше разклонението на хълма, изведнъж настъпи тишина.

Не можах дори да го зърна — нито когато слизаше по пътеката към долчинката, нито когато прекоси хълма в посока към дървото, на което седях, нито когато пиеше вода, нито пък когато се изкачваше по склона от другата страна на клисурата. Случайно или нарочно той се бе прикривал и движил из тъмните места, в които не проникваше ни лъч от лунна светлина.

Сега вече нямах никаква надежда да го застрелям, но това нямаше значение, ако отровата действуваше така ефикасно, както лекарят от Найни Тал твърдеше.

Останах на поста си на дървото през цялата нощ, наблюдавах пътеката и се вслушвах във всеки шум. Ибътсън дойде при мен по изгрев слънце и докато си запарим по чашка чай, предвкусвайки удоволствието от горещото питие, аз му разказах какво се бе случило през нощта. Когато отидохме при трупа, видяхме, че леопардът е изял целия крак, от който две нощи преди това бе само отхапал и в който бяхме пъхнали доза отрова, и че освен това бе изял и другите две дози цианид — едната в лявото рамо, а другата в гърба.

Налагаше се да претърсим цялата местност, ето защо селският патвари, дошъл с Ибътсън, се върна обратно, за да събере хора. Около пладне той дойде с двеста души, които се наредиха в една линия един до друг и започнаха с викове и удряне с тояги по храстите да претърсват склона на хълма в посоката, в която леопардът се бе отдалечил.

На осемстотин метра от мястото, където той утоли жаждата си и по права линия в посоката, в която изчезна, се издигаха няколко големи скали, в подножието, на които имаше дълбока пещера, с отвор достатъчно голям, за да влезе един леопард. Близо до входа на тази пещера леопардът бе издраскал дълбоко с ноктите си земята и бе повърнал пръстите на краката на своята жертва, погълнати цели.

Намериха се веднага доброволци, които с готовност донесоха големи камъни от склона на планината и когато си тръгнахме, пещерата беше така плътно затворена, че леопардът, който може би се криеше в нея, не можеше в никакъв случай да се измъкне.

На следващата сутрин аз се върнах при пещерата с едно руло телена мрежа с дупки два и половина сантиметра в диаметър с много железни колчета за палатка, и след като отместих камъните, затворих

много добре входа на пещерата с телената мрежа. През следващите десет дена ходех до пещерата и сутрин, и вечер и тъй като нямаше никакви новини за човекоядеца от селата на левия бряг на Алакнанда, с всеки изминат ден все повече и повече се надявах, че при следващото ми отиване до пещерата ще имам вече някакви доказателства, че леопардът е умрял вътре.

На десетата сутрин, когато се върнах от пещерата, където мрежата си стоеше непокътната, Ибътсън ме посрещна с новината, че една жена била убита през нощта в село на осем километра от бънгалото и около километър и половина над пътя от Рудрапраяг за Бадринатх.

Беше очевидно, че цианидът не е най-ефикасната отрова за един звяр, за който се носеше славата, че арсеникът и стрихнинът укрепват здравето му. А нямаше съмнение, че леопардът е изял цианида и че е влязъл в пещерата, защото намерих косми по скалата, там, където при влизането е отъркал гърба си.

Това, че цианидът не постигна желания резултат, можеше да се обясни с прекалено голямата доза отрова, а бягството на леопарда от пещерата — със съществуването на друг изход някъде нагоре по хълма. Но дори това да беше така, вече и аз — който наблюдавах действията на леопарда само от няколко месеца — не се учудвах, че населението на Гархвал, което в продължение на цели осем години бе живяло в най-опасна близост с него, придаваше свръхестествени сили на този звяр или дух и се надяваше, че единствено огънят ще ги спаси от злия демон.

XVIII

НЕПРЕДПАЗЛИВОСТ

Когато една новина засяга всички, тя се разпространява неимоверно бързо и през тези десет дена не остана нито един човек в Гархвал, който да не знаеше за отравянето на човекоядеца и за надеждите ни, че е затворен в пещерата. Ето защо беше съвсем естествено хората да станат по-непредпазливи и леопардът, след като се е свързал след отравянето и се е измъкнал от пещерата от друг изход, е намерил и първия човек, действувал непредпазливо.

Имахме целия ден на разположение, тъй като аз се бях върнал съвсем рано от посещението си при пещерата, и след закуска взехме пушките си, метнахме се на верните коне на Ибътсън и тръгнахме за селото, където, както ни съобщиха, била убита жената.

След доста бърза езда по пътя за светите места ние се отбихме по една планинска пътека, която минаваше през хълма по диагонал, и на километър и половина нагоре по нея — точно там, където тя пресичаше пътеката, идваща от селото, намерихме следи от отчаяна съпротива и голяма локва кръв.

Старейшината и роднините на убитата ни чакаха в селото и ни показаха мястото, където леопардът е грабнал жената в момента, когато е затваряла вратата на къщата след себе си. Оттук леопардът я е влачил по гръб около стотина метра — до пресечката с другата пътека, където я е пуснал за момент и след жестока борба я е убил. Жителите на селото бяха чули писъците на жената, когато леопардът я влачил по земята и когато тя се съпротивявала, за да спаси живота си, но били твърде изплашени, за да ѝ помогнат.

Когато жената е била вече мъртва, леопардът я е вдигнал и понесъл през едно пусто място, после през открита клисура, широка около сто метра, и след това още двеста метра нагоре от другата страна на хълма. Нямаше следи от влачене на трупа, но лесно се ориентирахме по кървавата диря, която ни заведе до едно равно място, метър и двадесет широко и шест метра дълго. От горната страна на

тази тясна ивица земя се издигаше отвесен насип, висок два метра и половина, на който растеше закърняла мушмула, а от по-ниската ѝ страна склонът изведнъж се спускаше стръмно надолу. Точно там растеше храст диви рози, който достигаше чак горе до насипа и задушаваше мушмулата. Свита между отвесния насип и розовия храст, с глава, опряна на насипа, лежеше жертвата — една възрастна, побеляла жена на седемдесет години. Беше съвсем разсъблечена, а голото ѝ тяло бе обсипано с бели венечни листенца, нападали от розовия храст над нея.

Леопардът трябваше да плати с живота си за тази тъжна картина и след кратко съвещание Ибътсън тръгна обратно за Рудрапраяг да вземе необходимото, като поведе със себе си и свободния кон, а аз потеглих с пушка в ръка да се опитам дали не бих могъл да открия човекоядеца още през деня.

Не познавах тази част от местността и трябваше най-напред да проуча терена. Още докато бях в селото, забелязах, че от клисурата планинският склон се издига стръмно на височина от хиляда и двеста до хиляда и петстотин метра и че пояс от гъсти дъбови и борови гори обгръща около шестстотин метра от височината на върха под него се простираше около осемстотин метра широка ивица планински ливади, покрити с ниска трева, а под тях — джунгла от ниски дървета и храсти.

Като вървах все в края на джунглата — там, където започваха планинските ливади, аз прекосих разклонението на хълма и се озовах пред широка падина, която се простираше осемстотин метра надолу и стигаше до пътя за светите места и която вероятно се бе образувала при свличане на земни пластове преди много, много години. Над тази падина — около сто метра широка в горната си част и около триста там, където граничеше с пътя — имаше открита местност. Почвата в падината бе влажна и там растяха няколко големи дървета, под които имаше гъсти храсти. В горния край на падината стърчеше около сто метра дълга стена от надвиснали скали, високи от шест до дванадесет метра. В средата на тази скална стена се намираще дълбока пукнатина, широка около метър и половина, по която се стичаше малко поточе. Над скалите имаше тясна ивица джунгла от ниски дървета и храсти, а над нея — планински пасища.

Проучих терена много предпазливо, защото не исках леопарда, който, бях убеден, се криеше в падината, да ме усети, преди да настъпи

удобен за мен момент. Трябваше най-вече да разбере приблизително коя част на падината бе избрал за свое скривалище и за да си изясня това, реших да се върна обратно при трупа.

В селото ни бяха казали, че се съмнало наскоро, след като жената била убита и тъй като на леопарда е било необходимо известно време, за да извърши убийството, да пренесе жертвата си на около четиристотин метра и да изяде част от нея, беше логично да се предположи, че той е напуснал мястото, където беше скрил трупа, когато е било вече съвсем светло. Хълмът, на който лежеше трупът на жената, се виждаше като на длан от селото, по чиито улици по това време трябва вече да е имало някакво движение. Следователно леопардът, след като е оставил плячката си, се е придвижвал съвсем естествено под някакво прикритие, там, където това е било възможно. Само на базата на това предположение — тъй като теренът беше твърде каменист, за да намеря следи от стъпките му, аз тръгнах да го търся, следвайки посоката, в която предполагах, че е вървял.

Когато бях изминал около осемстотин метра и хората от селото вече не можеха да ме виждат, тъй като бях доста близо до падината, с голямо задоволство констатирах, че наистина съм вървял по следите на леопарда, стъпка по стъпка, защото на завет при един храст, около който почвата беше рохкава, намерих мястото, където той беше лежал няколко часа. Следите от стъпките му, оставени, когато е напуснал това място, показваха, че е влязъл в падината на около петдесет метра под стената от надвиснали скали.

Половин час лежах на мястото, на което бе лежал и леопардът, и наблюдавах малкото пространство пред мен, покрито с дървета и гъсти храсти, надявайки се, че с някое незначително движение той ще издаде скривалището си.

Бях стоял така нащрек около няколко минути, когато някакво размърдване в сухите листа привлече вниманието ми. Веднага след това се показаха два дългокраки дрозда, които усърдно обръщаха листата и търсеха личинки и червейчета. Поведението на тези птици дава много точна информация за движението на хищниците в джунглата, ето защо се надявах, че по-късно ще мога да използвам тази двойка, за да открия точно къде се намира леопардът.

Все още не виждах и не чувах нищо, което да потвърди, че леопардът се намира в падината, но въпреки това бях сигурен, че е там,

и след като не ми се удаде да създам удобна за стрелба ситуация по един начин, реших да опитам друг способ.

Без да излиза на открито, за леопарда имаше само два пътя за отстъпление от падината: единият — надолу, към пътя за светите места, или нагоре по склона. Първият вариант не беше изгоден за мен, но ако можех да го накарам да тръгне нагоре, той непременно щеше да се изкачи по пукнатината в скалите, за да търси убежище в гъстите храсти над тях, а това щеше да ми даде възможност да го улуча.

Влязох в падината малко по-надолу от мястото, където смятах, че се намира леопардът, и започнах да го пресичам бавно, на зигзаг, като с всеки нов завой набирах и височина. Засега нямаше нужда да наблюдавам пукнатината в скалите, защото двата дрозда бяха все още на земята на няколко стъпки долу от мен, а те щяха да вдигнат тревога, щом леопардът започнеше да се движи. Бях се изкачил на около четиридесет метра по-високо чрез тези маневри на зигзаг и бях стигнал на десет метра от скалите, малко наляво от пукнатината, когато дроздовете хвъркнаха уплашени и като кацнаха на един нисък дъб, започнаха да подскачат възбудено по клоните и да издават тревожни сигнали с чистите си, звънливи гласчета, които в планината се чуват на осемстотин метра разстояние. Като хванах пушката в готовност да стрелям всеки момент, аз заставах неподвижно и след около минута отново тръгнах бавно напред.

Тук почвата бе мокра и хлъзгава и тъй като следях пукнатината в скалите, преди да успея да направя и две крачки, гумените ми обувки се подхлъзнаха по мократа земя и докато се мъчех да възстановя равновесие, леопардът скочи нагоре по пукнатината и вдигна от храстите над скалите цяло ято фазани „калидж“, които връхлетяха върху главата ми.

И вторият ми опит пропадна и макар да можех лесно да върна леопарда обратно до мястото, от което бе тръгнал, нямаше да има никаква полза от това, защото пукнатината в скалите не се виждаше отгоре, докато не се приближиш съвсем до нея, а много преди да успееш да сторя това, леопардът щеше да е избягал далече долу в падината.

С Ибътсън се бяхме уговорили да се срещнем в два часа след пладне на голия склон на клисурата. Малко преди уречения час той се върна от Рудрапраяг, придружен от няколко души, които носеха необходимите неща: храна, нещо за пиене — във вид на чай, нашия стар приятел петромакса — този път щях да го нося аз, ако станеше нужда, две резервни пушки и патрони, макарата с въдичарския конец, голям запас от цианид и капана.

Седнахме в клисурата край едно бистро поточе, обядвахме, сварихме си по чашка чай и след това отидохме при трупа на старата жена.

Ще ви дам пълно описание на положението на трупа, за да можете да следите действията ни и последвалите ги събития.

Трупът лежеше на около метър и половина от по-близкия край — този откъм клисурата — на равната ивица земя, която бе метър и двадесет широка и шест метра дълга. Горната ѝ страна бе защитена от висок насип, а долната завършваше със стръмнина и пълзящ розов храст. Закърнялата мушмула бе твърде малка, за да направя на нея чакало, затова решихме да разчитаме само на капана от пушки, който смятахме да направим, на отровата и на капана със зъбчатите челюсти. Стигнали до такова решение, ние незабавно започнахме необходимите приготовления.

Най-напред поставихме отрова в трупа, от който леопардът — по липса на време, бе ял съвсем малко, като се надявахме, че този път ще изяде толкова, колкото е необходимо, за да се отрови. След това се наведох над трупа така, както смятах, че леопардът ще застане, когато започне да яде, а Ибътсън в това време нагласи мерника и върза здраво в това положение своя 6,5-милиметров манлихер, който имаше чувствителен спусък, и моята 11,7-милиметрова скорострелна пушка за две фиданки на около петнадесет метра от трупа — откъм пътеката за селото.

Леопардът можеше да дойде при трупа, откъдето си иска, тъй като наоколо нямаше никакви непреодолими препятствия, но най-естествено бе да се приближи, пред вид мястото, където го оставих да се крие, по останалите четири метра и половина от дължината на равната ивица земя. Ето защо на тази част от ивицата решихме да поставим огромния капан, като най-напред събрахме от земята всички сухи листа, всички клечици и всички стръкчета трева.

Изкопахме дупка с необходимите размери, изнасяйки пръстта на известно разстояние, после поставихме в нея капана и след като натегнахме мощните пружини, които затваряха челюстите, и нагласихме точно — доколкото смеехме да пипаме — металната пластинка, която задействуваше капана, ние покрихме целия капан със слой зелени листа, посипахме го с малко пръст и накрая сложихме обратно сухите листа, клечиците и стръкчетата трева точно както си бяха преди. Така изкусно поставихме капана в земята, че и на самите нас ни беше трудно да определим точното му положение.

След това взехме макарата от въдицата, завързахме единия край на здравия копринен конец за спусъка на една от пушките, запримчихме го за приклада ѝ, сетне направихме клуп, който достигаше на около три метра от трупа, а свободния край на конца върнахме обратно, за да го запримчим за приклада на другата пушка и завържем за спусъка ѝ. После прерязахме конца, за което много съжалявах, защото беше нов и много хубаво качество. Новия край на конца пък завързахме около кръста на убитата жена, прекарахме го през клупа на три метра от трупа, като по този начин опънахме добре конца, който свързваше спусъците и на двете пушки, и направихме здрав възел, след което се наложи да прережа конца още един път.

Когато прегледахме за сетен път „творението“ си — което ни се видя чудесно, — изведнъж ни дойде на ум, че ако леопардът реши да направи кръг и се приближи към трупа откъм пътеката за селото, тогава той можеше да избегне и пушките, и капана и за да му попречим да стори това, изпратихме един човек до селото да донесе лом, а през това време отсякохме пет трънливи храста от един гъсталак наблизно. На тази част от равната ивица земя, която беше откъм селото и клисурата, изкопахме пет дупки, дълбоки метър и половина, и в тях посадихме храстите, като отгпкахме добре пръстта около тях и ги закрепихме здраво, за да изглеждат колкото може по-естествени. Сега

вече бяхме доволни, защото никакво животно, по-голямо от плъх, не можеше да се приближи до трупа и да яде, от която и да е част от него, без да срещне смъртта в една или друга форма. Ето защо махнахме предпазителите на пушките и се върнахме в селото.

На петдесет метра от селото, близо до мястото, където при пристигането си бяхме видели локвата кръв, имаше едно голямо мангово дърво с широко разперени клони. В това дърво си направихме чакало от дъски, донесени от селото, и го застлахме с дебел пласт оризова слама с много приятен аромат, тъй като възнамерявахме да прекараме нощта в него, защото можеше да се наложи да доубием леопарда, ако попаднеше в капана.

Малко преди залез слънце заехме позиция чакалото, което беше достатъчно дълго, за да се изтегнем, и достатъчно широко, за да легнем и двамата един до друг. Разстоянието от чакалото до трупа през клисурата беше двеста метра по права линия, а надморската височина на мястото, където лежеше трупът — с тридесет метра по-голяма от тази на чакалото.

Ибътсън се опасяваше, че с монтирания към пушката му телескопичен мерник няма да може да се прицели съвсем точно, затова извади от калъфчето един много силен бинокъл, а в това време аз заредих моята 7,15-милиметрова пушка. Бяхме решили Ибътсън да съсредоточи вниманието си върху онази част от хълма, по която очаквахме да дойде човекоядецът, а аз да наблюдавам общо целия хълм и ако зърнехме някъде леопарда, аз трябваше да рискувам и да стрелям дори ако се наложеше да се прицелвам на максималното разстояние, за което беше пригодена пушката ми, а именно триста метра.

Докато Ибътсън дремеше, аз пуших и наблюдавах как сенките, които хвърляха планините от запад, бавно пълзят нагоре по хълма пред нас и когато лъчите на залязващото слънце заляха в пурпур и злато върха на хълма, Ибътсън се събуди и взе бинокъла си, а аз вдигнах пушката си, защото беше настъпил часът, когато можехме да очакваме появата на леопарда. Имаше още около четиридесет и пет минути дневна светлина и ние ги използвахме, за да разгледаме най-внимателно — аз с очи, каквито малко щастливци притежават, а Ибътсън с бинокъла си — всяка педя от доста голямата част от хълма, която се виждаше от чакалото, но не забелязахме нито птици, нито животни да се движат по него.

Когато светлината съвсем намаля и беше невъзможно вече да се стреля, аз оставих пушката си, а малко по-късно и Ибътсън постави обратно бинокъла в калъфа. Един от шансовете да убием леопарда бе отлетял, но оставаха още три, така че нямахме основание да се отчайваме.

Скоро след като се стъмни, започна да вали и аз прошепнах на Ибътсън опасенията си, че това може да провали всичко, защото, ако допълнителната тежест от насъбралата се от дъжда вода върху чувствителната метална пластинка, така внимателно нагласена, не задействуваше капана, свиването на конеца при намокрянето, колкото и незначително да е, щеше непременно да дръпне чувствителния спусък на пушката на Ибътсън и тя щеше да изгърми. Някъде по-късно, а дъждът все още не беше спрял, Ибътсън ме попита колко е часът. Имах ръчен часовник със светец циферблат и току-що му бях казал, че е осем без петнадесет, когато един след друг се разнесоха страшни яростни резове откъм мястото, където беше трупът: леопардът, прочутият леопард-човекоядец от Рудрапраяг, най-сетне бе попаднал в капана.

Със стремглав скок Ибътсън се озова на земята, а аз се спуснах долу от един клон и просто имахме късмет, че при слизането не си счупихме някой крайник. Намерихме бързо петромаксовата лампа, скрита в една нива със сладки картофи, и докато Ибътсън я запалваше, аз дадох израз на страховете и съмненията си и признавам, заслужавах това, което Ибътсън ми каза в отговор: „Ти си ужасен песимист. Най-напред си помисли, че няколко капки дъжд ще задействуват пружините на капана и ще накарат пушката ми да гръмне, а сега пък си мислиш, че след като леопардът престана да реве, сигурно се е измъкнал от капана.“ Точно това си мислех аз и от това се страхувах, защото при другия случай, когато бяхме хванали леопард в капана, той надаваше рев след рев и непрекъснато ръмжеше, а този леопард, след един-единствен изблик на ярост, който ни накара да слезем светкавично бързо от чакалото, сега мълчеше подозрително.

Ибътсън е голям специалист по всички видове лампи и за много кратко време запали петромакса и го напома, и като прогонихме всякакви съмнения — защото сега вече и на Ибътсън мълчанието на леопарда му се струваше подозрително, — тръгнахме по скалистия склон и бързахме колкото ни държат краката. Заобиколихме доста от

далеч, за да избегнем капана от пушки и евентуално нападение на разярения леопард, и приближихме трупа от горната страна. Когато стигнахме на високия насип и погледнахме надолу, видяхме дупката в земята, но капанът не беше там и точно когато започнахме да храним известни надежди, ярката светлина на петромакса освети капана, но празен, на десетина метра надолу по склона на хълма. Трупът вече не лежеше с глава, опряна на насипа, и от един поглед ставаше ясно, че е изядена доста голяма част от него.

Толкова горчиви бяха мислите ни, че нямахме никакво желание да ги изразим, ето защо слязохме мълчаливо до дървото и се качихме на чакалото. Вече нямаше нужда да стоим будни, затова, като натрупахме върху нас част от сламата, понеже нямахме никакви завивки, а нощта беше студена, ние легнахме да спим.

При първите проблясъци на утрото накладохме огън под дървото и възварихме вода; едва след като изпихме по няколко чаши чай и се стоплихме на огъня, тръгнахме към трупа, придружени от селския патвари, неколцина от моите хора и от хората на Ибътсън, както и доста селяни.

Подчертавам факта, че бяхме двамата с Ибътсън и че с нас беше и селският патвари и още няколко души, защото, ако бях сам, не знаех дали щях да се осмеля да разкажа това, което ще чуете сега.

Дори убиецът на старата жена, бил той демон или звяр, да бе присъствал и наблюдавал нашите приготовления, трудно би могъл човек да си обясни как той в такава тъмна и дъждовна нощ бе избягнал пленничеството и смъртта в една или друга форма. Дъждът, макар ситен, беше размекнал достатъчно земята, за да можем да възстановим и проследим всяко движение на човекоядеца през изтеклата нощ.

Леопардът бе дошъл оттам, откъдето бяхме очаквали, че ще дойде. Когато е стигнал до равната ивица земя, той я е заобиколил от долната ѝ страна и се е приближил до плячката си откъм страната, където бяхме поставили храстите. Измъкнал е три от тези храсти, като по този начин е направил достатъчно голяма пролука, за да мине, а след това, захапвайки трупа, го е издърпал около четиридесет-петдесет сантиметра към пушките, отпускаяки по такъв начин копринения конец. Едва тогава е започнал да яде, при което не е докоснал копринения конец, завързан около тялото на жената. Не бяхме счели за нужно да поставяме отрова в главата и врата на трупа, а тях той бе

изял най-напред, след което много внимателно бе подбирал, изяждайки месото между многобройните дози отрова, поставени на различни места.

След като е задоволил глада си, леопардът е изоставил плячката, за да търси подслон от дъжда, и тогава се е случило онова, от което се бях страхувал. Тежестта на дъждовната вода, насъбрала се върху точно нагласения капан, е натиснала чувствителната пластинка, която задвижваше капана, и е освободила пружините тъкмо в момента, когато леопардът е прескачал капана, и големите челюсти са се срещнали при коленната става на задния му крак. Точно тук започваше най-голямата трагедия, защото, когато пренасяли капана от Рудрапраяг, носачите го изпуснали и един от зъбците, дълги осем сантиметра, се счупил, а коленната става на левия заден крак на леопарда попаднала между челюстите на капана точно там, където липсващият зъб образува дупка в иначе плътно прилепващите челюсти. Ако не беше счупен този зъб, леопардът щеше да е здраво хванат в капана, без да има каквато и да било възможност да се освободи, понеже кракът му трябва да е бил силно притиснат, след като в стремежа си да се освободи, е могъл да измъкне тридесет и шест килограма тежкия капан от дупката, в която го бяхме заровили, и да го влачи десетина метра надолу по склона. А сега вместо леопарда челюстите на капана стискаха здраво само един кичур косми и малко парченце кожа, което по-късно, и то доста по-късно, имахме удоволствието да поставим обратно на мястото му.

Колкото и невероятно да изглежда поведението на леопарда, то всъщност бе точно такова, каквото трябваше и да се очаква от един хищник, който в продължение на осем години е убивал хора. Да заобиколи откритата местност и да се приближи до трупа под прикритие, да отстрани препятствието от трънковите храсти, които бяхме поставили върху кървавата диря, оставена от него сутринта, да издърпа плячката към себе си, за да може по-удобно да се нахрани, и да се откаже от онези части от тялото на убитата, в които бяхме поставили цианид, а цианидът, който леопардът беше вече веднъж опитал, има доста силна миризма — всички тези действия бяха съвсем нормални и естествени.

Считам, че обяснението, което дадох за освобождаването на пружините на капана, е правилно. А това, че леопардът се е намирал

точно над капана в момента, в който допълнителната тежест на дъждовната вода го е задействувала, е чисто и просто съвпадение.

След като демонтирахме капана и изчакахме роднините на старата жена да вдигнат онова, което бе останало от нея за кремация, ние тръгнахме пеша към Рудрапраяг, а хората ни вървяха зад нас. По някое време през нощта леопардът бе идвал до манговото дърво, защото открихме следи от стъпките му близо до дървото, където беше локвата кръв, сега измита от дъжда. Тръгнахме по тези следи. Отначало те вървяха по пътеката, после по пътя за светите места, а оттам шест километра и половина по пътя към портата на инспекторското бънгало, където леопардът, след като е ровил с нокти земята в основата на страничните колони на портала, се е върнал отново на пътя, вървял е още километър и половина до мястото, където моят стар приятел пътуващият търговец бе построил лагера си, и е убил една от козите му, ей така, просто за удоволствие.

Не е необходимо да казвам на онези от вас, които някога са носили ловна пушка на рамото си, в която и да е страна на света, че тези непрекъснати неуспехи и разочарования далеч не ме обезкуражаваха, а, напротив, дори засилваха решимостта ми да упорствам, докато не дойде великият ден или великата нощ, когато, захвърлил всякакви капани и отрови, ще имам възможността да използвам пушката си за целта, за която оръжията служат, а именно, да отпратя един смъртоносен куршум в тялото на човекоядеца точно там, където трябва.

XIX

УРОК ПО ПРЕДПАЗЛИВОСТ

Не мога да се съглася с ловците, които обясняват всичките си неуспехи в лова на големи диви зверове с липсата на късмет. Мислите на ловеца, когато причаква и дебне — били те песимистични или оптимистични, — не могат по никакъв начин да повлияят на действията на животното, което той иска да убие или пък да фотографира.

Ние сме склонни да забравяме, че слухът и зрението у дивите животни особено у тези, които разчитат единствено на тези сетива не само за набавянето на храна, но и за самосъхранение, са далеч по-развити от тези на цивилизованите човешки същества и нямаме основание да считаме, че след като ние не чуваме или не виждаме движенията на преследвания от нас звяр, и той не може да чува или вижда нашите движения. Погрешната преценка за интелигентността на животните и неспособността да седиш и причакваш безшумно и неподвижно достатъчно дълго време са причината за всички неуспехи при лов на диви зверове. Като пример за извънредно острия слух у хищниците и за предпазливостта, с която трябва да действуваме при опити за контакти с тях, ще ви разкажа едно от последните ми приключения.

През един мартенски ден, когато килимът от изсъхнали листа по земята издаваше падането на всеки мъртъв лист и движенията и на най-малките птички, търсеци си храна по земята, аз успях да открия в сред гъста плетеница от храсти и ниски дървета точното местонахождение на тигър, който отдавна исках да снимам, като подгоних стадо лангури^[1] към мястото, където предполагах, че се крие тигърът. На седемдесет метра от тигъра имаше открита полянка, петдесет метра дълга и тридесет метра широка. На единия край на полянката — този, който беше по-далече от тигъра, растеше голямо дърво, цялото обвито в пълзящи растения, който стигаха чак до най-високите му клони, а на шест метра от земята дървото се

разклоняваше на две. Бях сигурен, че тигърът ще мине през полянката късно следобед, защото тя беше точно между леговището му и плячката му — трупа на един елен „замбар“, който бях открил рано сутринта. Близко до трупа на елена нямаше подходящо място, където тигърът би могъл да се скрие през деня, ето защо той бе отишъл в гъстите шубраци и там го открих с помощта на лангурите.

Когато искаш да застреляш или да снимаш тигри или леопарди в движение, често е необходимо да знаеш точното местонахождение на преследваната плячка, независимо от това дали животното е ранено и искаш да довършиш мъките му, или пък е здраво и читаво и искаш само да го снимаш, а това можеш да сториш най-лесно, като използваш помощта на птици или други животни. Не е трудно за един ловец да накара птица или животно да се придвижи в желаната посока, стига той да има необходимото търпение и познания за навиците на птиците и животните, които иска да използва. Най-подходящи за тази цел птици са червената индийска дива кокошка, паунът и белокапестите дългокраки дроздове, а от животните — какарът и лангурът.

Тигърът, за който ви разказвам, не беше ранен и щеше да ми бъде съвсем лесно сам да вляза в гъстите шубраци и да го намеря, но ако сторех това, щях да наруша спокойствието му и по този начин да проваля собствените си планове, а като използвах стадото лангури — знаейки много добре как ще реагират, когато видят тигъра, ако той е в шубраците, можех да получа необходимата информация, без да го обезпокоявам.

Много предпазливо се промъкнах до дървото, за което споменах, и без да докосна пълзящите растения, защото не бях сигурен дали мустачките и листенцата им по върха не се виждат от мястото, където лежеше тигърът, аз се изкачих до разклонението на дървото, където имах удобно място и чудесно прикритие. Извадих шестнадесетмилиметровата си кинокамера, направих пролука в завесата от листа пред мен, достатъчно голяма, за да мога да снимам през нея, и след като извърших всичко това съвсем безшумно, застанах неподвижен. От мястото си можех да наблюдавам само полянката и джунглата непосредствено зад нея.

Бях седял вече цял час, когато от джунглата изхвъркна двойка гълъби с кафяви криле и прелетя над ниските шубраци. Една-две

минути по-късно и малко по-близо до мен малко ято от планински бърберици хвъркна от земята и след като подскача грациозно по голите клони на едно дърво с окапали листа известно време, се вдигна високо над върховете на дърветата и се изгуби от погледа ми. Нито един от тези два вида птици нямаше сигнал за тревога, но от поведението им разбрах, че тигърът се е размърдал и ги е подплашил. Няколко минути по-късно, когато бавно местех поглед отляво надясно и разглеждах с най-големи подробности всеки сантиметър от терена в зрителното ми поле, изведнъж окото ми се спря на някакъв малък бял предмет, може би около три-четири квадратни сантиметра, точно пред мен и на около три метра от края на полянката. Задържах известно време погледа си върху този неподвижен предмет, след което продължих да се вирам в храстите до крайната дясна точка на зрителното ми поле, и пак се върнах към белия предмет.

Сега вече бях сигурен, че белият предмет не е бил на мястото, на което беше сега, повече от една или две минути преди да го забележа за първи път, и той не можеше да бъде нищо друго, освен бяло петно от главата на тигър. Съвсем очевидно тигърът ме бе чул, когато съм се приближавал и качвал на дървото, макар да направих всичко това с тънки гумени обувки, без да вдигам никакъв шум, разбира се, доколкото моят слух можеше да долови и когато е дошло време да отиде при плячката си, той е изминал седемдесет метра по килима от сухи листа, дебнейки мястото, което съм точно е определил като източник на някакъв подозрителен шум. След като лежа цял час, без да помръдне, той се изправи, протегна се, прозя се и уверен, че няма от какво да се страхува, излезе на полянката. Тук застана за малко, обърна глава първо надясно, после наляво и на път за плячката си прекоси полянката точно под моето дърво.

Когато, скитайки из джунглата, видях чакало, направено за стрелба по хищници, и забележа, че близките фиданки са изсечени, за да се направи площадката, че клоните са окастрени, за да има по-голяма видимост, и че наоколо се търкалят разни боклуци и остатъци, и като си представя още целия шум и разговорите, които са съпътствували тези приготовления, никак не се учудвам, щом чуя как някои се оплакват, че били причаквали стотици пъти тигри и леопарди, без изобщо да видят дори един представител на тези хищници, и как обясняват неуспехите си с липса на късмет.

Нашият неуспех да се справим с човекоядеца до този момент не се дължеше на това, че бяхме направили нещо, което не е трябвало да правим, или пък че сме пропуснали да направим нещо, което е било необходимо. Единствената причина беше просто липса на късмет. Липса на късмет, че не можах да получа навреме електрическото фенерче, че на Ибътсън му се схванаха и двата крака, че леопардът изяде твърде голяма доза цианид и най-накрая, че носачите бяха изпуснали капана и счупили един зъб, единствения зъб, който имаше някакво значение. Така че, когато Ибътсън се върна в Паури след неуспеха ни да убием леопарда при трупа на седемдесетгодишната старица, аз бях изпълнен с надежди, защото считах, че шансовете ми да убия леопарда са толкова големи, колкото в първия ден при пристигането ми в Рудрапраяг и може би по-големи, отколкото в началото, защото вече познавах интелигентността на звяра, с който имах работа.

Едно нещо обаче не ми даваше мира и измъчваше съвестта ми, а именно това, че бях ограничил района на действие на леопарда само на единия бряг на реката. Откъдето и да го погледнех, все ми се струваше несправедливо към хората на левия бряг на реката, защото те бяха изложени на опасността от нападение на човекоядеца, докато населението на десния бряг си живееше спокойно. Трима души, включително момчето, убито два дена преди пристигането ни, бяха загинали на левия бряг напоследък, а и други можеше да сполети подобна участ и въпреки това, ако отворех двата моста и дадох възможност на леопарда да минава и на десния бряг, аз щях да си създам още редица нови трудности, които и без това бяха доста големи, а такова решение на въпроса нямаше да бъде от полза и за Гархвал като цяло, защото животът на хората на десния бряг на реката беше също толкова ценен, колкото и животът на онези, които живееха на левия бряг. Затова, макар твърде неохотно, реших да не отварям мостовете. Тук бих искал да изразя своето възхищение от хората, които живееха на левия бряг на Алакнанда — а те бяха много хиляди на брой, защото, макар да знаеха, че затварянето на мостовете ограничава периметъра на действие на всяващия ужас човекоядец само на техния бряг, те нито веднъж през цялото това време не махнаха преградите, нито пък ме помолиха аз да сторя това.

След като взех решение да не отварям мостовете, изпратих един човек да предупреди селяните за опасността, която ги застрашава, а и аз самият предупредих жителите на толкова села, колкото времето и силите ми позволиха да посетя. Нито един от тези, с които разговарях по пътищата и в селата, не изказа дори думичка на негодувание срещу това, че леопардът е оставен да действа само в техния район, и навсякъде ми оказваха гостоприемство и ме изпращаха с благословии. Много кураж и надежди ми вдъхнаха уверенията и на мъже, и на жени — а никой от тях не знаеше дали няма да бъде следващата жертва на човекоядеца, — че няма защо да съжالياваме за това, че леопардът не е умрял вчера, след като положително той ще умре днес или може би утре.

[1] Така наричат в Индия един вид маймуни. — Б.пр. ↑

XX

ПРЕСЛЕДВАНЕТО НА ЕДИН ГЛИГАН

Старият пътуващ търговец бе пристигнал в ограденото с тръни място късно предишната вечер. Той карал сол и нерафинирана индийска захар от пазара в Хардвар за селата отгатак Бадринатх и тъй като овцете и козите му били тежко натоварени, а последният преход бил много дълъг, пристигнал твърде късно при ограденото място и нямал време да запълва пролуките в оградата, в резултат на което няколко кози се измъкнали навън и една от тях била убита от леопарда близо до пътя в ранните часове на утрото. Лаят на кучетата го събудили, когато се съмнало, търговецът видял най-хубавата си коза — красиво животно със стоманено сив цвят на козината, голямо почти колкото шотландско пони — да лежи мъртва близо до пътя, убита от човекоядеца просто за развлечение.

Поведението на човекоядеца от предишната нощ показваше до каква степен се променят навичките на един леопард, когато стане човекоядец и живее в тесен контакт с човешки същества в течение на няколко години.

Беше логично да предположим, че човекоядецът е получил страшен шок и се е уплашил, когато челюстите на капана са захапали крака му — фактът, че бе мъкнал тежкия капан цели десет метра и бе ревал с такава ярост, доказваше това. Би трябвало да се очаква обаче, че щом се измъкне от капана, човекоядецът ще се оттегли в някакво тихо място, колкото може по-далече от хората, и ще остане там, докато огладнее, а това значи не по-малко от няколко дена. Той обаче съвсем не е постъпил така, а е останал очевидно близо до трупа и след като е видял, че се качваме на дървото, ни е изчакал да заспим и се е приближил да проучи обстановката. За щастие Ибътсън бе взел необходимите мерки за безопасност и бе оградил платформата с телена мрежа от всички страни, защото случвало се е и друг път леопард-човекоядец да убие ловците, които го причакват, за да го застрелят. В централните провинции в момента има един леопард-човекоядец,

който досега е убил и изял — разбира се, поотделно — четирима индуски ловци, опитали се да го застрелят. Когато за последен път чух за този хищник, той вече беше взел около четиридесет човешки жертви и благодарение на навика си да изяжда онези, които идват с намерението да го застрелят, си живее спокойно и тихо, като разнообразява менюто си от човешко месо с диви и домашни животни.

След посещението си до манговото дърво, човекоядецът е тръгнал по пътеката към селото и е вървял по нея до пресечката ѝ с планинската пътека. Тук, на мястото, където бяхме намерили локвата кръв, той е свил надясно, вървял е по планинската пътека около километър и половина, после около шест километра и половина по пътя за светите места и е навлязъл в най-гъсто населената част на района, в който действуваше. Когато е дошъл в Рудрапраяг, той е минал през главната улица на пазара, а осемстотин метра по-нагоре е ровил с нокти земята при портала на инспекторското бѐнгало. Дъждът, паднал през нощта, бе размекнал глинестата почва по пътя и следите от стъпките му се виждаха съвсем ясно в меката глина. Следите показваха, че капанът не е наранил сериозно нито един крайник на леопарда.

След закуска тръгнах по следите при портала на бѐнгалото и те ме отведоха до лагера на пътуващия търговец. От един завой на пътя, на стотина метра от лагера, леопардът е съгледал излезлите вън от оградата кози и като е пресякъл пътя от външната към вътрешната страна на завоя и пропълзъл, прикривайки се, нагоре по хълма, той е издебнал животните, които са пасели в това време, убил е сивата коза и дори без да си даде труд да изпие кръвта ѝ, се е върнал на пътя.

В обграденото с тръни място двете овчарски кучета на пътуващия търговец, завързани за здрави колчета с къси дебели вериги, пазеха трупа на умрялата коза и грижливо подредените пакети със стока. Тези огромни и силни черни кучета, които пътуващите търговци използват навсякъде из нашите планински райони, се различават от овчарските кучета в Англия и Европа. По време на прехода те следват стадото неотклонно, но техните задължения — които изпълняват много старателно — започват едва когато пътуващият търговец спре някъде да лагерува. Нощем пазят лагера от диви животни — веднъж две такива кучета убиха един леопард, — а през деня, когато търговецът пасе стадото си някъде другаде, пазят

лагера от неканени гости. Зарегистриран е случай, когато едно такова куче убило някакъв човек, който се опитал да вземе пакет от лагера, поверен на кучето.

Тръгнах по следите на леопарда от мястото, където се е върнал на пътя след убийството на козата. Те ме заведоха до Голабрай, оттам повървах още километър и половина и стигнах до мястото, където пътят пресичаше една дълбока клисура, в която следите се губеха. Разстоянието, което леопардът бе изминал от манговото дърво до клисурата, беше около тринадесет километра. Тази дълга и на пръв поглед безцелна разходка от трупа до тази клисура сама по себе си беше нещо, което обикновен леопард никога и при никакви обстоятелства не би направил, както не би убил и козата, ако не беше гладен.

На една скала край пътя, на около четиристотин метра оттатък клисурата, седеше старият пътуващ търговец, предеше вълна и наглеждаше стадото си, което пасеше по открития склон на хълма. Като пусна вретеното и вълната в огромния джоб на дебелото си наметало, той взе предложената от мен цигара и ме попита дали съм минавал край лагера му. Отговорих, че съм минал оттам и че съм видял какво е направил злият демон, и добавих, че би било разумно да продаде кучетата си на камиларите при следващото си отиване до Хардвар, защото очевидно те не са достатъчно смели. В отговор на моите думи той поклати глава, сякаш в знак на съгласие с това, което бе чул. А после каза:

— Сахиб, дори стари и опитни хора като мен правят понякога грешки и после страдат от тях, както тази нощ страдах аз, когато загубих най-хубавата си коза. Моите кучета са смели като тигри и са най-добрите кучета в целия Гархвал, оскърбление е да казват за тях, че трябва да ги продам на камиларите. Лагерът ми, както сте забелязали, е съвсем близо до пътя и от страх да не би кучетата да сторят зло на някой случаен минувач през нощта, аз ги завързах с вериги извън ограденото с тръни място, вместо да ги пусна на свобода, както правя обикновено. И вие сте видели последствията от това. Но не обвинявайте кучетата, сахиб, защото те в стремежа си да се откъснат и да спасят козата, са врязали така дълбоко нашийниците във вратовете си и са си направили такива рани, които дълго няма да заздравеят.

Както си приказвахме на билото на хълма, изведнъж на отсрещния бряг на Ганг се появи някакво животно. По цвета на козината и големината му отначало помислих, че е хималайска мечка, но когато заслиза надолу по хълма към реката, видях, че е голям глиган. Преследваше го цяла глутница селски кучета, а след тях тичаше тълпа момчета и мъже, всички въоръжени с различни по големина пръти. Последен вървеше някакъв човек, въоръжен с пушка. Когато достигна билото, той вдигна пушката си и ние видяхме едно облаче дим, а след малко чухме и глухия гърмеж на пушка, която се пълни откъм дулото. Единствените живи същества, които изстрелът можеше да нарани, бяха момчетата и мъжете, но тъй като всички продължаваха да тичат, очевидно ловецът не беше улучил никого от тях.

Глиганът трябваше да преодолее доста дълго разстояние по полегатия тревист склон, осеян тук-таме с храсти, после — скалист пресечен терен, а под него отново пояс от гъсти шубраци, които стигаха чак до реката.

Докато тичаше по скалистия пресечен терен, глиганът нещо се обърка и той, и кучетата се изгубиха заедно в шубраците. В следващата минута обаче всички кучета, с изключение на водача на глутницата — едно голямо куче със светъл косъм на козината, — изскочиха обратно от шубраците. Когато момчетата и мъжете стигнаха до това място, те, изглежда, започнаха да подканят кучетата да се върнат в гъсталака, но кучетата нямаха никакво желание да сторят това, тъй като вероятно бяха вече разбрали какво може да направи един глиган с бивните си зъби. Пристигна и човекът с пушката и веднага всички го наобиколиха.

За нас, седнали на високия хълм като на някаква трибуна, сцената, която се разиграваше на отсрещния склон, приличаше на ням филм, тъй като реката течеше между нас и шумът ѝ заглушаваше всичко, така че единственото, което чухме, беше глухият гърмеж на старата пушка.

Ловецът очевидно, също както кучетата, нямаше никакво желание да влиза в гъстите шубраци, защото изведнъж се отдели от групата и седна на една скала, сякаш искаше да каже: „Аз все пак направих нещо, а сега е ваш ред.“ Изправени пред такава двойна опозиция — тъй като и кучетата все така упорито отказваха да се изправят лице с лице срещу глигана, макар някои от тях да бяха наказани с бой, — момчетата, а след малко и мъжете започнаха да хвърлят камъни в шубраците.

Докато ставаше всичко това, ние видяхме как глиганът изскочи от долния край на гъсталака на една тясна ивица пясък. С няколко бързи стъпки той излезе на открито, постоя неподвижен няколко секунди, направи още няколко крачки, спря се отново и като се затича малко, се хвърли във водата. Дивите свини са изключително добри плувци и не си прерязват гърлата с копитата, както обикновено се смята.

Течението на реката беше силно, ала няма по-сърцати животни от нашите диви свини, когато за последен път зърнах глигана, реката го бе вече отнесла на около четиристотин метра, но той плуваше енергично и приближаваше нашия бряг. Не се съмнявам, че го е достигнал благополучно.

— Можехте ли оттук да улучите глигана с вашата пушка, сахиб? — попита търговецът.

— Да, можех — рекох аз. — Глиганът беше на разстояние един изстрел, но аз не съм донесъл тази пушка в Гархвал, за да стрелям по глигани, които бягат да спасят живота си, а за да застрелям това, което ти считаш за зъл демон, а аз зная, че е леопард.

— Постъпете както искате, сахиб — отговори той. — А сега, тъй като вие си отивате и може би вече никога няма да се срещнем, приемоте благословията ми, пък времето ще покаже кой е прав — вие или аз.

Съжалявам, че не видях повече търговеца, защото той беше величествен старец, горд като Луцифер и безкрайно щастлив, когато леопарди не убиваха най-хубавите му кози и когато смелостта на кучетата му не се поставяше под съмнение.

XXI

НА СТРАЖА НА ЕДИН БОР

На другия ден Ибътсън се върна от Паури, а на следващата сутрин, обикаляйки из селата по планинския склон на изток от Рудрапраяг, аз открих следи от човекоядеца на една пътека, идваща от селото, където предишната нощ той се бил опитал да разбие вратата на една къща, в която имало болно от туберкулоза дете. Като повървах по следите няколко километра, стигнах до разклонението на планината, където няколко дена преди това с Ибътсън примамихме леопарда с гласовития козел, впоследствие убит от леопарда.

Беше още доста рано и тъй като имаше известна вероятност да открия леопарда, легнал да се пече на слънце на някоя скала в тази доста обширна пресечена местност, аз залегнах на една издадена скала, от която се откриваше просторна гледка. През нощта бе паднал дъжд, което ми помогна да открия следите, и сега въздухът бе чист и прозрачен. Имаше възможно най-добрата видимост, а и гледката, която се откриваше от издадената скала, не отстъпваше по нищо на гледката, която можете да видите навсякъде по света, където планините се издигат на седем хиляди метра височина. Точно под мен се простираше красивата долина на Алакнанда, в която като сребърна панделка се виеше реката. По хълма отвъд реката имаше разпръснати селца, някои с един-единствен сламен покрив, други — с дълги редици къщи, покрити с каменни плочи. Тези дълги редици постройки са фактически отделни къщурки, залепени една до друга, за да се намалят разходите по строежа и да се пести площ, защото хората са бедни и всяка педя обработваема земя в Гархвал е необходима за земеделието.

Над хълмовете се издигаха назъбени планински чуки, по които през зимата и рано пролетта с грохот се свличаха лавини, а зад тези зъбери и още по-нагоре се простираха вечните снегове, чиито очертания се открояваха на фона на яркосиньото небе така ясно, сякаш бяха някакъв декор, изрязан от бял картон. Едва ли човек може да си представи по-красива и по-спокойна гледка! Но щом слънцето, чиито

лъчи сега галеха тила ми, се скриеше зад покритите със сняг планини, ужас — и то ужас, какъвто не можете да си представите, преди да сте го изпитали — щеше да обхване цялата тази местност, на която се наслаждавах от високата скала, а това продължаваше цели осем години.

Бях лежал около час на скалата, когато двама души слязоха по хълма на път за пазара. Те били от едно село на около километър и половина нагоре по хълма, по който бях обикалял предишния ден, и ми казаха, че малко преди изгрев слънце някъде оттук долетял ревът на леопард. Обсъдихме възможността за евентуален опит за стрелба, ако го примамим с коза, и тъй като в момента аз нямах, те предложиха да ми донесат една от тяхното село, като обещаха да се срещнем на същото място два часа преди залез слънце.

След като си отидоха, аз се огледах наоколо, за да видя къде бих могъл да причакам леопарда. Единственото дърво в тази част на планината беше един самотен бор. Той растеше на билото близо до пътеката, по която бяха слезли двамата селяни, а под него се отделяше и втора пътека, която вървеше хоризонтално по планинския склон и заобикаляше край горната страна на скалистата пресечена местност, където неотдавна бях търсил леопарда. От този бор можех да наблюдавам голяма част от местността, но може би трудно щеше да ми бъде да се изкача на него, а освен това той не предлагаше никакво прикритие. Тъй като беше единственото дърво в цялата местност обаче, аз нямах друг избор и реших да опитам.

Двамата селяни вече ме чакаха с една козичка, когато се върнах на уреченото място около четири часа след обед и когато в отговор на въпроса им къде възнамерявам да причакам леопарда, аз посочих бора, те започнаха да се смеят. Без въжена стълба, казваха те, било невъзможно човек да се качи на този бор, а освен това, ако евентуално съм успеел да го сторя и остана там цялата нощ, както възнамерявах, щял съм да бъда лишен от всякаква защита срещу леопарда, тъй като за него дървото не представлявало никакво препятствие. Имаше двама души от белите в Гархвал — Ибътсън единият от тях, — които като деца бяха събирали птичи яйца и които можеха да се покатерят на такова дърво. А тъй като в хиндустани няма точен еквивалент на пословицата „стигни до реката, че тогава търси брод“, аз не отговорих

на втората част на възражението им, като се задоволих само с това да посоча пушката си.

Качването беше наистина трудно, защото първите клони се намираха едва на шест метра от земята, но след като стигнах най-ниския клон, останалото бе лесно. Бях взел със себе си едно доста дълго памучно въже, за което селяните завързаха пушката ми, и след като я изтеглих горе, се покачих на върха на дървото, където борвите клончета и игли предлагаха известно прикритие.

Селяните ме уверяваха, че козата била гласовита и щяла да примами леопарда, след което я завързаха за един изпъкнал над земята корен на дървото и си тръгнаха, като обещаха да дойдат рано на следващата сутрин. Козата гледа дълго след тях, докато те се изгубиха, а после захрупа от ниската трева в подножието на дървото. Фактът, че не бе изврецяла нито веднъж досега, не ме тревожеше много, защото бях сигурен, че тя скоро щеше да се почувства самотна и щеше да изиграе своята роля в цялата операция. А ако тя стореше това, преди да се съмне, от високото си място на дървото имах шанс да застрелям леопарда, преди да се е доближил до нея.

Когато се качих на дървото, сенките на заснежените планини достигаха Алакнанда. После те бавно изпълзяха нагоре по хълма и обгърнаха и мен, докато накрая само планинският връх остана да блести в червените лъчи на слънцето. Когато и този блясък угасна, дълги ивици светлина се стрелнаха нагоре и засияха над заснежените планини, където лъчите на залязващото слънце за миг се бяха спрели да починат върху тънки, стелещи се облаци, меки и пухкави като цветовете на тръните. Всички, които могат да почувстват красотата на един залез — а броят на такива хора, както навярно сте забелязали, е за съжаление твърде малък, — смятат, че най-хубави са залезите в тази част на света, в която те живеят. Аз не правя изключение в това отношение, защото и аз мисля, че никъде по света, няма залези, които могат да се сравнят със залезите в моята страна. Втори по красота са залезите в Северна Танганайка, където поради някои свойства на атмосферата покритите със сняг върхове на Килиманджаро и вечните облаци над тях блестят като разтопено злато в лъчите на залязващото слънце. Залезите в Хималаите са в повечето случаи пурпурни, розови или златисти. Залезът, на който се наслаждавах аз онази вечер, седнал сред клоните на бора, беше в розово, а белите ивици светлина, които

струяха от гънките между заснежените върхове, като върхове на копия разкъсваха розовите облачета, после се разширяваха и изчезваха нагоре във висините.

Козата подобно на много човешки същества не проявяваше никакъв интерес към залеза и след като изяде тревата, която можеше да достигне, си изрови една плитка дупка в земята, легна в нея, сви се на кълбо и заспа. Ето ти сега беда. Бях разчитал, че животното, което си спеше спокойно под дървото, ще примами с вресченето си леопарда, а до този момент то изобщо не си бе отворило уста нито веднъж, освен за да се напаса с трева, и сега, след като се бе настанила удобно, кой знае, козата може би щеше да спи цялата нощ.

Да сляза по това време от дървото и да се опитам да се върна в бънгалото, би означавало да прибавя още един случай към статистиките за самоубийства, извършени в пълно съзнание, а тъй като все пак трябваше да върша нещо, за да убия човекоядеца, и при липса на труп, край който да го причакам, беше все едно къде се намирам, реших да остана на дървото и сам да се опитам да примамя леопарда.

Ако ме попитат какво ми е доставяло най-голямо удоволствие през дългите години, прекарани в индийската джунгла, аз без колебание ще отговоря, че съм извлякъл най-голямо удоволствие от познанията си за езика и навиците на обитателите на джунглата. В джунглата няма универсален език. Всеки вид животни си има свой език и макар речникът на някои от тях да е твърде ограничен, какъвто е например случаят с таралежите и лешоядите, езикът на всеки вид е понятен за всички останали обитатели на джунглата. Гласните струни на човека се приспособяват много по-лесно от тези, на което и да е животно или птица в джунглата, с изключение само на качулатото дронго^[1], поради което е възможно човек да общува с доста голям брой птици и животни. Освен че увеличава стократно удоволствието, което предлага джунглата, умението да си служиш с езика на обитателите ѝ може при известни обстоятелства да бъде и много полезно. Един пример за това ще бъде достатъчен.

Наскоро след 1918 година Лайънъл Фортеско — до неотдавна директор на Ийтън — и аз бяхме тръгнали из Хималаите да правим снимки и да ловим риба. Една вечер пристигнахме в бънгалото на горско стопанство в подножието на висока планинска верига, зад която се намираше Кашмирската долина — крайната цел на нашето

пътуване. Бяхме вървели по скалист терен вече няколко дена и тъй като хората, които носеха багажа ни, се нуждаеха от почивка, решихме да останем един ден в бънгалото. На следващия ден, докато Фортескю привеждаше в ред бележките от пътуването си, аз тръгнах из планината, за да проуча местността и да си опитам късмета да намеря кашмирски елен. Приятели, които са били на лов в Кашмир, ми бяха казвали, че е невъзможно да застреляш такъв елен без помощта на опитен шикари^[2], а същото потвърди и пазачът на бънгалото на горското стопанство. Тъй като разполагах с цял ден, тръгнах сам веднага след закуска, без да зная изобщо на каква височина живее благородният елен и в каква местност е по-вероятно да го открия. Планината, през която имаше проход за Кашмир, бе около три хиляди и седемстотин метра висока и когато се бях изкачил на около две хиляди и петстотин метра, изведнъж излезе буря.

По цвета на облаците разбрах, че ще вали град, затова потърсих подходящо дърво, под което да се подслоня. С очите си съм виждал как и хора, и животни са били убивани от градушка или гръм, който е неизменен спътник на градушката, ето защо не застанах под високите борове с остри върхари, а избрах едно ниско дърво със заоблен връх и гъсти листа. След това събрах купчинка изсъхнали клони и шишарки, запалих си огън и докато гръмотевиците трещяха и градушката шибаше безмилостно в продължение на цял час, аз седях, здрав и читав, на сухото и топло местенце в подножието на дървото.

Щом градушката спря и слънцето блесна отново, и когато напуснах закътаното място под дървото, пред мен се откри един приказен свят, защото парченцата град, които застинала земята, пречупваха светлината в милиони отънъци, а към цялото това великолепие се прибавяше и блясъкът на водните капки по всяко листче, по всяка тревичка. Изкачих се още шестстотин-седемстотин метра нагоре и стигнах до оголен скален масив, в подножието, на който растяха сини планински макове. Те са най-красивите от всички диви цветя в Хималаите и макар стъбълцата на много от тях да бяха пречупени, тези небесносини цветя на снежнобелия килим от падналата градушка представляваха незабравима гледка.

Скалите бяха твърде хлъзгави, за да се катеря по тях, а освен това, изглежда, нямаше смисъл да се изкачвам до върха. Ето защо тръгнах наляво, като се движех покрай скалния масив, и след около

осемстотин метра през една гора от гигантски борови дървета стигнах до тревист склон, който започваше от върха, простираше се около хиляда и петстотин метра надолу и се връзваше в гората. Когато се промъквах през дърветата, за да изляза на тревистия склон, открих на една малка могилка на другия му край животно, обърнато със задницата си към мен. От илюстрациите, които бях виждал из разни книги за диви животни, познах, че това е благороден кашмирски елен, а когато вдигна главата си, разбрах и че е кошута.

На тревистия склон откъм страната, където бях аз, и на около тридесет метра от края на гората имаше една голяма самотна скала, висока метър и двадесет. Разстоянието между тази скала и могилката беше около четиридесет метра. Като се придвижвах само когато кошутата пасеше трева и заставах неподвижен всеки път, когато тя вдигаше глава, аз пропъльзах и се скрих зад скалата. Съвсем очевидно кошутата бе поставена на пост и от начина, по който поглеждаше надясно всеки път, когато вдигаше главата си, разбрах, че с нея има и други елени, както и в каква посока се намират те. Да отида още по-близо до нея по тревистия склон, без да ме забележи, беше невъзможно. Да се върна обратно в гората и да се опитам да се доближа от горната страна, нямаше да бъде трудно, но щеше да провали плановете ми, защото вятърът духаше надолу по хълма. Тогава оставаше само възможността да вляза отново в гората и да заобиколя по долния край на тревистия склон, но това предполагаше и известно изкачване по стръмнината и щеше да отнеме много време. Ето защо накрая реших да остана, където си бях и да се опитам да разбера дали тези елени — които виждах за първи път — ще реагират по същия начин на рева на леопард, както читалът^[3] и замбарът, а бях сигурен, че в планината има най-малко един леопард, тъй като вече бях намерил следи от ноктите му. Наблюдавайки само с едно око, аз изчаках, докато кошутата започне да пасе, и изревах като леопард.

Още щом прозвучаха първите нотки на гласа ми, кошутата се обърна с глава към мен и започна да удря с предните си копита по земята. Това беше предупреждение към другите елени да бъдат нащрек. Така много исках да видя цялото стадо елени, но то нямаше да се покаже, преди кошутата да нададе сигнал за тревога, а това нямаше да стане, преди да е видяла леопарда. Връхната ми дреха бе от кафяв меланжиран груб вълнен плат и като показах иззад скалата няколко

сантиметра от лявото си рамо, аз започнах да го движа нагоре-надолу. Кошутата моментално забеляза това движение и направила няколко бързи крачки назад, зарева тревожно: опасността, за която бе предупредила своето стадо, вече се виждаше и сега то трябваше да се присъедини към нея. Най-напред се показа едно еленче-годиначе, което пристъпваше грациозно по покритата с град земя, и застана до кошутата. След него вървяха три елена, а след тях — една стара кошута. Сега цялото стадо от шест елена се виждаше съвсем ясно на разстояние тридесет и пет метра. Кошутата продължаваше да реве тревожно, а останалите елени стояха неподвижно и гледаха вторачено в гората зад мен, като само ушите им ту щръкваша нагоре, ту се насочваха напред, ту назад, за да открият някакъв шум и посоката на вятъра. Парчетата град под мен започваха да се топят, мястото ми беше неудобно и мокро и ако останех неподвижен още малко, сигурно щях да настина. Бях видял едно представително стадо от прочутите кашмирски елени и бях чул тревожните сигнали на кошутата, но имах още едно желание: исках да чуя рева и на елена. Затова още веднъж показах няколко сантиметра от рамото си иззад скалата и имах удоволствието да чуя различните по тон тревожни сигнали на елените, двете кошутки и малкото еленче.

Ловният ми билет разрешаваше да застрелям един елен и доколкото можех да преценя, единият от елените може би имаше най-красивата глава, която бях виждал. Но макар сутринта да бях тръгнал с намерението да търся елени и да снабдя лагера с месо, сега разбрах, че нямам кой знае каква нужда от трофеи. Освен това месото на елена сигурно щеше да е жилаво, така че вместо да вдигна пушката, аз се изправих и изуменото стадо от шест елена — едва ли на други елени в Кашмир са им поднасяли такава изненада! — изчезна от погледа ми, а минутка по-късно го чух да тича презглава в шубраците от другата страна на могилката.

Вече беше време да се връщам към бънгалото на горското стопанство, затова реших да сляза по тревистия склон и после да се промъкна през гората в подножието на планината, която беше по-лесно проходима. Наклонът беше под такъв ъгъл, че можех да се спусна надолу тичешком, с дълги скокове, стига само да внимавам при всяка стъпка. Тичах по средата на тревистия склон, който тук беше стотина метра широк, и бях слязъл около шестстотин метра надолу, когато

забелязах нещо бяло на една скала в края на гората отляво на полегатия склон и на около триста метра под мен. С един поглед разбрах, че е коза, която вероятно се е изгубила в гората. Вече цели две седмици не бяхме яли месо и аз бях обещал на Фортескю да му занеса нещо, а ето сега ми се удаваше такава възможност. Козата обаче ме беше забелязала и ако успеех да разсея подозренията ѝ, тя може би щеше да ми позволи да мина достатъчно близо до нея, за да я хвана за краката. Затова промених посоката на движението си по-наляво, като с крайчеца на околото я наблюдавах. Ако животното останеше там, където беше, едва ли в цялата планина можеше да се намери по-удобно място, за да го хвана, защото плоската скала — а козата стоеше на самия ѝ ръб — бе издадена напред, на около метър и половина над земята. Без да поглеждам право към нея, поддържайки равен ход, аз минах тичешком край скалата и замагнах с лявата си ръка, за да я сграбча за краката. Животното изпръхтя тревожно, вдигна се на задните си крака и избягна протегнатата ми ръка. Когато отминах малко, аз се обърнах и за мое най-голямо учудване видях, че това не е никаква коза, а албинос — бял дребен елен без рога. Имаше само три метра между нас, но храброто малко животно твърдо стоеше на мястото си и пръхтеше предизвикателно. Обърнах се и тръгнах надолу по хълма и когато след петдесет метра погледнах назад, еленът все още стоеше на скалата, вероятно доволен от себе си, че ме е изплашил и накарал да избягам. Когато няколко седмици по-късно разказах тази случка на държавния чиновник, който отговаря за спазването на законите за дивеча в Кашмир, той изказа съжаленията си, че не съм застрелял този елен албинос и много настоятелно искаше да разбере точно къде съм го видял, но тъй като за жалост не помня добре местата, през които минавам, а и описанията ми на местности са обикновено погрешни, не мисля, че точно този елен албинос краси някой музей.

Мъжките леопарди се дразнят много, когато други леопарди навлязат в зоната, която те считат за свой ловен периметър. Вярно е, че територията, на която действуваше човекоядецът, обхващаше площ от около осемстотин квадратни километра, но въпреки това вече няколко седмици той обикаляше точно в този район и твърде вероятно го считаше за свой периметър. Все пак любовният сезон едва беше

привършил и леопардът можеше да вземе моя сигнал за сигнал на самка, която си търси партньор, затова, като изчаках да се стъмни съвсем, изревах като леопард и за мое учудване и радост веднага получих отговор от някакъв леопард на около четиристотин метра по-надолу и малко вдясно.

Теренът между нас бе осеян с големи скали и обрасъл с вплетени един в друг храсти от тръни, затова бях сигурен, че леопардът няма да тръгне към мен по права линия, а вероятно ще заобиколи скалистата местност и ще се приближи откъм разклонението на билото, на което растеше борът, когато той изрева още веднъж, разбрах, че точно този път бе избрал. Когато пет минути по-късно се обади пак, явно се намираще на около двеста метра от мен на пътеката, която започваше от бора и опасваше склона на хълма. Аз отговорих и на този сигнал, за да го ориентирам. Три или може би четири минути по-късно той отново се обади, този път на около сто метра от мен.

Нощта бе тъмна, но аз бях прикрепил електрическото фенерче към пушката и палецът ми стоеше готов на бутончето. От корена на дървото пътеката вървеше около петдесет метра по права линия, след което правеше остър завой. Беше невъзможно да разбере точно кога и къде да насоча лъчите на електрическия фенер в тази част на пътеката, затова трябваше да изчакам момента, когато леопардът нападне козата.

Непосредствено зад завоя и то само на шестдесет метра от мен, леопардът изрева още веднъж и получи отговор от някакъв друг леопард, далече нагоре по планинския склон. Неочаквано и катастрофално усложняване на обстоятелствата, защото моят леопард беше твърде близо до мен, за да мога да отговарям на рева му, а тъй като ме бе чул за последен път от двеста метра разстояние, съвсем естествено сега можеше да предположи, че свенливата самка се е отдалечила нагоре по хълма и го вика при себе си. Имаше обаче и малка вероятност той да продължи по пътеката до пресечката ѝ с другата пътека, която се спускаше надолу по хълма, при което сигурно щеше да убие козата, дори да не беше гладен. Но провървя на козата, а не на мен, защото леопардът пресече рамената на ъгъла, образуван от двете пътеки и когато следващия път изрева, се бе отдалечил на още сто метра от мен, приближавайки се по този начин със сто метра до примамващата го самка. Ревовете на двата леопарда се чуваха все по-близо и по-близо един до друг, докато най-сетне замряха. След дълго

затишие до ушите ми долетя мяукането на двете гигантски котки някъде оттам, където свършваше тревистият склон и започваше гората.

За нещастие и на леопарда му провървя и то в много неща, включително в това, че беше тъмно, защото много лесно можеш да застреляш леопард, когато той ухазва. Същото може да се каже и за тигрите, но все пак ловецът, който тръгва да търси тигри в любовния им период, трябва да е съвсем сигурен, че иска да ги срещне, защото тигрицата — не и тигърът — е много чувствителна в този период, а това не е трудно да се разбере, тъй като мъжкарите от семейството диви котки са много груби в любовта си и не подозират колко остри са ноктите им.

Леопардът още не беше умрял и нямаше да умре и тази нощ, но може би това щеше да стане на следващия ден или на по-следващия, понеже краят му приближаваше, а в продължение на няколко дълги минути си мислех, че и моят край приближава, защото без всякакво предупреждение един внезапен пристъп на вятъра огъна дървото и краката и главата ми вече заемаха друго положение спрямо земята на Гархвал. В първите секунди бях изгубил надежда, че дървото някога ще се изправи или че аз ще мога да се задържа на него. Когато натискът на вятъра намаля и дървото и аз се върнахме обратно в положението, в което бяхме, преди да се извие вихрушката, бързо завързах пушката за един клон, за да са ми свободни и двете ръце, защото се страхувах, че може да стане и по-лошо. Борът вероятно бе преживял много бури, свирепи като тази, а може би и по-страшни, но без на него да е имало човек, чиято тежест да увеличава напора на вятъра. След като пушката беше на безопасно място, аз започнах да се катеря от клон на клон и да чупя всички кичури от борови игли, които можех да достигна. Може и да е било само плод на моето въображение, но след като намалих товара на дървото, то сякаш не се огъваше така застрашително, както първия път. За щастие дървото сигурно беше сравнително младо и жилаво и корените му здраво впити в земята, защото вятърът го подмята насам-натам като стръкче трева в продължение на цял час, след което бурята утихна така внезапно, както се беше появила. Нямаше вероятност леопардът да се върне, затова изпуших една цигара и последвах козата в царството на сънищата.

При изгрев слънце едно подвижане ме върна обратно на петнадесет метра над земята и когато погледнах надолу, съзрях

двамата селяни, които си водеха и подкрепление — две млади момчета от тяхното село. Като видяха, че съм се събудил, те ме попитаха дали съм чул рева на леопардите през нощта и какво е станало с бора и много се смяха, когато им разказах как съм водил приятелски разговори с леопардите и как, от нямане какво да правя, съм чупил клончета от дървото. След това и аз на свой ред ги попитах дали случайно не са усетили, че по едно време през нощта подухна лек ветрец, на което едно от момчетата възкликна:

— Какъв ти лек ветрец, сахиб! Не помня да е имало друг път такъв силен вятър! Та той събори колибата ми!

А приятелят му добави:

— Няма за какво да съжالياва той за това, сахиб, защото Шер Сингх отдавна разправяше, че ще си строи нова колиба, а сега вятърът му спести труда да събаря старата.

[1] Птица от едноименното семейство, която се среща в Африка и Азия и има черна перушина и дълга вилообразна опашка. — Б.пр. ↑

[2] Местен ловец. — Б.пр. ↑

[3] Читал — индийски петнист елен. — Б.пр. ↑

XXII

МОЯТА НАЙ-УЖАСНА НОЩ

След случката на боровото дърво аз загубих следите на човекоядеца за няколко дена. Той не се върна в стръмната местност, а в огромните гори, които претърсих по високите части над обработваемата земя, не намерих следи нито от него, нито от самката, която бе спасила живота му. В тези гори аз се чувствах съвсем у дома си и ако имаше някъде наблизко леопарди, щях да ги откроя, защото птиците и животните щяха да ми помогнат.

Тъй като е била възбудена и неспокойна, самката се е отдалечила очевидно доста много от своето леговище, когато е чула рева ми от върха на дървото, и след като се е срещнала с мъжкия леопард — с партньора, който аз й бях помогнал да си намери, — тя се е върнала заедно с него в своя район. Мъжкият леопард щеше скоро да поеме обратно сам и тъй като му ставаше все по-трудно и по-трудно да си намира човешки жертви поради мерките за безопасност, вземани от населението на левия бряг, той вероятно щеше да се опита да премине на десния бряг на Алакнанда, ето защо през следващите няколко нощи аз стоях на пост на моста при Рудрапраяг.

Както вече казах, три пътя водеха до моста на левия бряг на реката, като този, който идваше от юг, минаваше близо до къщичката на пазача. На четвъртата вечер чух как леопардът уби кучето на пазача — малко безобидно животинче, което имаше навика да изтичва навън и да ме поздравява винаги, когато минех оттам. Кучето лаеше рядко, но тази нощ то лая цели пет минути, след което лаят му изведнъж секна и се превърна в скимтене, последвано от виковете на пазача, който явно не смееше да излезе от къщата си. После всичко притихна. Тръните бяха отместени от сводестия вход и мостът беше отворен, ала въпреки това, макар да не вдигнах пръста си от спусъка през останалата част от нощта, леопардът не се опита да мине на другия бряг на реката.

След като убил кучето и го оставил да лежи на пътя, леопардът, както на следващата сутрин разбрах от оставените следи, дошъл до

кулата. Още пет стъпки в същата посока, в която е вървял, и е щял да излезе на моста. Но тези пет стъпки той не е направил. Вместо това тръгнал надясно и след като повървял известно време по пътеката към пазара, се върнал и поел по пътя, който води към светите места на север. Изминах километър и половина нагоре по този път, след което изгубих следите му.

Два дена по-късно ми съобщиха, че предишната вечер била убита една крава на единадесетия километър нагоре по пътя към север. Предполагаха, че кравата е жертва на човекоядеца, тъй като една нощ преди това — нощта, когато бе убито кучето — леопардът се опитал да счупи вратата на една къща близо до мястото, където следващата нощ била убита кравата.

На пътя ме чакаха няколко мъже, които, знаейки добре, че в горещината пътят от Рудрапраяг е доста изморителен, бяха се сетили да ми донесат чашка чай. Седнахме в сянката на едно мангово дърво и докато пушихме и си пиех чая, те ми разказаха как кравата не се била върнала със стадото предишната вечер и как я намерили между пътя и реката, когато тръгнали да я търсят сутринта. Също така ми разказаха различни истории от последните осем години — как едва спасили кожата си при нападения на леопарда-човекоядец. За мен беше интересно да науча, че леопардът едва преди три години започнал да се опитва — и в някои случаи успявал — да чупи врати и да нахълтва в къщите, като преди това нападал хора само навън от къщите им или пък вътре, но само ако вратата е отворена.

— Сега — казваха те — проклетникът е станал толкова нагъл, че ако не успее да счупи вратата на къщата, изравя дупка в стената, направена от кал оттам грабва жертвата си.

На тези, които не познават нашите планинци и не разбират страха им от свръхестественото, ще им се стори невероятно как един народ, известен със смелостта си, спечелил най-големите отличия за храброст на бойното поле, може да позволи на някакъв леопард да се втурва с взлом в къщите му или да изравя дупки в стените, като в много от тези случаи наоколо е имало мъже с брадви, с големи криви ловджийски ножове, а понякога дори с огнестрелни оръжия. Известен ми е само един случай през тези осем години на оказана съпротива срещу човекоядеца, и то от жена. Тя спяла сама в къщи, а вратата оставила незалостена. Тази врата (също както вратата в случая с

жената, която се отгървала само е разкъсване на ръката) се отваряла навътре. Като влязъл в стаята, леопардът сграбчил жената за левия крак и докато я мъкнел през стаята, някакво сечиво за рязане на слама ѝ попаднало подръка и с него тя нанесла удар на леопарда. Той обаче не пуснал крака на жената, а тръгнал заднишком към вратата и в момента, в който излизал, вратата се хлопнала. Дали жената я е блъснала, или сама се е затворила, не се знае, но важното е, че жената останала от едната страна на вратата, а леопардът — от другата. Той напрегнал цялата си огромна сила и откъснал крака от тялото на жената. Муканди Лал, по това време представител на Гархвал в Законодателния съвет на обединените провинции, бил на предизборна агитация и пристигнал на другия ден в селото. Прекарал цялата нощ в стаята, но леопардът не се върнал. В своя доклад до Съвета Муканди Лал изтъкнал, че само за една година този леопард взел седемдесет и пет човешки жертви, и отправил апел към властите да предприемат енергични мерки срещу човекоядеца.

Придружен от един от селяните, за да ми показва пътя, и от Мадхо Сингх, аз отидох до трупа. Кравата бе убита в една дълбока клисура на разстояние половин километър от пътя и на около стотина метра от реката. От едната страна на клисурата имаше огромни скали с гъсти храсти помежду им, а от другата страна растяха няколко малки дървета, които не бяха достатъчно големи, за да можеш да се качиш на тях. Под дърветата, на около тридесет метра от трупа, имаше една скала с малка дупка в основата си и в тази дупка реших да се скрия и да причакам леопарда.

И Мадхо Сингх, и селянинът се възпротивиха най-енергично на плановете ми да причакам леопарда на земята, но тъй като от пристигането ми в Рудрапраяг това беше първото убийство на животно на място, където с основание можех да очаквам, че леопардът ще се върне при плячката си сравнително рано — около залез слънце, — аз отхвърлих техните възражения и ги изпратих да се върнат обратно в селото.

Мястото ми беше сухо и удобно и понеже седях с гръб към скалата, а един малък храст прикриваше краката ми, бях сигурен, че леопардът няма да ме види и че ще успея да го застрелям, преди той да е забелязал моето присъствие. Бях се въоръжил и с електрически фенер, и с един нож, а на коленете ми лежеше моята вярна пушка,

което ме караше да чувствавам, че в това усамотено място шансовете ми да убия леопарда са много по-големи от всеки друг път.

Седях неподвижно цялата вечер, с очи, вперени в скалите пред мен, и всяка секунда ме приближаваше все по-близо до момента, в които нищо неподозиращият леопард ще се върне спокойно при плячката си. Но моментът, който бях чакал, дойде и отмина. Предметите около мен започнаха да губят очертанията си и да изчезват мрака. Явно леопардът щеше да дойде малко по-късно, отколкото очаквах, но това не ме безпокоеше, защото имах електрически фенер, а трупът беше само на около тридесет метра от мен. Щях да стрелям извънредно внимателно и точно, а след това да проверя дали звярът не е само ранен.

Пълна тишина цареше в дълбоката клисура. През последните няколко дни горещото слънце бе изсушило и превърнало в прахан мъртвите листа, нападали по брега, където седях. Това ми вдъхваше увереност, защото сега бе вече тъмно и докато преди се осланях на очите си, сега трябваше да разчитам само на слуха си, и с палец върху бутончето на фенера и с показалец на спусъка седях, готов да стрелям в каквато и да било посока, откъдето и да долетеше дори най-малкият шум.

Това, че леопардът не се появяваше, обаче започна да ме безпокои. Нима беше възможно да ме е наблюдавал през всичките тези часове, скрит някъде сред скалите? Нима сега облизва челюсти, предвкушвайки как ще забие зъбите си в гърлото ми? Защото от доста дълго време не бе имал възможност да вкуси човешко месо. По друг начин не можех да си обясня защо не идва, така че, ако исках да се измъкна от клисурата здрав и читав, трябваше да наостря слух и да използвам ушите си както никога дотогава.

Напрягах слуха си, струва ми се, с часове, след което, забелязвайки, че започва да става необикновено тъмно, аз вдигнах очи нагоре и видях как гъсти облаци се стелят по небето и затулят една по една звездите. Наскоро закапах едри капки и изведнъж царството на пълната тишина се превърна в хаос от шумове и движение — точно това, което беше чакал леопардът. Бързо свалих сакото, намотах го около врата си и здраво го завързах с ръкавите. Пушката беше вече излишна, но можеше да помогне при отбиване на нападение, така че я преместих в лявата ръка. След това извадих ножа от ножницата и го

стиснах здраво в дясната ръка. Това беше остър афридски^[1], нож и искрено се надявах, че ще ми служи така вярно, както е служил и на предишния собственик, защото, когато го купувах от един държавен магазин в Хангу на северозападната граница, заместник-управителят привлече вниманието ми към един надпис и трите резки над дръжката, като каза, че те означавали три убийства. Разбира се, такава реликва може да всява само ужас, но аз бях щастлив, че ножът е в ръката ми и го стисках здраво. А дъждът плющеше ли, плющеше.

Леопардите, имам пред вид обикновените горски леопарди, не обичат дъжда и в такива случаи винаги търсят подслон, но човекоядецът не беше обикновен леопард и никой не можеше да знае какво обича и какво не обича, какво може да направи и какво — не.

Когато Мадхо Сингх си тръгна, той ме попита колко дълго възнамерявам да остана при скалата, а аз отговорих: „Докато застрелям леопарда“, така че от него помощ не можех да очаквам, а от помощ имах голяма нужда в този момент. Да тръгна ли, или да остана, бяха въпросите, които ме измъчваха, а и двата варианта ми бяха еднакво неприятни. Ако до този момент леопардът не ме беше видял, щеше да бъде глупаво да си издам прикритието или да се натъкна евентуално на него при преодоляването на трудния терен нагоре към пътя. От друга страна, да остана още шест часа на същото място в очакване всеки миг да спасявам живота си с едно непознато за мен оръжие, щеше да представлява страшно напрежение за нервите ми, на което не знаех дали те можеха да издържат. Ето защо скочих на крака и като нарамих бойната пушка, тръгнах.

Не вървах дълго, само около петстотин метра; първата половина от това разстояние стъпвах по мокра глина, а втората — върху скали, чиято повърхност бе станала съвсем гладка от босите крака на планинците и копитата на добитъка. Не посмях да използвам фенерчето от страх да не би да привлече вниманието на човекоядеца и тъй като в едната си ръка носех пушката, а в другата — ножа, тялото ми се допираше до земята почти толкова често, колкото и краката ми, обути в гумени обувки. Когато най-сетне стигнах пътя, нададох с цяло гърло остър силен вик в смълчаната нощ и след малко видях как в селото далече горе на хълма се отвори една врата и как Мадхо Сингх и другият селянин изскочиха от нея с фенер в ръка.

Когато двамата ме доближиха, Мадхо Сингх ми каза, че не се е безпокоил за мен до започването на дъжда, но след това запалил фенера и се слушвал непрекъснато, с ухо на вратата. И двамата искаха да ме придружат до Рудрапраяг, така че разстоянието от единадесет километра изминахме заедно, като Бачи Сингх вървеше пръв, следван от Мадхо Сингх, който носеше фенера, а последен бях аз.

На другия ден се върнах на мястото и видях, че трупът изобщо не беше докосван, но на пътя намерих следите на човекоядеца. Колко време след нас бе минал леопардът по пътя, не можах да разбера. Когато обръщам поглед назад към тази нощ, винаги си спомням за нея като за най-ужасната нощ в живота ми. Много, много пъти съм се страхувал, но никога не съм изпитвал такъв ужас, както тогава, когато неочаквано дойде дъждът и ми отне всички средства за самозащита, оставяйки ми само ножа на един убиец.

[1] Нож, използван от племето африди, най-силното от патанските племена, които населяват планините при северозападната граница на Пакистан. — Б.пр. ↑

XXIII

БОЙ МЕЖДУ ЛЕОПАРДИ

След като ни е проследил до Рудрапраяг, леопардът е слязъл по пътя за светите места през Голабрай, покрай клисурата, по която се бе изкачил няколко дена преди това, а после по една камениста пътека, използвана от жителите на планинските села по хълмовете на изток от Рудрапраяг като пряк път до Хардвар.

Поклонението до Кедарнатх и Бадринатх се извършва в определен сезон, като началото на този сезон се определя от стопяването на снеговете, а продължителността му от падането на първия сняг в по-високите планински райони, където се намират тези две светини. Върховният жрец на храма в Бадринатх бе преди няколко дена изпратил телеграмата, която се очакваше с нетърпение от всички добри индуси в цяла Индия, с която съобщаваше, че пътят е отворен, поради което тези дни малки групи поклонници бяха започнали да минават през Рудрапраяг.

През последните години имаше няколко случая на поклонници, убити от човекоядеца на пътя, и, изглежда, той си бе създал навика да слиза през сезона на поклонение доста редовно надолу по пътя до края на ловния си район, а след това да прави кръг през селата по хълмовете на изток от Рудрапраяг и да се връща отново на пътя на около двадесет и четири километра над Рудрапраяг. Той правеше този тур за различно време, но средно на пет дена веднъж намирах следи от стъпките му на отсечката от пътя между Рудрапраяг и Голабрай, така че, като се връщах към бънгалото, аз си избрах едно място, откъдето можех да наблюдавам пътя, и през следващите две нощи стоях там на пост, излегнат удобно на една купа сено, но леопардът не се появи.

През последните два дена не бях получавал никакви новини за човекоядеца от по-отдалечените села и на третата сутрин изминах около десет километра надолу по пътя за светите места, за да се опитам да разбера дали леопардът не е посещавал скоро селата в тази част на района. Върнах се около пладне от тази

деветнадесеткилометрова обиколка и докато закусвах, макар че беше доста късно, дойдоха двама души да ми съобщят, че през нощта е било убито едно момче в Бхайнсвара — село на двадесет и девет километра югоизточно от Рудрапраяг.

Осведомителната система, въведена от Ибътсън, работеше безупречно. Тя предвиждаше парична награда — в размер, съобразен с важността на новината — за всеки, който сигнализира за извършването на каквото и да било убийство в района, в който действуваше човекоядецът. Хората усърдно се надпреварваха за тези награди, които започваха от две рупии за убитата коза и стигаха до двадесет рупии за убийство на човек, и чрез тях си осигурявахме за най-кратко време получаването на необходимата информация за всички убийства.

Сложих по десет рупии в ръцете и на двамата селяни, които бяха донесли новината за убийството на момчето. Единият от тях предложи да ме придружи до Бхайнсвара, за да ми покаже пътя, но другият каза, че ще остане да пренощува в Рудрапраяг, защото неотдавна бил боледувал от треска и не можел да извърви още веднъж разстоянието от двадесет и девет километра. Привърших закуската, а в това време селяните ми разказаха историята и малко преди един часа след пладнение тръгнахме, като взех със себе си само пушката, няколко куршума и електрическото фенерче. Като пресякохме пътя близо до бѳнгалото и започнахме да се изкачваме по стрѳмния хѳлм отгатѳк пътя, моят другар ме предупреди, че ни чака много дѳлъг път, и прибави, че е опасно да оставаме навѳн, след като се стѳмни, при което аз го накарах да мине пред мен и той да определя крачката. Никога не изкачвам височини непосредствено след като съм се хранил — разбира се, ако не се наложи, — а тук няха друг избор и първите пет километра, за които се изкачихме на хиляда и двеста метра височина, ми беше ужасно трудно да поддържам темпото, наложено от моя водач. След тези пет километра пътят ни, макар и за кратко, вървеше по сравнително равен терен, което ми даде възможност да си поема дѳх, така че след това аз минах отпред и определях темпото.

На идване към Рудрапраяг двамата селяни бяха разказали на жителите на селата, през които бяха минали, за убийството на момчето и за намерението им да се опитат да ме склонят да ги придружа обратно до Бхайнсвара. Мисля, че никой не се е съмнявал, че ще се отзова на молбата им, защото във всички села цялото население бе

излязло да ме посрещне и някои ми даваха благословията си, а други ме молеха да не напускам местността, преди да убия врага им.

Моят спътник ме бе уверявал, че пътят до селото им е двадесет и девет километра, но когато започнахме да преваляме възвишение след възвишение, с дълбоки долини помежду тях, аз разбрах, че съм се нагърбил да измина с най-голямата възможна бързина най-дългите и най-трудните двадесет и девет километра в живота ми. Слънцето беше на залязване, когато от гребена на едно от тези безкрайни възвишения видях група хора, която стоеше на някакво било на няколкостотин метра пред нас. Щом като ни видяха, някои от тях се изгубиха зад хребета, а останалите тръгнаха към нас да ни посрещнат. Всред посрещаните беше и старейшината на Бхайнсвара, който, след като ме поздрави, ме успокои, че селото било съвсем близо, ей там, зад върха на онзи баир, и че бил изпратил сина си да ми приготви чай.

Четиринадесети април хиляда деветстотин двадесет и шеста година е дата, която дълго ще се помни в Гархвал, защото на този ден леопардът-човекоядец от Рудрапраяг взе последната си човешка жертва. Привечер на същия този ден една вдовица с двете си деца — деветгодишно момиченце и дванадесетгодишно момче, — заедно с осемгодишното момченце на съседите отишли до един извор на няколко метра от селото да си вземат вода, която им била необходима, за да приготвят вечерята.

Вдовицата живееше с двете си деца в една къща, която се намиреше в средата на дълга редица прилепени една до друга постройки. Тези постройки бяха двуетажни, като ниският долен етаж се използваше за складиране на зърнени храни и гориво, а горният — за жилищни помещения. По цялата дължина на зданието минаваше веранда, широка метър и половина, до която се стигаше по невисоки каменни стълби, оградени с иззидан парапет, като всяко стълбище се използваше от две семейства. Отпред и по протежение на цялото здание се простираше голям двор — осемнадесет метра широк и деветдесет метра дълъг, — постлан с плочи и ограден с нисък зид.

Момченцето на съседа вървяло напред, когато четиримата се приближили до стълбището, използвано от вдовицата и децата ѝ и когато детето започнало да се изкачва по стъпалата, то видяло някакво животно, което помислило за куче, да лежи в една отворена стая на долния етаж, непосредствено до стълбите. Тогава то не казало никому

нищо за животното, а другите очевидно не са го видели. След съседското момче вървяло момиченцето, след него вдовицата, а синът ѝ бил последен. Когато майката била изкачила половината от стъпалата, тя чула как тежкият месингов съд, който носел синът ѝ, паднал с трясък на стълбите и се търкулнал надолу. Като го нахокала за несръчността му, тя оставила своя съд на верандата и се обърнала да види каква беа е направил синът ѝ. На най-долното стъпало видяла изпуснатия съд. Слязла долу и го вдигнала, а после потърсила с очи сина си. Тъй като не се виждал никъде, тя решила, че се е изплашил и избягал, ето защо започнала да го вика.

Съседите в околните къщи чули шума от падането на съда и когато майката започнала да вика сина си, те излезли на вратите на къщите си и попитали какво се е случило. Някой изказал предположението, че момчето може да се е скрило в някоя от стаите на долния етаж, и тъй като по това време в тези стаи ставало вече тъмно, един от съседите запалил лампа и заслизал по стъпалата надолу, както вървял, той забелязал капки кръв на плочите точно там, където стояла жената. Когато съседът извикал ужасен, в двора слезли и други хора, всред които имало и един старец, който някога бил придружавал своя господар в много ловни експедиции. Старецът взел лампата от ръцете на собственика ѝ и тръгнал по кървавата диря, която минавала през двора и niskия зид. От другата страна на зида склонът се спускаше стръмно на два метра в една нива със сладки картофи, където в меката земя открили следи от стъпките на леопарда. До този момент никой не подозирал, че момчето е отвлечено от човекоядеца, защото, макар всички да били чували за леопарда, той никога преди това не се бил приближавал на по-малко от шестнадесет километра до тяхното село. Щом като разбрали какво се е случило, жените започнали да пищят, а някои от мъжете хукнали към къщите си да вземат барабани, други пък — пушки (а пушките били само три в цялото село) и след няколко минути се вдигнал страшен шум. През цялата нощ барабаните бумтели и се носел пушечен гърмеж. Рано сутринта намерили трупа на момчето и изпратили двама души в Рудрапраяг да ми съобщят.

Като наближих селото, придружен от старейшината, аз чух писъците на някаква жена, която оплакваше мъртвец. Беше майката на убитото момченце и тя първа ме посрещна. Макар да бях неопитен в тези неща, на мен веднага ми стана ясно, че осиротялата майка току-що се е поуспокоила след пристъп на истеричен плач и скоро щеше да избухне отново в ридания, а тъй като не умеех да успокоявам хора в таква състояние, исках на всяка цена да ѝ спестя мъчителния разказ за случилото се предишната вечер, но, изглежда, тя имаше голямо желание сама да ми разкаже всичко, затова я оставих да постъпи както иска. Докато разказваше, ми стана ясно, че целта на разказа ѝ фактически е да се оплаче от мъжете в тяхното село за това, че не изтичали след леопарда да спасят сина ѝ, „както щеше да направи баща му, ако беше жив“. Аз я уверих, че обвиненията ѝ срещу мъжете

са несправедливи и че греша, като смята, че те са могли да измъкнат сина ѝ жив от ноктите на леопарда. Защото, когато леопардът е стиснал челюстите си около врата на момчето, кучешките му зъби са смазали прешлените, свързващи главата с гръбначния стълб, и то е било мъртво още преди леопардът да го пренесе през двора, така че каквото и да бяха направили насъбралите се мъже — или който и да било друг, — щеше да бъде безполезно.

Стоях на двора и пиех чая, който така предвидливо ми бяха донесли, и като наблюдавах насъбралите се около мен хора — към стотина, а може би и повече, беше ми ужасно трудно да си представя как един звяр с размерите на леопарда бе прекосил двора посред бял ден, без никой да го види — макар, че по това време сигурно е имало хора наоколо, — и как селските кучета не са го усетили.

От зида се спуснах по отвесната стръмнина, висока два метра, от която леопардът бе скочил, носейки момчето и тръгнах по следата, която вървеше през нивата, спускаше се по друга отвесна стръмнина, висока към четири метра, и после през още една нива. На синора на тази втора нива имаше гъст жив плет от пълзящи розови храсти, висок метър и двадесет. Тук леопардът е оставил за малко трупа, за да търси някаква пролука в живия плет, но след като не е намерил, захапал е момчето отзад за кръста, прескочил е плета и се е спуснал по четири метра високата стръмнина от другата страна на плета. В подножието на тази стръмнина имаше пътека, използвана от добитъка, по която леопардът бе вървял, но много малко, защото в този момент в селото са вдигнали тревога. Тогава той е оставил трупа на момчето на пътеката и е избягал надолу по хълма. Не е посмял да се върне при плячката си от шума на барабаните и гърмежите на пушките, които ехтели през цялата нощ.

Очевидно трябваше да взема трупа на момчето, да го занеса обратно на мястото, където го беше оставил леопардът, и да го причакам при плячката, му. Но тук се сблъсках с две трудности: първо, липсата на подходящо място за чакало и второ, нежеланието ми да дебна хищник на неподходящо място.

Най-близкото дърво — орех с окапали листа — бе на около триста метра, поради което изобщо не можеше да се използва, а да си призная откровено, не ми стигаше смелост да причакам леопарда на земята. Бях пристигнал в селото при залез слънце и докато пих чай,

чух разказа на майката и издирих следите на леопарда, притъмня съвсем и не остана време по светло да направя някакво прикритие, където поне малко да бъда защитен. Ако останех на земята, беше безразлично къде ще залегна, тъй като не знаех откъде може да дойде леопардът, а ми беше съвсем ясно, че ако той ме нападне, няма да имам възможността да употребя пушката си — единственото оръжие, с което боравя добре, защото в близка схватка с леопарди и тигри, когато не са ранени, е невъзможно да използваш огнестрелно оръжие.

След като огледах внимателно терена, аз се върнах в двора и помолих старейшината да ми даде един лост, едно здраво дървено колче, чук и верига за куче. С лоста изкъртих една от плочите в средата на двора, забих колчето здраво в земята и завързах единия край на веригата за него. След това, с помощта на старейшината, занесох трупа на момчето при колчето и го завързах с веригата.

Непонятни са пътищата, по които действа тази неуловима сила, която слага край на човешкия живот и която някои наричат „съдба“, а други — „късмет“. През последните няколко дена тя бе сложила край на живота на един мъж, глава на семейство, чиито близки сега бяха останали без материална подкрепа, бе завършила по много мъчителен начин дните на една стара жена, която след цял живот труд се бе надявала на няколко години спокойни и леки старини, а сега бе прекъснала нишката на живота на това момченце, за което, както се виждаше от вида му, овдовялата му майка бе полагала големи грижи. Не беше никак чудно, че безутешната му майка в промеждутъците между пристъпите на истеричен плач непрекъснато повтаряше: „О, пармешвар^[1], какво престъпление е извършил моят син, така обичан от всички, та да заслужи такава ужасна смърт едва на прага на живота?“

Още преди да извадя плочата, бях помолил да заведат майката и дъщеричката ѝ в една стая в най-отдалечения край на зданието. След като завърших приготовленията, аз се измих на извора и поисках да ми донесат малко слама, която разстлах на верандата пред вратата на къщата, освободена от вдовицата.

Сега вече бе съвсем тъмно. Като помолих насъбралите се да се разотидат по домовете си и да пазят по възможност пълна тишина през нощта, аз заех място на верандата, където, легнал по очи и опрял се

малко настрана на хълбока си, с купчинка слама пред мен, виждах много добре трупа, без голяма вероятност да бъде забелязан.

Въпреки страшния шум, който селяните бяха вдигнали предишната нощ, аз предчувствах, че леопардът ще се върне и като не намери плячката си там, където я е оставил, ще дойде в селото, за да се опита да вземе друга човешка жертва. Леснотата, с която бе хванал първата си жертва в Бхайнсвара, ще го окуражи да опита пак, ето защо застанах на поста си, изпълнен с надежди.

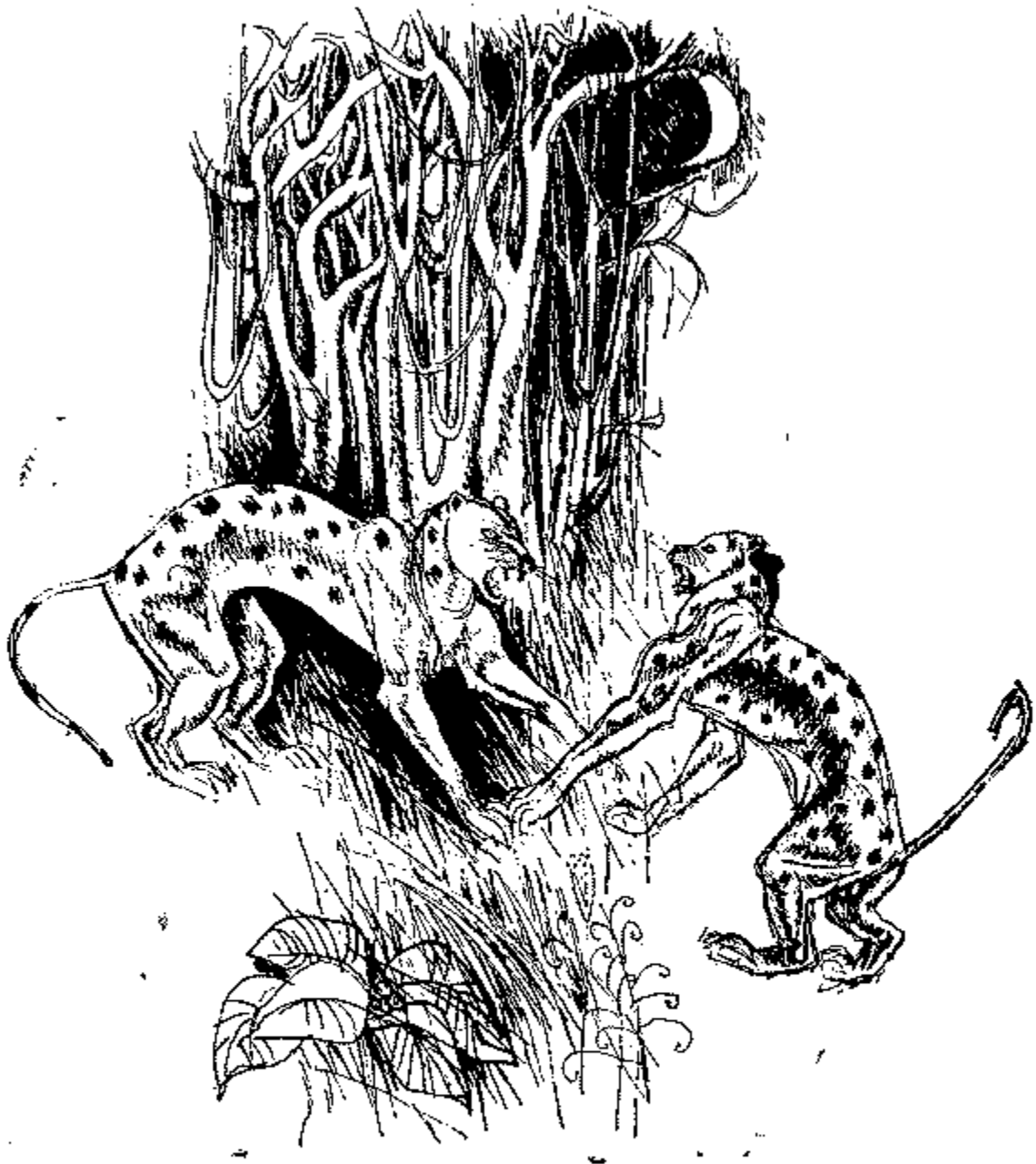
Тъмни облаци се трупаха на небето цялата вечер и в осем часа, когато в селото всичко притихна и не се чуваше нищо друго, освен риданията на майката, една светкавица, последвана от далечен тътен, оповести началото на приближаваща буря. Бурята бушува цял час и тъй като се святкаше непрекъснато и ослепително силно, дори плъх да бе влязъл в двора, щях да го видя и може би да го застрелям. Най-сетне дъждът спря, но тъй като небето остана забулено в облаци, можех да различавам само предметите на не повече от тридесет сантиметра пред мен. Тъкмо сега бе време за леопарда да тръгне от мястото, където се е подслонил от бурята и моментът на пристигането му щеше да зависи от разстоянието, на което се намираще това място от селото.

Сега жената бе спряла да плаче и сякаш целият свят бе потънал в тишина. Точно на това се бях и надявал, защото единствено ушите ми можеха да ме предупредят за идването на леопарда и за да им помогна, бях вързал трупа на момчето с верига, а не с въже.

Сламата, която ми бяха донесли, бе суха като барут и вслушвайки се напрегнато в нощната тишина, аз изведнъж долових някакъв шум, който идваше някъде откъм петите ми: нещо пълзеше, пълзеше много предпазливо по сламата, върху която лежах. Бях с къси панталони, така че колената ми бяха голи. Изведнъж усетих как козината на някакво животно докосва голата кожа при свивката на колената ми. Това можеше да бъде само човекоядецът, който пълзеше и търсеше удобен момент да се наведе и да ме сграбчи за гърлото. Последва лек натиск по лявото рамо — явно звярът търсеше опора — и точно в този момент, когато се готвех да стрелям, за да отвлека вниманието му, някакво малко животинче скочи между ръцете и гърдите ми. Беше едно котенце, мокро до кости, което бурята вероятно бе застигнала някъде на открито, и сега, след като бе намерило всички врати затворени, бе дошло при мен да търси топлинка и закрила.

Котенцето току-що се бе настанило удобно в пазвата ми и аз вече идвах на себе си от уплахата, която то ми бе причинило, когато някъде иззад терасираните ниви се чу някакво глухо ръмжене, което постепенно започна да се усилва, за да прерасне в най-яростните резове, които някога съм чувал. Очевидно човекоядецът се бе върнал на мястото, където предишната вечер бе оставил плячката си и докато я е търсил в не особено добро настроение, друг мъжки леопард го е срещнал случайно и го е нападнал, считайки тази местност за свой ловен периметър. Битки, подобни на тази, която слушах тогава, са нещо рядко, тъй като хищниците винаги се движат само в своя собствен ловен район и ако двама представители на един и същи пол случайно се срещнат, те с един поглед преценяват силите си и по-слабият отстъпва на по-силния.

Човекоядецът, макар стар, беше едър и много силен мъжки леопард и в ловния му район от осемстотин квадратни километра едва ли имаше друг мъжки леопард, който би могъл да оспорва властта му. Но тук, в Бхайнсвара, той беше навлязъл в чужда територия и за да се измъкне от бедата, която си беше навлякъл, трябваше да се бори с нокти и зъби, за да спаси кожата си. И несъмнено точно това правеше в момента.

Вече бях изгубил всякакви шансове да го застрелям тази вечер, защото дори той да успееше да разгроми своя нападател, може би за известно време раните му щяха да притъпят у него всякакво желание да убива. А имаше вероятност битката да завърши фатално за него и това щеше да бъде неочакван край на неговата кариера: убит при случайна среща с друг леопард, когато обединените усилия на властите и обществеността не бяха успели да постигнат това.

Първият рунд, който продължи около пет минути, премина при неотслабваща ожесточеност, но не беше решаващ, тъй като след завършването му аз все още чувах и двата леопарда. След пауза от десетина-петнадесет минути битката се поднови, но на двеста-триста метра от мястото, където започна първоначално. По всичко личеше, че местният шампион надделява и постепенно изтласква натрапника от ринга. Третият рунд беше по-кратък от първите два, но не и по-малко ожесточен, и когато след още една доста дълга пауза битката започна отново, арената очевидно се бе изместила още по-далече, към разклонението на хълма, а след няколко минути вече нищо не се чуваше.

Оставаха още шест часа до изгрева на слънцето, но въпреки това на мен ми беше вече ясно, че съм претърпял неуспех в мисията си до Бхайнсвара и че твърде краткотрайна е надеждата ми битката между двата леопарда да се води докрай и да завърши със смъртта на човекоядеца. В схватките при отстъплението — а битката между двата леопарда явно бе навлязла в такава фаза — човекоядецът щеше да получи доста рани, но те едва ли щяха да угасят жаждата му за човешко месо или да го осакатят така, че да не може да си го набавя.

Котенцето спа спокойно през цялата нощ и когато първите ивици светлина прорязаха небето на изток, аз слязох в двора, занесох трупа на момчето обратно в навеса, откъдето го бяхме взели, и го покрих с одеялото, с което беше завито и преди. Старейшината още спеше, когато почуках на вратата му. Отказах да приема поканата за чай, тъй като приготвянето щеше да отнеме известно време, и след като го уверих, че човекоядецът вече никога няма да се върне в неговото село и получих обещанията му, че ще се погрижи за пренасянето на трупа на момчето до мястото за кремация, си тръгнах, защото ме чакаше дълъг път до Рудрапраяг.

Чувството на потиснатост, което ни обхваща след всеки неуспех, никога не се притъпява, колкото и често да претърпяваме неуспехи в нашите начинания. Всеки ден в продължение на няколко месеца аз тръгвах от Бънгалото, изпълнен с надежди, че този път усилията ми ще се увенчат с успех, и всеки ден се връщах разочарован и потиснат. Ако неуспехите ми засягаха само мен, това нямаше да бъде от голямо значение, но в задачата, с която се бях нагърбил, те засягаха много повече другите, отколкото мен. С всеки изминат ден все повече и повече не ми вървеше, защото само с липса на късмет можех да си обясня моите неуспехи, а в резултат на това започнах да се чувствам потиснат и да мисля, че не съм предопределен да извърша мисията, с която се бях нагърбил. Какво друго, ако не липса на късмет, можеше да обясни това, че леопардът беше оставил плячката си там, където нямаше никакви дървета? И какво друго, ако не липса на късмет, бе накарало другият леопард, който по всяка вероятност си имаше ловен периметър от около петдесет километра, да пристигне точно на това място и точно в момента, когато човекоядецът, не намерил оставената от него плячка, се е бил запътил към селото, където го очаквах аз?

Разстоянието от двадесет и девет километра ми се бе видяло ужасно дълго на отиване, но на връщане ми се стори още по-дълго, а възвишенията — далеч по-стръмни. В селата, през които минах, хората ме очакваха с нетърпение и макар да им носех само лоши новини, те с нищо не показаха разочарованието си. Безграничната им вяра в тяхната философия — вяра достатъчно силна, за да премести планини, и така успокояваща в състояние на потиснатост, — че никое човешко същество и никое животно не могат да умрат, преди да е настъпил определеният им час, а според тях за човекоядеца този час още не бе настъпил, не се нуждаеше от никакви обяснения и не оставяше място за никакви разсъждения.

Засрамен от чувството на потиснатост и разочарование, което бях позволил да ме съпътства през цялата сутрин, аз напуснах последното село, където ме накараха да спра за малко и да изпия чаша чай, много окуражен и обнадежден и както се спусках надолу по криволичещата пътека към Рудрапраяг, докдето оставах само шест километра и половина, аз изведнъж забелязах, че стъпвам върху следи от човекоядеца. Странно до каква степен душевното състояние на човека може да притъпи или изостри наблюдателността му! Човекоядецът

твърде вероятно бе тръгнал по тази пътека много километри преди това, а аз едва сега, след разговорите с простите хорица и една чаша чай, можах за първи път тази сутрин да видя следите от стъпките му. Тук пътеката минаваше по червена глинеста почва, размекната от дъжда и следите показваха, че човекоядецът е вървял с обичайното си темпо. Осемстотин метра по-нататък той бе започнал да ускорява крачката си и със същия бърз ход е продължил до началото на клисурата, в която се губеха следите му.

Когато леопард или тигър върви с обичайното си темпо, се виждат само отпечатъците от задните му крака, но когато по някаква причина той ускори хода си, стъпва на земята най-напред със задните си крака, а после с предните, поради което се виждат отпечатъци и от четирите му лапи. А от разстоянието между отпечатъците на предните и задните крака може да се определи скоростта, с която един представител на това семейство хищници е вървял. В този случай приближаващото утро е било достатъчна причина, за да накара човекоядеца да ускори крачката си.

И преди бях имал възможност да се уверя в способността на човекоядеца да изминава дълги разстояния, но само когато бе обхождал района си, за да търси храна. Сега обаче той имаше много по-сериозна причина да извърви този дълъг път, защото явно е искал да увеличи колкото може повече разстоянието между него и леопарда, който му бе дал урок по закона за навлизане в чужда територия, а колко тежки са били последиците от този урок, ще разберем по-късно.

[1] Пармешвар — всевишни боже. — Б.пр. ↑

XXIV

ИЗСТРЕЛ В ТЪМНИНАТА

В Индия хората се хранят по-различно време в зависимост от сезона и личните предпочитания. В повечето семейства е прието да се закусва между осем и девет часа, да се обядва между един и два и да се вечеря между осем и девет. През всичките тези месеци на моя престой в Рудрапраяг аз не спазвах тези часове и противно на общоприетото мнение, че здравето зависи от състава на храната и редовното хранене, се чувствах в отлично състояние въпреки неподходящата храна и нередовните часове на хранене. Овесена каша в осем часа вечерта, супа на закуска, само по едно солидно ядене на ден (а понякога минавах и без него) — всичко това не оказа никакво вредно влияние върху здравето ми, ако не се смята фактът, че намалих малко килограмите си.

Не бях ял нищо от закуска предишния ден и тъй като възнамерявах да прекарам нощта на открито, хапнах набързо нещо по пътя от Бхайнсвара. След като поспях около час и се изкъпах, тръгнах към Голабрай, за да предупредя брамина, собственик на заслона, в който нощуваха поклонниците, че леопардът-човекоядец броди наоколо.

Бях се сприятелил с брамина още при първото ми пристигане в Рудрапраяг и никога не отминавах къщата му, без да се отбия и да разменя няколко думи с него, защото освен многобройните интересни случки, които знаеше и разказваше за човекоядеца и поклонниците, минаващи през Голабрай, той беше единият от двете единствени човешки същества (жената, отървала се само с разкъсване на ръката, бе другата жертва), оцелели от Гархвал след среща с човекоядеца.

Един от неговите разкази се отнасяше за една жена, която живеела в някакво село надолу по пътя и която той познавал. След цял ден, прекаран на пазара в Рудрапраяг, тя пристигнала в Голабрай късно вечерта и тъй като се страхувала, че няма да може да се върне в къщи, преди да се е стъмнило, помолила брамина да я пусне да прекара

нощта в заслона. Той ѝ разрешил, като я посъветвал да легне пред вратата на склада, където държал хранителните стоки, които продавал на поклонниците, защото по такъв начин, казал ѝ той, щяла да бъде защитена от едната страна от склада, а от другата — от поклонниците, около петдесетина души, които нощували в заслона.

Заслонът представляваше сламен навес, открит откъм пътя и обкован с дъски откъм хълма. Стаята за склад се намираше в средата на навеса, но беше издълбана в хълма и не се врязваше навътре в пода на основната част от постройката, ето защо, когато жената легнала пред вратата на склада, между нея и пътя лежали някого реда поклонници. По някое време през нощта една от жените-поклоннички изпищяла и казала, че я ухапал скорпион. Нямамо никакви лампи, но с помощта на кибрит прегледали крака ѝ и намерили драскотинка, от която текло малко кръв. Недоволни от това, че жената вдигнала много шум за нищо, и мърморейки, че при ухапване, от скорпион не тече кръв, поклонниците скоро се успокоили и отново заспали.

Сутринта, когато браминът излязъл от къщата си, намерил на пътя пред заслона едно сари^[1], каквото носят жените от планинското население; по това сари имало кръв. Браминът препоръчал на своята близка да заеме мястото в заслона, което считал за най-безопасно, но въпреки петдесетте, а дори и повече поклонници, налягали около нея, леопардът минал върху спящите хора, убил я и връщайки се обратно към пътя, случайно одраскал крака на другата жена. Обяснението, което браминът даде на въпроса защо леопардът не е сторил нищо на поклонниците, а е отвлякъл жената от планинското село, бе, че тя единствена в заслона онази нощ била облечена в цветна дреха. Това обяснение не ме задоволява и ако не беше фактът, че леопардите никога не улавят жертвата си по миризмата, щях да си го обясня по следния начин: от всички хора в заслона тази жена от близките планински села единствена излъчвала миризма, позната на леопарда. Дали пък не е просто липса на късмет, зла съдба? Или причината е, че тя единствена от всички в заслона разбирала опасността от това да спиш на открито? Дали страхът на жертвата не се е предал по някакъв необясним начин на човекоядеца и го е привлякъл към нея?

Не минало много време след тази случка и самият брамин бил нападат от човекоядеца. Точната дата не е съществена (ако някой се интересува, може да я намери в картотеката на болницата в

Рудрапраяг) и за моя разказ е достатъчно само да кажа, че се е случило през най-горещите дни на лятото на 1921 година, тоест четири години, преди да срещна брамина. Една късна вечер през онова лято десет поклонници от Мадрас пристигнали в Голабрай уморени, с подбити от ходене крака, и изразили желание да прекарат нощта в заслونا. Страхувайки се, че ако и други хора загинат в Голабрай, неговият заслон ще си спечели лоша слава, браминът се опитал да ги накара да повървят още три километра до Рудрапраяг, където могат да им осигурят по-безопасно място за нощуване. Като разбрал, че никакви аргументи не могат да разубедят уморените пътници, той се принудил накрая да ги подслони в къщата си, която е на около петдесет метра от манговото дърво, за което вече споменах.

Къщата на брамина бе строена по същия начин, както къщите в Бхайнсвара: ниска приземна стая, в която се складира топливото и стая за живеене на първия етаж. Малка стълба от каменни стъпала води до тясна веранда, а вратата на стаята за живеене се намира точно срещу площадката на горния край на стълбата.

След като браминът и десетимата нечакани гости се навечеряли, те се заключили в стаята, в която обаче нямало никакви приспособления за проветряване. Горещината вътре станала непоносима и от страх да не се задуши, браминът по някое време през нощта отворил вратата, излязъл навън и протегнал ръце към гредите от двете страни на стълбата, които подпирали покрива на верандата. Като сторил това, поел дълбоко нощния въздух и в този миг някой стиснал гърлото му като в клещи. С ръце, вкопчени в гредите, той отблъснал с крака тялото на нападателя, с един отчаян ритник се изскубнал от зъбите на леопарда и го запратил надолу по стълбите. След което, от страх да не припадне, направил крачка встрани и се подпрял с две ръце на парапета на верандата. В този момент леопардът скочил отдолу и забил ноктите си в лявата му ръка между лакътя и китката. Теглещата надолу сила на леопарда срещнала противодействието на парапета на верандата, където браминът бил сложил ръцете си, а от тежестта на леопарда острите му нокти раздрали месестата част на ръката на брамина от лакътя надолу и се отскубнали при китката. Преди леопардът да успее да скочи отново, гостите на брамина, като чули ужасните звуци, които той издавал в усилията си да диша през зеещата дупка в гърлото, го замъкнали в стаята и залостили вратата. През

останалата част от тази дълга гореща нощ браминът лежал със силен кръвоизлив и едва-едва дишал, а леопардът ръмжал и дращел с нокти по паянтовата врата, докато гостите на брамина пищели от ужас.

На разсъмване те занесли брамина, който вече бил в безсъзнание, в болницата „Калакамли“ в Рудрапраяг, където в продължение на три месеца го хранили със сребърна тръбичка, поставена в гърлото. След около шест месеца отсъствие той се върнал в дома си в Голабрай с разсипано здраве и побеляла коса. Пет години след тази случка му направили снимки, на които едва личаха следите от зъбите на леопарда от лявата страна на лицето и на гърлото и белезите по лявата ръка, макар че в действителност все още ясно се виждаха.

В разговорите си с мен браминът винаги наричаше леопарда „злия дух“ и след първия ден, когато ме попита как бих могъл да го убедя, че злите духове не могат да приемат материална форма, когато неговият опит потвърждава това, аз, за да не му противореча, също започнах да наричам човекоядеца „злия дух“.

Пристигнал в Голабрай вечерта, разказах на брамина за моето безполезно отиване до Бхайнсвара и го предупредих да вземе извънредни предпазни мерки както за своята безопасност, така и за безопасността на поклонниците, които евентуално ще нощуват в заслона, защото злият дух след дълго скитане из планините се е върнал отново в околността.

През нощта, а и през следващите три нощи, стоях на пост на купата сено и наблюдавах пътя, а на четвъртия ден Ибътсън се върна от Паури.

Ибътсън винаги вливаше в мен нова жизнена струя, защото, както местните хора, той смяташе, че не можеш да обвиняваш никого за това, че човекоядецът не е умрял вчера, защото сигурно ще умре днес или утре. Имах да му разказвам много неща — макар че му пишех редовно — и откъси от моите писма той включваше в докладите си до властите, като по този начин ги правеше достъпни за пресата не бях имал възможността да му опиша всичките подробности, които той сега с нетърпение искаше да чуе. От своя страна Ибътсън също имаше да ми разказва доста много относно шума, вдигнат в пресата за унищожаването на човекоядеца и предложението да се отпрати апел към ловците от всички части на Индия да отидат в Гархвал и да помогнат за убиването на леопарда. В резултат на тази кампания в пресата Ибътсън получил само едно искане за допълнителни сведения и една препоръка. Искането било изпратено от

някакъв ловец, който пишел, че ако му осигурят условия за пътуване, квартира и храна, които да задоволят неговите изисквания, той ще си помисли и прецени дали си струва да заминава за Голабрай. Препоръката пък била изпратена от друг ловец, който считал, че най-бързият и най-лесният начин да се убие леопардът е да се намаже една коза с арсеник, да ѝ се зашие устата, за да не може да се лиже тя самата, и да се завърже на място, където леопардът ще може да я намери, изяде и се отрови.

Дълго говорихме този ден и анализирахме многобройните ми провали с най-големи подробности и до обяд, когато вече бях разказал на Ибътсън за навика на леопарда да минава по пътя между Рудрапраяг и Голабрай средно веднъж на пет дена, успях да го убедя, че единственият начин, по който се надявам да убия хищника, е да пазя пътя десет нощи наред, тъй като, както му изтъкнах, за такъв период от време леопардът непременно щеше да мине по пътя поне веднъж. Ибътсън се съгласи с моя план твърде неохотно, защото, след като бях бодърствал толкова нощи, той се страхуваше, че едва ли ще издържа още десет нощи. Аз обаче наложих своето, след което казах на Ибътсън, че ако не успея да убия леопарда до изтичането на десетите нощи, ще се върна в Найни Тал и ще оставя терена свободен за всеки новодошъл, който би се решил да заеме моето място.

Същата вечер Ибътсън ме придружи до Голабрай и ми помогна да направя едно чакало в клоните на манговото дърво на около сто метра от заслона и на петдесет метра от къщата на брамина. Непосредствено под дървото, в средата на пътя, забихме здраво колче, за което завързахме една коза с малко звънче на шията. Наближаваше пълнолуние, но това не беше достатъчно, тъй като луната изгряваше твърде късно зад високия склон на изток от Голабрай и светеше само няколко часа над дълбоката долина на Ганг, ето защо, ако леопардът дойдеше, докато е още тъмно, козата щеше да ме предупреди за неговото присъствие.

Когато приключихме с всички приготовления, Ибътсън се върна в бѳнгалото, като обеща на следващата сутрин да изпрати двама от моите хора, за да ме вземат. Докато пуших и чаках да се мръкне, седнал на една скала близо до подножието на дървото, при мен дойде браминът и седна. Той беше бхакти^[2] и не пушеше. Още преди това ни бе видял, че правим чакало в дървото и сега се опита да ме разубеди да

не карауля цяла нощ, когато бих могъл да си спя удобно в леглото. Въпреки това аз го уверих, че ще стоя на пост на дървото цялата тази нощ и още девет нощи, защото, ако не успея да убия „злия дух“, поне ще пазя къщата и заслона от всякакви нападения.

Само веднъж през нощта, някъде на хълма зад мен, изляя какар, след което всичко утихна. При изгрев слънце дойдоха двама от моите хора и тръгнах за бьнгалото на участъковия инспекторски пост, като по пътя търсех следи от човекоядеца, а другите вървяха след мен и ми носеха пушката и чергата.

Програмата ми остана същата и през следващите девет дена: тръгнах рано вечерта от бьнгалото, придружен от двама души, заемах мястото си на скелето, изпращах хората си обратно навреме, за да могат да стигнат бьнгалото, преди да се мръкне. Беше им строго наредено да не напускат бьнгалото до съвсем светло и те пристигаха всяка сутрин, когато слънцето се покажеше зад хълмовете от другата страна на реката, и ме придружаваха обратно до бьнгалото.

Единственият шум, който чух в продължение на тези десет нощи, си остана лаят на какара от първата нощ. Че човекоядецът броди все още из околността, беше съвсем ясно, тъй като на два пъти през тези десет нощи той нахълта в две къщи, като в първия случай отнесе една коза, а във втория — овца. Едва намерих труповете на убитите животни, защото бяха замъкнати доста на далече, а и не можах да използвам нито един от тях, тъй като бяха съвсем изядени. Освен това през този период леопардът бе разбил вратата на една къща, която за щастие на обитателите й имаше две стаи и вратата на вътрешната стая се оказала достатъчно здрава, за да устои на натиска на звяра.

На път към бьнгалото след десетата нощ, която прекарах на дървото, Ибътсън и аз разисквахме бъдещите ни планове. Ловецът повече не беше се обадил, а никой друг не беше изявил желание да се нагърби с тази задача, никой не беше се откликнал на призива на властите и пресата. Нито Ибътсън, нито аз можехме да останем повече в Рудрапраяг. Ибътсън беше отсъствал вече десет дена от управлението и трябваше да се върне в Паури, защото имаше неотложна работа. Аз пък имах ангажимент в Африка и тъй като веднъж бях отлагал заминаването си с три месеца, повече не можех да отлагам. И на двамата не ни се искаше да оставим Гархвал на „милосърдието“ на човекоядеца, но въпреки това при съществуващите обстоятелства ни

беше много трудно да решим какво да правим. Един от вариантите беше Ибътсън да поиска отпуск, а аз да върна параходния си билет и да се откажа от ангажимента. Накрая дойдохме до заключението, че е по-добре да преспим и на следващата сутрин да вземем решение относно бъдещите ни планове. След това казах на Ибътсън, че ще прекарам последната нощ също в Гархвал, на пост на дървото.

Ибътсън ме придружи и тази последна, единадесета вечер и когато се приближавахме към Голабрай, видяхме някаква група мъже, която стоеше край пътя и гледаше надолу към една нива отвъд манговото дърво. Мъжете не ни забелязаха и преди още да се приближим, тръгнаха към заслона. Един от тях обаче се обърна и като видя, че махам с ръка, дойде при нас. В отговор на въпросите ни каза, че той и придружаващите го вече цял час наблюдавали страшна битка между две огромни змии долу в нивата. Очевидно нивата не беше обработвана една година, а дори и повече. В средата ѝ се намираше голяма скала, където бяха видели змиите за последен път. На скалата имаше петна от кръв и човекът обясни, че са оставени от змиите, които в жестоката схватка си нанесли кървави рани. Отчупих голяма пръчка от близкия храст и скочих в нивата, за да проверя дали има дупки близо до скалата, и в този момент видях змиите в един храст под пътя. Междувременно Ибътсън се беше въоръжил със здрава тояга и когато една от змиите се опита да изпълзи на пътя, той я уби. Другата се скри в дупката в насипа, откъдето не можехме да я измъкнем. Змията, която Ибътсън уби, беше около два метра дълга, цялата светло жълтеникава и беше ухапана на няколко места по врата. Не беше гърмяща змия и тъй като имаше отровни зъби, решихме, че е някакъв вид кобра без качулка. Студенокръвните животни нямат имунитет към змийската отрова, защото съм виждал как жаба, ухапана от кобра, умира за няколко минути, но не знаей дали отровна змия, ухапана от друга змия от същия вид, може да умре вследствие действието на отровата. Така че не съм сигурен дали змията, която се скри в дупката, е умряла след няколко минути или е доживяла дълбока старост.

След като Ибътсън си тръгна, под дървото мина браминът, който отиваше към заслона и носеше ведро с мляко. Той ми съобщи, че през деня пристигнали около сто и петдесет души поклонници, които били решили да прекарат нощта в неговия заслон и че не бил в състояние да ги накара да променят решението си. Беше вече твърде късно да

предприемам никакви други мерки, ето защо помолих брамина да предупреди хората да не се отделят от групата и да не напускат заслона, след като се мръкне. Няколко минути по-късно той се върна, бързайки към къщи и ми каза, че ги е предупредил.

В една нива близо до пътя, на около стотина метра от моето дърво, имаше ограда от тръни, в която някакъв пътуващ търговец (не мойт стар приятел) беше вкарал стадото си от овци и кози. С него имаше две кучета, които лаяха свирепо по нас, когато идвахме по пътя, и след това по Ибътсън, когато ме остави и си тръгна към бѐнгалото.

Бяха минали няколко дена от пълнолунието и долината беше потънала в мрак. Малко след девет часа вечерта видях, че някакъв човек, с фенер в ръка, напусна заслона и пресече пътя. След една-две минути той отново прекоси пътя и като стигна заслона, угаси фенера. В този момент кучетата на овчаря започнаха да лаят яростно. Без съмнение те лаеха по леопард, който вероятно бе видял човека с фенера и сега вървеше по пътя в посока към заслона.

В началото кучетата лаеха към пътя, но след малко се обърнаха и залаеха в посока към мен. Очевидно леопардът бе вече забелязал заспалата козичка и беше залегнал някъде, където кучетата не го виждаха, за да премисли следващия си ход. Разбрах, че хищникът е наблизил, разбрах, че използва моето дърво, за да издебне козата и въпросът, който ме измъчваше през тези дълги, безкрайни минути, беше дали той ще се стрелне покрай козата и ще убие някого от пътниците в заслона, или пък ще убие козата и след това ще нападне мен.

През всичките нощи, които прекарах на пост на дървото, аз седях така, че да мога да отправя изстрела си с най-малко движения и най-малка загуба на време. Разстоянието между козата и дървото беше около шест метра, но нощта беше толкова тъмна, особено под гъстите листа на дървото, че колкото и да се вирах, не виждах нищо дори на толкова късо разстояние. Ето защо затворих очи и наострих уши.

Бойната ми пушка, към която имах прикрепено малко електрическо фенерче, беше насочена към козата и тъкмо започвах да си мисля, че леопардът (разбира се, приемах, че е човекоядецът) вероятно е стигнал вече заслона и в момента си избира човешка жертва, когато изведнѐж той се втурна от подножието на дървото и звънчето на козата остро иззвъня. Като натиснах бутончето на

електрическото фенерче, видях, че мушката ми сочи точно плешката на леопарда и тъй като не беше необходимо да я премествам нито милиметър, натиснах спусъка и в този миг фенерчето угасна.

През онези години фенерчетата не се използвана толкова много, колкото сега и това беше първото ми фенерче. Бях го носил няколко месеца, но не се бе наложило да го използвам, така че не знаех какъв е животът на батерията и че трябва да я проверявам. Когато натиснах бутона на фенерчето, то светна слабо и веднага угасна и аз отново потънах в тъмнина, без да мога да разбера какъв е резултатът от изстрела.

Ехото от моя изстрел замираше в долината, когато браминът отвори вратата на къщата си и попита дали имам нужда от помощ. В този момент налягах слуха си и се мъчех да доловя и най-малкия звук, затова не отговорих на брамина и той бързо затвори вратата.

Леопардът явно е лежал напътно на пътя, с гръб към мен, когато стрелях и ми се струва, че видях съвсем смътно как той скочи върху козата и след това как се спусна надолу по склона, а малко преди браминът да извика, като че ли чух някакъв звук, подобен на хъркане, но за това не бях съвсем сигурен. Хората в заслона се бяха събудили от моя изстрел, ала след като поприказваха шепнешком няколко минути, заспаха отново. Козата, изглежда, беше здрава и читава, защото по звънчето разбирах, че се движи от едно място на друго и очевидно си похапва от тревата, с която обилно я гощавахме всяка нощ. Беше десет часът, когато стрелях. Тъй като луната щеше да изгрее едва след няколко часа и нямаше какво да правя, наместих се удобно и запуших, заслушан в шумовете на нощта.

В очакваното време луната изгря над планинския хребет от другата страна на Ганг и бавно запълзя надолу към долината, а малко по-късно я видях да се издига над върха на хълма зад мен. Когато беше точно над мен, аз се покачих на върха на дървото, но разперените клони скриваха всичко от погледа ми. Слязох отново на скелето и изпълзях по един клон, който се надвесваше над пътя, но и оттук нищо не се виждаше надолу по склона в посоката, в която предполагах, че леопардът е тръгнал. Това беше в три часа през нощта, а два часа по-късно луната започна да избледнява. Когато очертанията на близките предмети изплуваха в светлината на деня, който се раждаше на изток, аз слязох от дървото, а козичката ме поздрави с едно радостно „ме е-е“.

Зад козата, на самия край на пътя, имаше дълга ниска скала, на която забелязах кървава следа, широка два сантиметра и половина: леопардът, от който е изтекла толкова много кръв, не може да е живял повече от една-две минути, така че, отказвайки се от предпазните мерки, необходими, когато вървиш по кървавата следа на хищник, аз се смъкнах от пътя, тръгнах по следата от другата страна на скалата, вървах по нея около петдесет метра и стигнах до мястото, където леопардът лежеше мъртъв. Беше паднал заднишком в една дупка в земята, където сега лежеше свит, с муцуна, опряна на ръба на дупката.

Не се виждаха наоколо никакви следи от стъпки, по които бих могъл да идентифицирам убития звяр, но дори при това положение нито за момент не се съмнявах, че леопардът в дупката е човекоядецът. Ала това не беше никакъв демон, не можеше да бъде демонът, който ме бе следил през дългите нощни часове и с тих сатанински смях се надсмивал над напразните ми опити да го надхитря, който бе облизвал челюстите си, предвкусвайки мига, когато ще ме издебне в момент на невнимание и ще намери така дълго очакваната възможност да впие зъбите си в гърлото ми. Това беше само един стар леопард, който се различаваше от другите по това, че муцуната му беше сива и нямаше мустаци, това беше само най-омразният и най-страшният звяр в цяла Индия, чието единствено престъпление — и то не срещу законите на природата, а срещу тези, създадени от човека — беше, че е проливал човешка кръв, но не за да тероризира хората, а за да може да живее. Опрял муцуната си на ръба на дупката, с полузатворени очи, той спеше тихо и кротко вечния си сън.

Както стоях и изпразвах пушката си, един от куршумите на която беше напълно разчистил личните ми сметки с леопарда, някой се прокашля и като погледнах нагоре, видях брамина, който от края на пътя надничаше към мен. Махнах му с ръка и той тръгна предпазливо надолу по хълма. Когато зърна главата на леопарда, спря и попита шепнешком какъв е този звяр и дали е мъртъв. Когато му казах, че е мъртъв и че е „злият дух“, който преди пет години бе разкъсал гърлото му и в страх, от който бе побързал да затвори вратата си през изтеклата нощ, той събра молитвено ръце и се опита да сложи глава при нозете ми. Следващата минута някой извика от пътя над нас:

— Сахиб, къде сте?

Това беше един от моите хора, който викаше много тревожно и когато ответният ми вик проехтя из долината на Ганг, се появиха четири глави. Като ни видяха, и четиримата мъже затичаха презглава надолу по хълма, като единият размахваше запален фенер, който очевидно бе забравил да угаси.

Леопардът бе изстинал в дупката и малко трудно го извадихме. Докато го връзвахме за якия бамбуков прът, който хората ми бяха донесли, те ми разказаха как не могли да спят през нощта и как, щом часовникът на главния слуга на Ибътсън ударил четири и половина,

запалили фенера и след като взели прът и въже, тръгнаха да ме търсят, защото просто почувстваха, че са ми безкрайно необходими. След като не ме намерили на дървото и видели, че козата е жива и здрава, дошли до заключението, че човекоядецът е убил мен и не знаейки какво да правят, в отчаянието си започнали да ме викат.

Оставих на брамина да прибере чергата от дървото и да разкаже на поклонниците своята версия за случилото се през нощта (те вече се тълпяха наоколо), и тръгнах с четиримата и козичката, която подскочаше край нас, към бѳнгалото на участъковия инспекторски пост. Козата, която се бе отгървала с много малки наранявания благодарение на това, че бях стрелял в момента, в който леопардът я беше сграбчил, едва ли предполагаше, че среднощното ѳ приключение ще я направи герой за останалата част от живота ѳ, че ще носи хубав месингов нашийник и ще бъде източник на доходи за човека, от когото я бях купил и на когото я върнах обратно.

Ибѳтсѳн още спеше, когато почувках на остѳклената врата. Щом ме зърна, скочи от леглото и като се втурна към вратата и я отвори, прегърна ме и в следващата минута вече танцуваше около леопарда, който хората ми бяха оставили на верандата. След като порѳча да ми донесат чай и да ми приготвят гореща баня, той извика стенографа си и продиктува телеграми до властите, пресата, сестра ми и Джийн. Но не ме попита нищо, защото знаеше, че леопардът, който бях донесъл в този ранен час, е човекоядецът, така че имаше ли нужда от въпроси? При предишния случай, макар да бяха събрани много доказателства, бях твърдял, че леопардът, убит в капана, не е човекоядецът, а сега не казвах нищо.

От октомври предишната година на плещите на Ибѳтсѳн тежеше голяма отговорност, защото му бяха оставили задължението да отговаря на въпросите на съветниците, които нетърпеливо настояваха да задоволят искането на своите избиратели, на държавни служители, които с всеки изминат ден се безпокояха все повече и повече от нарастващия брой на смъртните случаи и на пресата, която вдигаше шум и настояваше за резултати. От дълго време той беше в положението на шеф на полиция, който, след като е установил самоличността на някакъв опасен престѳпник, не е в състояние да му попречи да върши нови престѳпления, за което му вадят душата от всички страни. Ето защо нямаше нищо чудно в това, че на 22 май 1926

година Ибътсън беше най-щастливият човек, когото съм виждал, понеже сега не само можеше да съобщи на всички заинтересовани органи, че леопардът е унищожен, а и да разкаже на хората от пазарите и от околните села и на поклонниците, които отиваха към светите места и на всички, които сега се тълпяха в двора на инспекторския пост, че „злият дух“, който ги бе измъчвал цели осем години, е вече мъртъв.

След като изпих цяло чайниче чай и взех гореща баня, аз се опитах да поспя малко, но страхът, да не би да се повторят спазмите, които измъчваха краката ми и от които само енергичните разтривки на Ибътсън можеха да ме спасят, ме накара да се измъкна от леглото. След това двамата с Ибътсън взехме мерките на леопарда и го разгледахме внимателно. Резултатите от измерванията и огледа са следните:

Размери:

дължина краката — два метра и двадесет и пет сантиметра;

дължина хълбоците — два метра и тридесет и пет сантиметра.

(Забележка: тези измервания направихме дванадесет часа след смъртта на леопарда.)

Описание:

цвят — светложълт;

козина — къса и остра;

мустаци — няма;

зъби — изхабени и потъмнели;

език и устна кухина — черни;

рани — една прясна рана от куршум в дясната плешка;

една стара рана от куршум във възглавничката на левия заден крак, от който липсва част от един пръст и от един нокът;

няколко дълбоки и не напълно заздравели рани в главата;

една дълбока и не напълно заздравяла рана на десния заден крак;

няколко частично заздравели рани на опашката;

една частично заздравяла рана на коленната става на левия заден крак.

Не мога да си обясня черния цвят на езика и устната кухина на леопарда. Някой предположи, че може би се дължи на цианида. Но не съм сигурен дали е така. Частично заздравелите рани на главата, десния заден крак и опашката бяха от битките му при Бхайнсвара, а тази на коленната става на задния крак беше резултат от падането му в капана, тъй като парченцето кожа и кичурът косми, които намерихме в капана, съответстваха на тази рана. Нараняванията на левия заден крак бяха резултат от куршума, изстрелян от моста от младия офицер през 1921 година. Когато по-късно одрахме кожата на леопарда, намерихме едри сачми, заседнали в кожата на гърдите, за които, след доста години, един индус-християнин твърдеше, че ги е изстрелял през годината, когато леопардът станал човекоядец.

След като с Ибътсън измерихме и прегледахме леопарда, го оставихме на сянка под едно дърво и през целия ден хиляди мъже, жени и деца се извървяха покрай него, за да го видят.

Когато нашите планинци отиват на гости с някаква определена цел, например, за да изразят своята признателност и благодарност, те имат обичая да не изпълняват своята мисия с празни ръце. Една роза, едно невенче или дори само няколко венечни листенца от тези цветя са достатъчни за целта. Подаръкът се поднася с длани, събрани така, че да образуват нещо като чаша. След като получателят докосне подаръка с крайчеца на пръстите на дясната си ръка, този, който го поднася, прави движение с ръцете си, сякаш изсипва подаръка в нозете на получателя, както би направил, ако в шепите му имаше вода.

И при други случаи съм бил свидетел на признателността на хората, но нищо не може да се сравни с това, което се случи тогава в Рудрапраяг, най-напред в инспекторския пост, а сетне и при посрещането ми на пазара.

— Той уби нашия единствен син, сахиб, а ние сме вече стари и нашата къща сега е пуста.

— Той изяде майката на моите пет деца, а най-малкото, е само на пет месеца. Няма кой да се грижи за децата и да им готви.

— Синът ми се разболя посред нощ, никой не посмя да отиде до болницата за лекарства и той умря.

Трагедия след трагедия и докато слушах с чувство на състрадание, земята в краката ми се покри с цветя.

[1] Главната дреха на индийката; представлява дълго парче копринен плат, намотано около кръста и достигащо до петите. — Б.пр.

↑

[2] Член на религиозна секта на брамините. — Б.пр. ↑

XXV

ЕПИЛОГ

Това, което ви разказах, се случи през 1925 и 1926 година. Шестнадесет години по-късно — в 1942 година — бях на военна служба в Мирут и един ден сестра ми и аз бяхме поканени от полковник Флай на градинско увеселение в дома му, за да забавляваме група ранени войници. Когато пристигнахме, войниците петдесет-шестдесет на брой, от всички краища на Индия, седяха около един тенис корт и тъкмо привършваха чая си, сервиран с много богати и разнообразни закуски, и започваха да пушат. Като тръгнахме от два срещуположни края на тенис корта, сестра ми и аз започнахме да обикаляме поканените.

Те всички идваха от Близкия Изток и след известна почивка щяха да бъдат изпратени по домовете им: някои в отпуск, а други — завинаги.

Госпожа Флай се бе погрижила да осигури музика — имаше грамофон с индийски плочи — и тъй като бяха помолили сестра ми и мен да останем до края на увеселението, а то щеше да свърши след два часа, имахме достатъчно време да обиколим всички ранени и да поговорим с тях.

Бях някъде към средата на кръга, когато стигнах до едно момче, седнало на нисък стол. Беше тежко ранено и на земята до стола му имаше две патерици. Когато се приближих, то с мъка се смъкна на земята и направи опит да преклони глава пред краката ми. Беше ужасно леко, защото бе прекарало дълги месеци в болница и когато го вдигнах и настаних да седне отново удобно на стола, момчето ми каза:

— Току-що разговарях с вашата сестра и щом споменах, че съм от Гархвал, тя ми разказа кой сте вие. Бях съвсем малък, когато застреляхте човекоядеца и тъй като нашето село е далеч от Рудрапраяг, не можех да отида пеш дотам, а баща ми не беше много силен човек, за да ме занесе, та си останах в къщи. Когато баща ми се върна, той ми каза, че е видял човекоядеца и че със собствените си очи е видял и

сахиб, който го е застрелял. Той също ми разказа колко бонбони са били раздадени на този ден — своя дял бе донесъл на мен — и за огромните тълпи хора, които бе видял. А сахиб, ще се върна у дома със сърце, изпълнено с голяма радост, защото ще мога да кажа на баща ми, че съм ви видял със собствените си очи и ако има кой да ме занесе до Рудрапраяг на панаира, на който там всяка година празнуват смъртта на човекоядеца, ще разкажа и на всички хора, които срещна там, че съм ви видял и съм разговарял с вас.

Един тежко ранен момък на прага на своето мъжество, който се връщаше от война с осакатено тяло и не мислеше да разказва за храбрите си дела, а само гореше от нетърпение да каже на баща си, че със собствените си очи е видял човека, когото преди толкова години не е могъл да види, човека, останал в паметта на хората само благодарение на един точен изстрел.

Истински син на Гархвал, типичен представител на тези скромни и смели планинци, истински син на тази огромна страна, Индия. Само малцината, които живеят сред нейните синове, имат възможността да ги опознаят истински. И тъкмо тези благородни чеда на земята, независимо от кастата и вероизповеданието си ще споят един ден разединените сили в неразривно цяло и ще направят от Индия една велика нация.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.